

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

Opiskelijoiden näkemykset oppimista tukevasta, innovatiivisesta ja nykyaikaisesta oppimisympäristöstä

Case: Lohjan kampussuunnitelma

Nieminen, Milla
Penttinen, Tomi

Laurea-ammattikorkeakoulu

Opiskelijoiden näkemykset oppimista tukevasta,
innovatiivisesta ja nykyaikaisesta oppimisympäristöstä
Case: Lohjan kampussuunnitelma

Nieminen Milla, Penttinen Tomi
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Maaliskuu, 2017

Nieminen Milla, Penttinen Tomi

Opiskelijoiden näkemykset oppimista tukevasta, innovatiivisesta ja nykyaikaisesta oppimisympäristöstä, Case: Lohjan kampusuunnitelma

Vuosi 2017 Sivumäärä 80

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia, millaisia ovat opiskelijoiden näkemykset oppimista tukevasta, innovatiivisesta ja nykyaikaisesta oppimisympäristöstä. Laurean tilat Lohjalla eivät vastaa tämänhetkisiä tarpeita, ja päätös uusiin tiloihin siirtymisestä on tehty. Tutkimuksen tavoitteena oli tuoda esille ne asiat, jotka opiskelijat kokevat tärkeiksi oppimisympäristöissä. Keskeiset teemat, joita tutkimus koski, olivat fyysinen oppimisympäristöympäristö, virtuaalinen oppimisympäristö sekä sosiaalinen oppimisympäristö. Toimeksiantajana työlle toimi Laurea-ammattikorkeakoulu ja opinnäytetyötä tullaan hyödyntämään Lohjan tulevan kampuksen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Työn tietoperusta muodostui oppimisympäristöjä koskevasta kirjallisuudesta. Oppimisympäristöt muodostuvat fyysisestä, virtuaalisesta sekä sosiaalisesta ulottuvuudesta. Lisäksi tietoperustassa käsiteltiin nykyaikaisia oppimiskäytäntöjä. Tietoperustan tarkoitus oli avata oppimisympäristö-käsitettä, ja sitä miten oppimista tapahtuu sekä esittää näiden asioiden välille muodostuva yhteys. Lisäksi tietoperustassa luotiin katsaus Laurean strategiasta sekä oppimistavoista ja oppimisympäristöistä.

Varsinainen tutkimus suoritettiin teemahaastatteluina marras-joulukuussa, ja kaikki haastatteluista kertynyt aineisto litteroitiin analyysin helpottamiseksi. Haastateltavina oli 10 lohjalaista opiskelijaa, joista kuusi oli liiketalouden opiskelijoita ja neljä sosiaali- ja terveysalan opiskelijoita. Haastateltavien joukko edusti molempaa sukupuolta ja opintojen eri vaiheessa olevia opiskelijoita.

Nykytiedon mukaan oppimisen tavat ovat muuttuneet, ja sen vuoksi opetustapoihin sekä tiloihin on tehtävä muutoksia. Tämän tutkimuksen tulosten perusteella opiskelijoiden näkemykset oppimista tukevasta, innovatiivisesta ja nykyaikaisesta oppimisympäristöstä noudattavat olemassa olevan tutkimuskirjallisuuden linjauksia: oppimisympäristöjen tulee olla vuorovaikutusta tukevia, joustavia, avoimia, rentoja sekä valoisia. Niissä tulisi olla sopivasti tilaa ryhmä- ja yksilötyölle sekä hiljaiselle ja äänekkäämmälle tekemiselle. Lisäksi tiloihin pitäisi olla mahdollista päästä myös iltaisin ja viikonloppuisin. Nykyaikainen kampus ei tämän tutkimuksen tulosten mukaan tarkoita välttämättä uusinta teknologiaa. Teknologian osalta haastateltavat pitivät tärkeimpinä nykyisten järjestelmien toimivuutta ja tarpeeksi suurella kapasiteetilla varustettua langatonta lähiverkkoa. Sosiaali- ja terveysalalle toivottiin uudempiä teknologioita simulaatiotilanteen tueksi. Pääasiassa opiskelijoiden näkemykset tulevasta kampuksesta olivat samansuuntaisia koulutussuuntauksesta riippumatta.

Jatkotutkimuksella voisi selvittää, kuinka Lohjan uuden kampuksen toteutuksessa on onnistuttu. Tutkimus voisi koskea opiskelijoita, jotka ovat suorittaneet opintoja sekä vanhalla että uudella kampuksella.

Asiasanat: oppimisympäristöt, oppimisen muutokset, luovuus ja innovatiivisuus, tilat, tilojen vaikutus oppimiseen

Nieminen Milla, Penttinen Tomi

**Students' insights on a learning supportive, innovative and modern learning environment,
Case: Campus plan of Lohja**

Year	2017	Pages	80
------	------	-------	----

The purpose of this thesis was to investigate what kind of insights students have concerning learning supportive, innovative and modern learning environment. Facilities of Laurea Lohja do not respond to current needs and therefore decision to move to new premises has been made. The aim of the study was to disclose factors that students consider important in learning environments. Essential themes of the study were physical learning environment, virtual learning environment and social learning environment. The commissioner of this work was Laurea University of Applied Sciences and the outcome of this thesis will be utilized in planning and engineering of forthcoming campus of Lohja.

Factual basis of the thesis was based on literature concerning learning environments. Learning environments consist of physical, virtual and social dimensions. Additionally, factual basis covered modern learning methods. The purpose of the factual basis was to establish the concept of learning environment and how learning actually happens, as well as to express the connection that is formed between these two factors. Additionally, factual basis gave an insight into Laurea's strategy, learning methods and learning environments.

The actual study was performed by semi-structured interviews during November and December. All collected material was transcribed in order to make analysis easier. 10 students from Lohja were interviewed: six of them being business management students and four of them being nursing students. The interviewees represented students of both genders and students being in different phases of their studies.

According to current knowledge ways of learning have been altered and therefore teaching methods and facilities need to change too. Based on the results of this study, students' insights on a learning supportive, innovative and modern learning environment correspond to the existing research literature; learning environments should be interaction supportive, flexible, open, relaxed and bright. They should have adequate space for teamwork and individual working as well as space for silent and louder work. Additionally, it should be possible to enter the premises during night time and weekends. According to results of this study modern campus does not necessarily require the latest technology. Regarding technology, the interviewees considered as most important things the functionality of existing systems and wireless local network with adequate capacity. For social and healthcare sector, a newer technology was desired to support simulated situations. Primarily the students' insights for forthcoming campus were parallel regardless of their educational orientation.

A follow-up study could be arranged in order to investigate how the execution of new campus in Lohja has succeeded. Study could involve students who have studied at the old as well as at the new campus.

Keywords: learning environment, changes in learning, creativity and innovativeness, premises, effect of facilities on learning

Sisällys

1	Johdanto.....	6
1.1	Tarkoitus ja tavoite.....	6
1.2	Tutkimusongelma	7
1.3	Opinnäytetyön rakenne	7
2	Tietoperusta	8
2.1	Oppimisympäristöt	14
2.1.1	Fyysinen ulottuvuus.....	14
2.1.2	Sosiaalinen ulottuvuus.....	16
2.1.3	Virtuaalinen ulottuvuus	16
2.1.4	Asiakaskokemus oppimisympäristössä	17
2.2	Koulu, opetus ja oppiminen	19
2.2.1	Yhdessä tekeminen	24
2.2.2	Luovuus ja innovatiivisuus	24
2.2.3	Teknologia oppimisen tukena	28
2.3	Laurea-ammattikorkeakoulu	30
2.3.1	Laurean Learning by Developing.....	31
2.3.2	Laurean strategia.....	32
2.3.3	Lohjan uusi kampus	33
3	Tutkimuksen toteuttaminen	36
3.1	Aineistonkeruumenetelmät.....	37
3.2	Aineiston analyysimenetelmät	42
4	Tutkimustulokset ja analyysi.....	43
4.1	Opiskelijoiden näkemykset sosiaalisesta oppimisympäristöstä	43
4.2	Opiskelijoiden näkemykset fyysisestä oppimisympäristöstä	47
4.3	Opiskelijoiden näkemykset virtuaalisesta oppimisympäristöstä	52
4.4	Opiskelijoiden mielipiteitä kampuksen luonnoksesta	58
5	Johtopäätökset	64
5.1	Tulosten tarkastelua.....	64
5.2	Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	69
	Lähteet	71
	Kuviot	76
	Kuvat	77
	Liitteet.....	78

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön teki ajankohtaiseksi Laurea-ammattikorkeakoulun päätös Lohjan uudesta kampuksesta. Suunnitelmissa on saada Lohjan keskustaan nykyaikainen ja oppimista tukeva kampus, joka sijoittuisi kauppakeskuksen yhteyteen. Tarve uuden kampuksen rakentamiselle Lohjalle on ajankohtainen, koska nykyiset tilat eivät tue Laurean strategiaa nykyaikaisesta oppimisympäristöstä. Lisäksi käyttöaste nykyisissä tiloissa on pieni, ja kulut ovat käyttöasteisiin nähden suuret. Lohjan Laurea-ammattikorkeakoulun kampustilat sijaitsevat toisen asteen koulutusta tarjoavan Luksian sekä Lohjan Yritystalon tiloissa. Nykyiset tilat ovat kahdessa eri rakennuksessa. Luksialta on vuokrattuna tiloja yhteensä 1552 m² ja ne ovat perinteisiä oppilaitostiloja. Yritystalosta on vuokrattuna kolme erillistä tilaa, yhteensä 504 m². Laurean toiveena olisi saada Lohjalle nykyaikaisemmat ja monikäyttöisemmät tilat, jotka tukisivat uudenlaisia oppimisen ja opetuksen tapoja. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Laurean kehittämisspällikkö Elina Flemming (ent. Pohja). Uusista tiloista on tehty suunnitelmia kahden eri paikan välillä, ja todennäköisesti tilat tulisivat Lohjan keskustaan rakennettavan kauppakeskus Melban toiseen kerrokseen. (E. Pohja, henkilökohtainen tiedonanto 25.2.2016.)

Tämän opinnäytetyön aihetta on sivuttu aikaisemmin kahdessa opinnäytetyössä. Miika Hyvärisen (2015) opinnäytetyö käsitteli Laurea Leppävaaran kampuksen tilamuutosten vaikutuksia oppimiseen. Heikki Erolan (2013) opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia Laurea Leppävaaran kampuksen soveltuvuutta käyttötarkoitukseensa nykyaikaisena oppimisympäristönä. Theseuksessa on useita opinnäytetöitä, jotka käsittelevät tämän opinnäytetyön aiheita. On esimerkiksi tutkittu tulevaisuuden oppimisympäristöä YAMK-koulutuksessa opiskelijoiden näkökulmasta.

1.1 Tarkoitus ja tavoite

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia laadullisen tutkimuksen menetelmin, millainen on nykyaikainen, oppimista tukeva sekä innovatiivisuuteen innostava tulevaisuuden kampus Lohjalla. Tätä opinnäytetyötä tullaan hyödyntämään Lohjan tulevan kampuksen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Opinnäytetyön aiheen löytyessä on sitä tämän jälkeen rajattava. Rajauksia on tehtävä, jotta opinnäytetyö olisi hallittavissa, yleensä liian laaja työ on vaikeasti hallittava. Rajaukseen vaikuttavat myös tutkimuksen lähestymistavat. Ongelman asettelussa laadullinen tutkimus edellyttää joustavuutta. Toisaalta tutkimusongelma tulisi rajata, jotta se olisi selkeämpi ulkopuoliselle lukijalle. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2014, 81; Kananen 2015, 36.)

Laurea Lohjan uuden kampuksen loppukäyttäjiä tulevat olemaan opiskelijat, opettajat sekä muu henkilökunta. Lisäksi loppukäyttäjinä voidaan nähdä ulkopuoliset tahot, esimerkiksi työelämälähtöisten projektien asiakkaat. Uuden kampuksen rakentaminen kauppakeskukseen antoi monta vaihtoehtoa opinnäytetyön aiheeksi. Laurean pääasiallisia asiakkaita ovat opiskelijat, ja Laurean tahtotila on olla opiskelijoistaan välittävä korkeakoulu, joka kohtaa opiskelijan moderneissa ja inspiroivissa oppimisympäristöissä. Näillä perusteilla opinnäytetyö rajattiin koskemaan opiskelijoiden näkemyksiä tulevasta kampuksesta.

1.2 Tutkimusongelma

Tutkimusongelmaksi muodostui, millaisia ovat opiskelijoiden näkemykset oppimista tukevasta, innovatiivisesta ja nykyaikaisesta kampuksesta. Tutkimusta lähdettiin toteuttamaan haastatteleamalla opiskelijoita. Oppimista tukeva, innovatiivinen ja nykyaikainen oppimisympäristö voi pitää sisällään monia asioita. Haastatteluilla on tarkoitus tuoda esiin ne seikat, joita opiskelijat pitävät tärkeinä.

1.3 Opinnäytetyön rakenne

Opinnäytetyön rakenne on esitelty kuviossa 1. Työ koostuu johdannosta, tietoperustasta sekä tutkimuksesta ja tuloksista. Johdannossa käsitellään tutkimuksen tavoitetta ja tarkoitusta sekä tutkimusongelmaa.

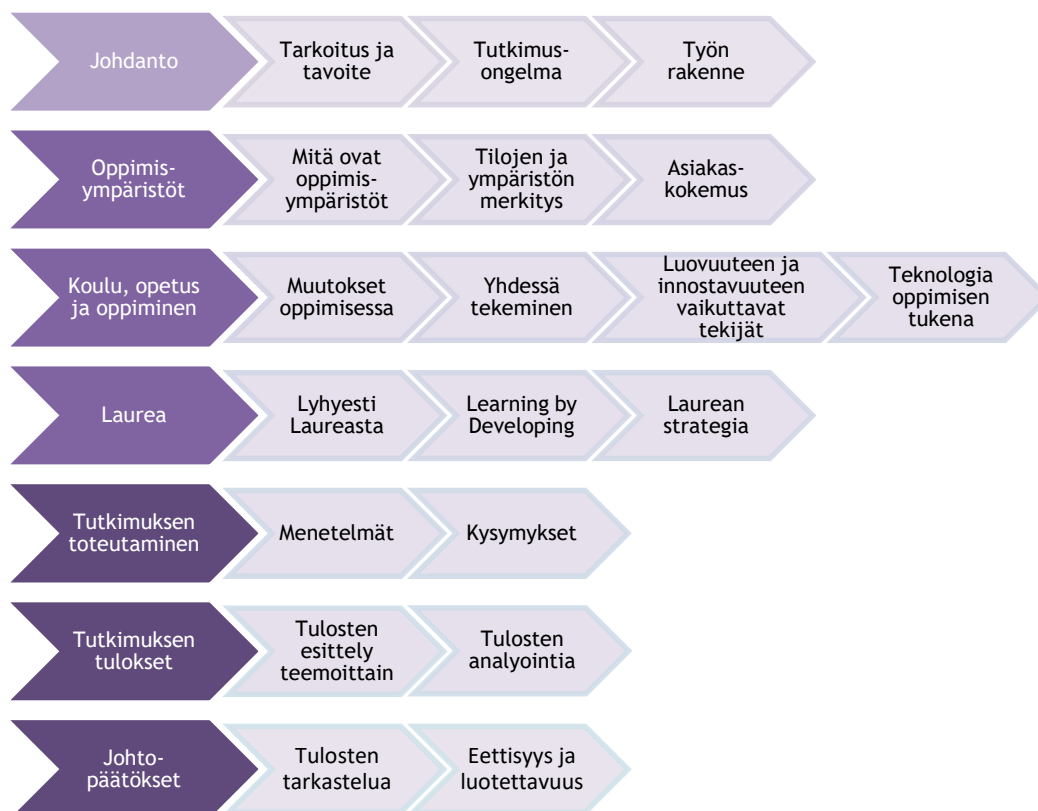
Tietoperustan tarkoituksena on keskeisten käsitteiden avaaminen lukijoille, jotta tutkimustulokset ovat helpommin ymmärrettävissä. Tietoperustaan on valikoitunut tutkimusongelmaan liittyvät keskeiset käsitteet ja tietoperusta rakentuu kolmesta osiosta. Tietoperustan ensimmäinen osio käsittelee oppimisympäristön keskeisimpiä käsitteitä, alaluvuissa on syvennytty oppimisympäristön eri ulottuvuuksiin sekä asiakaskokemuksen merkitykseen opetustiloissa.

Tietoperustan toinen osio käsittelee kouluun, opetukseen ja oppimiseen liittyviä käsitteitä. Luvussa tarkastellaan yhdessä tekemiseen, oppimisen innostavuuteen ja innovatiivisuuteen vaikuttavia tekijöitä sekä teknologiaa oppimisen tukena.

Kolmas osio käsittelee perusteita Laurea-ammattikorkeakoulusta. Alaluvuissa syvennyttään Learning by Developing-metodiin ja Laurean strategiaan. Lisäksi kerrotaan perusteluja uuden kampuksen tarpeellisuudesta Lohjalle sekä taustatietoa tulevasta kampuksesta.

Luvussa kolme esitetään tutkimuksen toteuttaminen. Alaluvuissa käsitellään tutkimuksessa käytettävät menetelmät, sekä esitetään teemahaastattelukysymykset, joilla tutkimusongelmaa pyritään selvittämään.

Luvussa neljä esitetään tutkimuksen eteneminen sekä tiivistetty aineisto haastatteluista. Luku on jaettu haastatteluissa olevien teemojen mukaan. Luvussa viisi käsitellään tutkimuksen johdopäätöksiä tutkimusongelman ratkaisemiseksi sekä pohditaan tutkimuksen eettisyyttä ja luotettavuutta. Viimeisenä opinnäytetyössä on luettelo tietoperustaan käytetyistä lähteistä, luettelo kuvioista ja kuvista sekä liitteet.

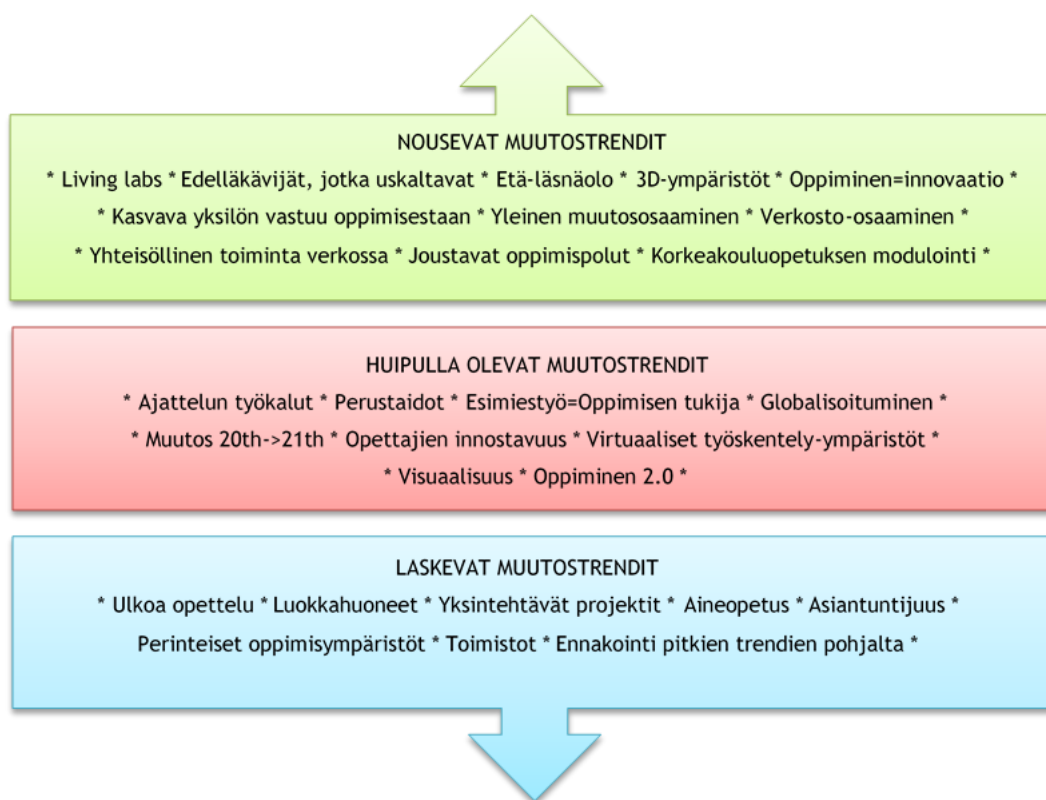
Kuvio 1: Opinnäytetyön rakenne

2 Tietoperusta

Tässä luvussa käsitellään työ- ja oppimisympäristöjen käsitteitä sekä sitä, miten ne liittyvät toisiinsa ja miksi. Tulevaisuudentutkijoiden näkemykset ovat yhteneväisiä siitä, että maailma muuttuu yhä monimutkaisemmaksi ja vaikeammin ennakoitavaksi. Suoraviivaiset kehityskulut vähenevät ja murrokset tulevat lisääntymään. Toimintaympäristön muutokset vaikuttavat myös koulutukseen ja opetukseen, onhan koulutuksen tarkoitus valmistaa opiskelijoista työelämän tarpeita vastaavaa työvoimaa. Tällä hetkellä todellisuuden sekä koulutuksen ja oppimisen mahdollisuuksien välillä on kuilu. Tietämys opettamisesta ja oppimisprosesseista on viime vuosina lisääntynyt, ja oppimistuloksia on mahdollista parantaa merkittävästi kehittämällä opetusmenetelmiä sekä oppimisympäristöjä. Määrätietoinen kehittäminen koulutuksen ja oppimisen saralla on Suomen tulevaisuuden turva. Oppimisen kenttä on muuttumassa radikaalisti. Ei riitä, että olemassa oleviin toimintamalleihin ja rakenteisiin tehdään parannuksia,

vaan koulutuksen kehityksen on oltava samoin radikaalia. (Sitra 2008, 3-6.) Tilat vaikuttavat ihmiseen ja opetustiloilla voi olla joko positiivinen tai negatiivinen vaikutus oppimiseen (Asiyai 2014).

Kenelläkään ei ole tietoa siitä, millaisia ovat tulevaisuuden oppimisympäristöt, opetus tai oppiminen, mutta tulevaan voidaan varautua opettamalla sopeutumiskykyä. Siten pystytään tulevaisuudessa sopeutumaan muutoksiin sekä tarttumaan uusiin mahdollisuuksiin. Oppimisympäristöjen, opetuksen ja oppimisen kehityssuuntaa voidaan tarkastella menneeseen ja nykyiseen aikaan peilaten, sekä analysoimalla lähitulevaisuuden muutoksia kehityksessä. Sitran koolle kutsuma oppimisen ja koulutuksen tulevaisuustyöryhmä kokosi oppimiseen liittyviä muutossignaaleja (kuvio 2), joista voidaan päätellä heidän ajatuksiaan kehityssuunnasta. (Sitra 2008, 4-5.)

Kuvio 2: Oppimisympäristöjen, opettamisen ja oppimisen muutossignaalit (mukaillen Sitra 2008, 5)

Kotila (2012, 30) toteaa työelämälähtöisyyden tarkoittaneen aiemmin työharjoitteluja sekä työelämän tilaamien opinnäytetöiden tekemistä. 2010-luku on tuonut muutoksia opetussuunnitelmiin, joihin sisältyy yhä vahvemmin erilaiset työelämän ympäristöt. Koulutusta ei voida rakentaa koulun lähtökohtien perusteella, vaan siinä on huomioitava työelämälähtöinen oppi-

misympäristö. Opetus tulee järjestää alueellisella yhteistyöllä elinkeinoelämän kanssa, yhdistettynä pedagogisen näkökulman sekä tutkimisen ja kehittämisen kanssa. Toimivat ja uudet oppimisympäristöt tarvitsevat koko ammattikorkeakoulun käyttäjäkunnan, eli opiskelijat, opettajat ja työelämän, kartoittamaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan niitä. (Kotila 2012, 30.)

Myersonin ja Rossin (2006, 8-14) mukaan työympäristöt käyvät läpi muutosta. Työmarkkinoita hallitsevat tietopohjaiset työt, joita voidaan tehdä ajasta ja paikasta riippumatta. Suurin osa työstä perustuu tietoon sekä tietokoneen käyttöön. Ympäristöjen on vastattava tähän muutokseen, kun perinteisestä toimistotyöstä ollaan siirtymässä uudenaikaisiin työskentelytapoihin. Työympäristön muutokset näkyvät myös opetuksessa, ja oppimisympäristöihin on kiinnitettävä yhä enemmän huomiota. Esimerkiksi virtuaalisia opintoja on mahdollista suorittaa yhä enemmän. Pontin (2013, 154-168) artikkelin mukaan digitaalinen media oppimisessa sekä verkko-opetus luovat uusia tapoja oppia. Oppimista ovat muokanneet tekniset innovaatiot ja uudet oivallukset opetustavoissa. Oppimistapojen muutoksesta johtuen myös oppimistilojen on muututtava, jotta ne tukisivat oppimista parhaalla mahdollisella tavalla. (Peltoniemi, Pihlajarinne & Poutanen 2015, 12.) Opetuksen tehostaminen sekä joustavien opiskelumahdollisuuksien tarjonnan lisääntyminen kuuluvat myös hallituksen kärkihankkeisiin. Näihin tavoitteisiin pyritään muun muassa edistämällä korkeakoulujen yhteistyötä etenkin verkko-opetuksessa, digitaalisten välineiden monipuolistamisella opetuksessa sekä tilojen varustamisella digitaalisia opetustapoja tukeviksi. (Valtioneuvosto 2016, 39.)

Maailma on muuttunut vuosien saatossa, kuten myös oppiminen. Toisaalta oppimisympäristöt ovat jääneet jälkeen kehityksestä. Kehitystä ovat jarruttaneet opettajakeskeisyys opetuksessa, luokkahuonesidonnaisuus, yksipuoliset opetustavat sekä sidonnaisuus oppikirjoihin. Kehitystä on osaltaan jarruttanut pelko teknologian käytöstä opetuksessa, jonka pelätään vähentävän sosiaalista kanssakäymistä sekä käden taitoja. (Lonka 2014, 106.)

Opiskelijan itse etsiessä tietoa ja löytäessään ratkaisuja, on oppiminen tehokkainta. Oppimistapahtumaa voidaan verrata uuden tiedon syntymiseen, vaikka tieto on jo olemassa, on se oppijalle uutta. Oppimista voidaankin pitää luovana toimintana. (Peltoniemi, Pihlajarinne & Poutanen 2015, 76-77.) Ongelmia on kyettävä ratkaisemaan uusilla tavoilla ja uutta tietoa täytyy pystyä omaksumaan, luomaan ja yhdistelemään nopeasti (Sitra 2008, 4). Rasku-Puttonen (2013, 13) artikkelin mukaan on yleisesti väitetty, että nykyisessä koulutuksessa taitoja edistävät käytännöt eivät tue tulevaisuuden ratkaisukykyä. Uudet käsitykset opetuksesta ja oppimisesta vaativat koulutuksen kehittämistä, jonka vuoksi koulutusinstituutioita on haastettu muuttumaan. Oppimisympäristöt, jotka hyödyntävät tieto- ja viestintäteknologiaa, ovat väittämän mukaan jääneet jälkeen kehityksestä. Muutoksia koulutukseen on tehty, mutta ne ovat hitaita toteuttaa ja sen vuoksi muutokset ovat jääneet vähäisiksi.

Viime vuosina teknologiaa on pyritty hyödyntämään opetuksessa yhä enemmän, koska sen katsotaan edistävän tulevaisuuden tarpeita. Lonkan (2014, 106) sekä Lavosen, Niemen ja Multisillan (2014, 287) mukaan oppimisympäristö merkitsee yleensä ympäristön sekä yksilön vuorovaikutusta opetuksen työkaluihin ja välineisiin, joilla on tarkoitus tukea oppimista. Oppimisympäristö käsitteenä tarkoittaa tyypillisesti oppimisen ja opetuksen yhdistämistä toisiinsa, koska yksilön oppiminen, oppimisympäristö ja opetus vaikuttavat toisiinsa. Oppimisympäristön on tuettava vuorovaikutusta opetuksessa sekä oppimiskulttuurissa. (Lonka 2014, 106.)

Oppimisen ja opetuksen luonteen muutosten takia myös tilojen on muututtava. Fyysisen ympäristön on vastattava teemakeskeisten työskentelytapojen tarpeisiin. (Opetushallitus 2016a.) Opetusmenetelmien ja -sisältöjen muutos koskee kaikkia oppilaitosmuotoja. Oppituntien pitämisestä on siirrytty ja tullaan yhä enemmän siirtymään yhteisoppimiseen, jossa ryhmässä opitaan uusia asioita suurempina kokonaisuuksina. Tällaisen oppimisen tukemisella vahvistetaan valmiuksia, joita tulevaisuuden työelämässä tarvitaan. Ryhmien koot voivat vaihdella suurestikin, joten tilojen on oltava joustavat ja muunneltavat. (Opetushallitus 2016b.) Oppiminen on kuitenkin yksilöllistä ja tehtävät ovat erilaisia, toiset vaativat hiljaisen tilan yksintyöskentelyyn, toisaalta tilaa on oltava myös ryhmätyöskentelyyn ja vapaaseen sosiaaliseen kanssakäymiseen. Yksilö- ja ryhmätyötilan suhteen määrittely on yksi suurimmista tilasuunnittelun haasteista. (Abedi-Lartey ym. 2012, 15-16.) Avokonttoreiden ongelma on taustahäly, jonka vuoksi keskittymistä tai yksityisyyttä vaativia toimia on vaikea suorittaa. Melu koetaan usein häiritseväksi tekijäksi, mutta liika hiljaisuus tai eristetty ääni voivat olla yhtä lailla häiritseviä tekijöitä. Sopiva taustahäly saattaa jopa edesauttaa omaa työskentelyä. (Savage 2005.)

Tiloja suunnitellaan ja rakennetaan ajatuksella, että ne edistävät näkemään asioita eri perspektiivistä kuin perinteisessä oppimisympäristössä. Opiskelussa hyödynnetään ryhmitöitä, ja joustavilla uudenaikaisilla oppimisympäristöillä edistetään yhteistyötä projekteissa, tiedon jaon helpottuessa. (Myerson & Ross 2006, 10-14.)

Oikeanlaisilla tilaratkaisuilla voidaan luoda ilmapiiri, jossa osallistuminen ja vuorovaikutus tapahtuvat luonnostaan. Jos esimerkiksi kalusteet on sijoitettu siten, että opiskelijat voivat nähdä toisensa, tukee se heidän osallistumistaan. Jos taas kalusteet on aseteltu riviin, kasvat kohti opettajaa, luo se odotuksia vuoropuhelusta opettajan kanssa. (Kumpulainen, Krokfors, Lipponen, Tissari, Hilppö & Rajala 2010, 50-51.) Jaettu tieto ja osaaminen edesauttavat laadun parantumista, tuottavuuden lisääntymistä sekä innovaatioiden syntymistä. Perinteisen mallin toimistot, joissa jokaisella on oma huone, luovat suljetun ilmapiirin, joka vaikuttaa ihmisten väliseen kommunikointiin. Tarjolla tulisi olla erilaisia vaihtoehtoja erilaisiin tilanteisiin sekä tarpeisiin, rauhallisia tiloja keskittymistä vaativiin tehtäviin, tiloja sosiaaliseen kanssakäymiseen, tiloja pienten tai isojen ryhmien kokouksiin ja niin edelleen. (Savage 2005.)

Uudenlaiset oppimisen tavat sekä opetuksen järjestäminen tuovat uusia mahdollisuuksia opiskelijoille ja opettajille. Opiskelijälähtöisyys, oppimisen ja opetuksen levittyminen luokkatilojen ulkopuolelle sekä digitalisaation hyödyntäminen ovat niitä olennaisia asioita, jotka tuovat nykypirteet opiskeluun ja opettamiseen. (Kankaanranta, Mikkonen & Vähähyyppä 2012, 5.)

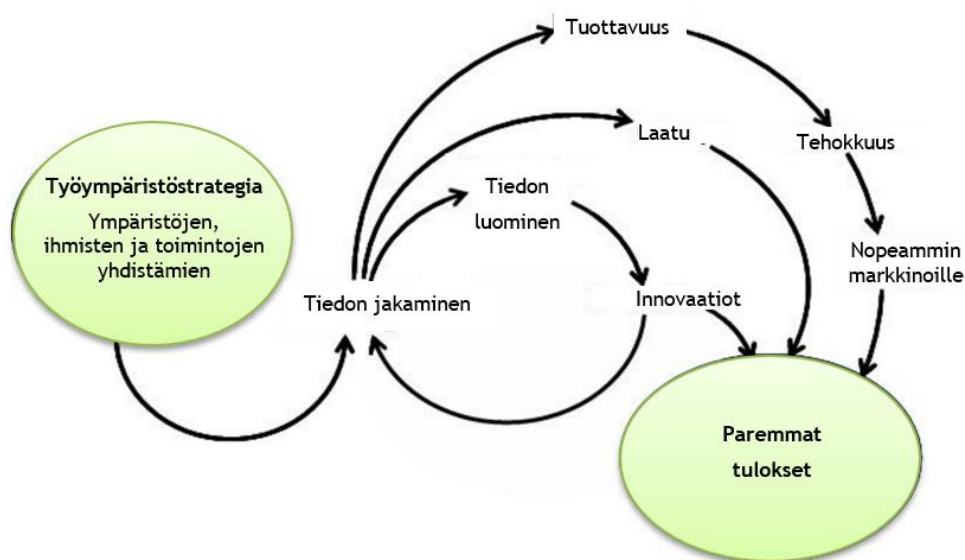
Työn tekeminen ja oppiminen ovat nykyään pitkälti paikasta ja ajasta riippumattomia. Työskentelyyn ja oppimiseen käytettävissä olevat paikat, välineet sekä ajankohdat määräytyvät rutiinien ja yksilöllisten tarpeiden mukaan. Tästä johtuen näiden toimintojen tukeminen tehokkaasti tilanäkökulmasta on muuttunut aiempaa monimutkaisemmaksi. Tilankäyttöasteet ovat yliopistoissa sekä ammattikorkeakouluissa alhaisia, kustannukset ylläpidosta ovat korkeat ja tilojen tarpeet loppukäyttäjillä ovat erilaiset. (Korpinen & Rytönen 2015, 59.) Metropolia-ammattikorkeakoulu teki vuonna 2012 päätöksen vähentää tilojaan 20 prosentilla. Varsinaisten tilakustannusten lisäksi merkittäviä säästöjä syntyy kiinteistönhoitopalveluissa sekä muissa tukipalveluissa. Tilojen ja eri alojen tiivistämisen nähdään tuovan hyötyä myös koulutusalojen välisen yhteistyön sekä yritys yhteistyön kautta. Uudistettu kampusmalli nähdään investointina tulevaisuuteen, olettaen kuitenkin, että tilojen muunneltavuuteen, viihtyisyyteen ja esteettömyyteen panostetaan, ja että toiminta kampuksilla on asiakaslähtöistä ja avointa. (Konkola 2013, 7-9.)

Tilat ovat osa organisaatiokulttuuria, jotka ilmentävät organisaation arvoja. Ne viestittävät käyttäjilleen, kuinka tiloissa odotetaan käyttäytyvän. (Abedi-Lartey ym. 2012, 21-23.) Luovuutta tiloissa voidaan edistää tarjoamalla useita alueita muodollisille ja epämuodollisille koontumisille, laajentamalla taukotilaa siten, että sitä voidaan käyttää muussakin tarkoituksessa sekä asettamalla tiloihin mielenkiintoisia yksityiskohtia. Myös yksilö- ja ryhmätyötilojen jakautumisen tasapaino on tärkeä tekijä. (Schneider 2007; Abedi-Lartey ym. 2012 mukaan.) Tietotyön mukanaan tuomat ympäristön muutostarpeet tarkoittavat yhä monimuotoisempia tiloja. Hierarkkiset toimistotilat korostavat yksilötyötä, avokonttorit ovat rauhattomia hallimaisia tiloja, ja usein tilat ovat vähäisellä käytöllä, koska työtä tehdään monista eri paikoista käsin. (Haapamäki, Nenonen & Vartiainen 2011, 13-14.)

Tämän hetken ja tulevaisuuden tarpeisiin vastaavat tilat ovat erilaisiin tarpeisiin erilaisina hetkinä vastaavia ”monitiloja”. Monitilatoimistoissa käyttäjä voi valita tarpeisiinsa parhaiten soveltuvan tilan, ja päivän aikana tilaa voi vaihtaa tarpeen niin vaatiessa. Keskittymistä vaativaan työskentelyyn löytyy hiljaisia tiloja ja ryhmätyöskentelyyn on erikokoisia, kalustukseltaan vuorovaikutusta tukevia tiloja. Vapaamuotoisiin kohtaamisiin on omat tilansa, joita voidaan käyttää myös pikaisiin kokoontumisiin. Fyysisten tilojen lisäksi teknologian hyödyntämismahdollisuudet on huomioitava. Tilojen tulee olla sellaiset, että teknologiset ratkaisut ovat ongelmitta käytettävissä, eivätkä ratkaisut saa rajoittaa tilojen käyttömahdollisuuksia. (Haapamäki, Nenonen & Vartiainen 2011, 13-14.)

Jotta oppimisympäristöt olisivat turvallisia, viihtyisiä, innostavia ja oppimista tukevia, on ne nähtävä kokonaisuutena. Opiskelutilat ja -välineet on suunniteltava ja toteutettava siten, että monipuolisten työtapojen ja opiskelumenetelmien käyttö on mahdollista. (Staffans & Teräväinen 2011, 42.)

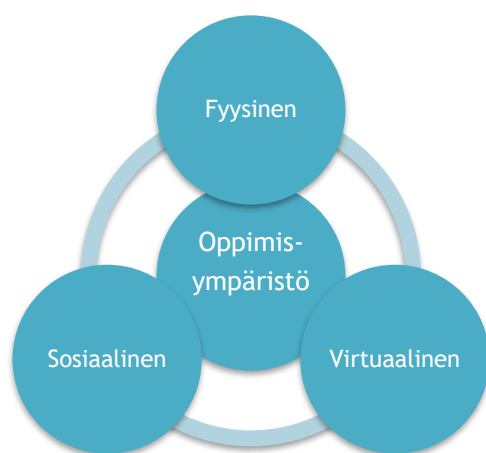
Savagen (2005) mukaan työympäristöstrategialla voidaan vaikuttaa tuloksiin (kuvio 3). Kun fyysinen, sosiaalinen ja virtuaalinen ympäristö on onnistuneesti toteutettu ja toimiva kokonaisuus, syntyy yhteisöllistä oppimista, tiedon jakamista ja uutta tietoa. Tätä kautta voidaan luoda innovaatioita sekä lisätä laatua, tehokkuutta ja tuottavuutta. Yritykselle tämä tarkoittaa parempaa suorituskykyä ja kannattavuutta. Korkeakoululle sen voidaan nähdä tarkoittavan myös esimerkiksi opiskelijoiden pitkittyneiden opintojen vähenemistä.

Kuvio 3: Työympäristöstrategia (mukaillen Savage 2005)

2.1 Oppimisympäristöt

Oppimisympäristö-käsite on ollut käytössä jo 1930-luvulla. Aiemmin oppimisympäristöllä tarkoitettiin muulta maailmalta suljettua tilaa, tavallisesti luokkahuonetta, jossa vaikutteita ulkomaailmasta ei juuri ollut. Nykyään oppimisympäristö on niin laaja käsite, että sitä saattaa olla jopa vaikea määritellä tarkasti. Missään nimessä oppimisympäristö ei ole ainoastaan fyysinen tila, vaan se käsittää lisäksi ainakin sosiaaliset sekä virtuaaliset ulottuvuudet. (Burman ym. 2007, 15-17.) Kuviossa 4 on esitetty oppimisympäristön kokonaisuus, joka koostuu fyysisistä tiloista, sosiaalisista suhteista sekä virtuaalisesta maailmasta.

Kuvio 4: Fyysinen, virtuaalinen ja sosiaalinen oppimisympäristö (mukaillen Nenonen 2011)

Oppimisympäristöihin liittyvässä kehitys- ja tutkimustyössä on viime vuosina keskitytty ymmärtämään oppimisympäristö-käsitettä sekä monimuotoisuutta oppimisessa. (Kankaanranta, Mikkonen & Vähähyyppä 2012, 5.) Oppimisympäristö on kokonaisuus, joka käsittää fyysisen ja virtuaalisen ympäristön lisäksi sosiaalisen ulottuvuuden, se on paikka, yhteisö tai verkosto, jonka kautta tapahtuu oppimista (mm. Burman ym. 2007, 16; Kankaanranta, Mikkonen & Vähähyyppä 2012, 5; Opetushallitus 2004, 16; Staffans & Teräväinen 2011, 42). Staffans ja Teräväinen (2011, 42) sekä Kankaanranta, Mikkonen ja Vähähyyppä (2012, 5) erittelevät kokonaisuuden yhdeksi osaksi psyykkiset tekijät. Psyykkisten tekijöiden voidaan nähdä sisältyvän myös oppimisympäristön sosiaaliseen ulottuvuuteen (Burman ym. 2007, 16).

2.1.1 Fyysinen ulottuvuus

Fyysinen oppimisympäristö käsittää koulun rakennukset, tilat, valaistuksen, kalusteet ja esimerkiksi istuimien mukavuusasteen sekä materiaalit ja opetusvälineet oppimiseen. (Burman ym. 2007, 16; Staffans & Teräväinen 2011, 42.) Ympäristöpsykologian mukaan fyysinen tila vaikuttaa ihmiseen emotionaalisella, fysiologisella sekä kognitiivisella tasolla. Tutkimukset ovat osoittaneet, että fyysisillä tiloilla voidaan vaikuttaa muun muassa motivaatioon, tuottavuuteen ja työtyytyväisyyteen. Fyysisellä ympäristöllä on vaikutusta sekä yksilön

toimintaan että ryhmän toimintaan ja sosiaalisen kanssakäymiseen. (Abedi-Lartey ym. 2012, 7.) Turvallisuus, esteettömyys sekä terveellisyys ovat uudenaikaisen fyysisen oppimisympäristön tärkeimpiä tekijöitä, yhdessä esteettisyyden ja viihtyisyyden kanssa. Tiloja suunniteltaessa on siis kaikkiin näihin kiinnitettävä huomiota. (Staffans & Teräväinen 2011, 42.)

Oppimisympäristöt ovat monimuotoistumassa tuoden haasteita niiden suunnitteluun, joten vaatimukset oppimisympäristöjen ominaisuuksien suhteen muuttuvat tulevaisuudessa. Tilojen suunnittelussa tulee aina ottaa huomioon pedagogiikan ja tilan suhde sekä erilaiset oppimisen muodot, kuten ryhmä- ja monimuoto-opetus. Luokkahuoneissa tapahtuva oppiminen ja opiskelu olivat ennen niitä asioita, joihin keskityttiin oppimisympäristöjä suunniteltaessa. Tämän päivän opinnoissa käytetään oppimiseen teknologiaa, joka otetaan huomioon yhteistoiminnallisen ja tutkivan oppimisen opetussuunnitelmissa. Uudenlaisten oppimisympäristöjen tarkoituksena on kannustaa opiskelijaa aktiiviseen osallistuvaan oppimiseen, samalla itse tuottaen tietoa. Oppimisympäristöjen suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota tulevaisuuden vaatimuksiin, myös kalustus sekä tilojen monipuoliset käyttömahdollisuudet on huomioitava. Uusi monikäyttöinen oppimisympäristö ei tarkoita ainoastaan sisätiloja, vaan myös koulun ulkopuolisia tiloja, jotka ovat osa oppimisympäristöä. (Staffans & Teräväinen 2011, 41.)

Monilla oppilaitoksilla on käytössään tilat, joihin lähdetään miettimään muutoksia. Jotta voitaisiin saada aikaan huomattavia opiskelukulttuurin muutoksia, tulisi myös tilojen muutokset olla huomattavia, esimerkiksi koko rakennuksen tilarakenteen muuttaminen kerralla. Tällainen muutos vaatii kuitenkin erittäin suuria investointeja. Lähdettäessä miettimään täysin uusia tiloja, ollaan sinänsä onnekaassa asemassa, että ratkaisuja voidaan miettiä tämänhetkisen tiedon perusteella, ja tehdä tiloista tulevaisuuden tarpeita mahdollisimman hyvin palvelevat. Tilojen kokotarpeet ja suhteet toisiinsa voidaan arvioida tämänhetkisten käyttötietojen perusteella. Tilat voidaan suunnitella lähtökohtaisesti joustaviksi, jotta niitä voidaan muunnella tarpeen mukaan. (Peltoniemi, Pihlajarinne & Poutanen 2015, 84-86.)

Etenkin yliopistoilla tilat ovat jakautuneet tiedekunnittain tai laitoksittain, mutta yhdistämällä eri aloja, voidaan saada aikaan hyötyjä. Yhteisillä tiloilla voidaan ohjata eri taustoista tulevia ihmisiä uudenaikaisiin vuorovaikutussuhteisiin. Tällaisen vertaisyhteisön jakaman tiedon ja osaamisen kautta voitaisiin jopa edesauttaa uusien innovaatioiden syntymisessä. (Peltoniemi, Pihlajarinne & Poutanen 2015, 84-86.) Tilojen käytön tehostumisen lisäksi toimintojen limittämällä voidaan saada aikaan yli rajojen meneviä projekteja ja hyödyntää eri alojen osaamista. Esimerkkinä tällaisesta Lohjan Laurean liiketalouden sekä sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden yhteinen haavanhoitotietopankki -projekti. Projektissa sairaanhoitajaopiskelijat suunnittelivat, kuinka Lohjan sairaalassa haavanhoitoprosessi voitaisiin toteuttaa paremmin. Liiketalouden opiskelijat kehittivät tästä teknisen toteutuksen. Yhteistyöllä toteutettu Tietopankki sai erinomaista palautetta. (Laurea 2016a.)

2.1.2 Sosiaalinen ulottuvuus

Sosiaalisella (ja psyykkisellä) oppimisympäristöllä tarkoitetaan organisaation rakennetta, kulttuuria, normeja, yhteisöä, ihmisiä ja ihmisten käyttäytymistä. Se tarkoittaa ihmisistä muodostuvaa verkostoa, joka tukee oppimista. Siihen liittyy esimerkiksi vuorovaikutus ja keskinäinen kunnioitus ihmisten välillä, ryhmädynamiikka, tunteet sekä kaikki muu mikä vaikuttaa ilmapiiriin. (Burman ym. 2007, 16; Savage 2005.) Työskentely-ympäristöjen tulisi tukea mahdollisuutta sosiaaliselle kanssakäymiselle, yhteisöllisyyden rakentumiselle ja niiden tulisi tukea työskentelytapoja, joilla voidaan saavuttaa parempia tuloksia. (Savage 2005.) Sosiaalinen oppimisympäristö ulottuu myös koulun ulkopuolelle. Siihen voi kuulua esimerkiksi ystäväpiiri tai harrastepiirit, joiden keskuudessa jaetaan tietoa ja ratkotaan asioita (Hilppö, Kumpulainen, Krokfors, Lipponen, Rajala & Tissari 2011, 33-35.)

Pohdittaessa tilan vaikutusta käyttäjään, ei voida sivuuttaa sosiaalista ulottuvuutta. Ihmisten käyttäytyminen ja vuorovaikutus muiden kanssa ovat olennaisia tekijöitä siinä millaiseksi tila koetaan. Toisaalta, se millainen tila on, vaikuttaa muun muassa ihmisten osallistumiseen, vetäytymiseen, avun antoon tai aggressiivisuuteen. Muuttamalla sosiaaliset tilat epämuodollisiksi tai tekemällä työskentelytiloista joustavimmat, voidaan pyrkiä parantamaan tiimin kommunikointia. (Abedi-Lartey ym. 2012, 7-12.) Oppimista ja yhdessä tekemistä tukevien eri co-working-tilojen eli yhdessä tekemisen -tilojen sekä -paikkojen rooli on tämän päivän kampusympäristössä keskeisessä asemassa. Yhdessä tekemiseen voidaan hyödyntää myös käytävä- ja aulatiloja, joihin voidaan sijoittaa ilman erillistä varausta olevia ryhmätyöalueita opiskelijoille sekä alueita, joissa opiskelijat voivat rentoutua. Käyttäjäkokemuksen muodostumiseen vaikuttavat työskentelykulttuuri, fyysinen tila ja käyttäjälle tarjotut palvelut. Oppimisympäristöjen tulisi olla tutkimusten mukaan viihtyisiä sekä avoimia, ja käyttäjien tulisi tuntea olonsa tervetulleiksi. Yhdessä tekemistä henkilökunnan ja opiskelijoiden välillä tulisi tukea tarkoitukseen sopivia tiloja käyttöön antamalla. (Kojo & Nenonen 2015, 299.)

2.1.3 Virtuaalinen ulottuvuus

Virtuaalisella oppimisympäristöllä tarkoitetaan internetin mahdollistamaa tiedon ja materiaalin jakamista, sekä ohjauksen ja vuorovaikutuksen mahdollisuutta erilaisissa kanavissa (Burman ym. 2007, 17). Virtuaalinen oppiminen on nykypäivänä merkittävässä asemassa. Virtuaaliset työskentelytilat, videoneuvottelujärjestelmät tai sosiaalisen median työkalut ovat vähintään yhtä tärkeitä kuin fyysiset ympäristöt. Myös oikeanlaisilla välineillä on merkitystä, jotta virtuaalisia ympäristöjä voidaan hyödyntää. (Hietanen, Mikkonen, Nenonen & Nissinen 2011, 7.) Oppimisympäristön on varustuksellaan tuettava opiskelijoita uudenaikaisen digitaalisen tietoyhteiskunnan jäseneksi kehittämisessä, antamalla käyttöön tietoverkko sekä muuta opiskelussa tarvittavaa mediatekniikkaa. (Staffans & Teräväinen 2011, 42.) Teknologian tulisi

mahdollistaa joustavat työskentelytavat, ja sen mahdollistama ajasta ja paikasta riippumattomuus on nähtävä mahdollisuutena. On kuitenkin muistettava sosiaalisen ulottuvuuden tärkeys, ja huomioitava virtuaalisen työskentelyn mahdolliset vaikutukset keskinäiseen vuorovaikutukseen. (Hietanen ym. 2011, 7; Savage 2005.) Nykyaikainen teknologia antaa mahdollisuuden yhä vuorovaikutteisempaan opetukseen ja oppimiseen, kunhan se on hyvin toteutettu, ja toimintakulttuuri tukee vuorovaikutteista virtuaalista oppimista. Teknologia mahdollistaa myös kuvan ja äänen käytön virtuaalisissa ympäristöissä, ja omien laitteiden käyttömahdollisuus lisää opiskelumahdollisuuksia edesauttaen joustavuutta opiskelussa. (Valtaoja 2013, 13-15.)

2.1.4 Asiakaskokemus oppimisympäristössä

Asiakaskokemus on asiakkaan luoman mielikuvan, tunteiden sekä kohtaamisten tuomaa yhteistä ajatusta yrityksen tai palvelun toiminnan muodostumisesta. Kokemukset ovat henkilökohtaisia ja hyvin yksilöllisiä. Kokemuksiin vaikuttavat monet seikat kuten esimerkiksi tilannekohtaisuus ja asenne palveluja tai yritystä kohtaan. (Filenius 2015, 25-26.) Hyvän asiakaskokemuksen vaatimus on Fileniuksen (2015, 202) mukaan tuottaa asiakkaalle positiivinen kokemus yrityksen jokaisella palvelun osatekijällä. Laureassa asiakkaina ovat opiskelijat sekä sidosryhmien edustajat.

Tilan fyysisillä tekijöillä on suuri merkitys, siihen kuinka ihmiset ajattelevat, tuntevat ja toimivat. Sijainti, arkkitehtuuri, pintamateriaalit, kalusteet sekä lämpö, valo ja ilman laatu vaikuttavat meihin. Aiemmin työskentely-ympäristöjä on mitattu lähinnä tilan määrällä. Tämä on yhä otettava huomioon, mutta vähintäänkin yhtä tärkeitä tekijöitä ovat laadulliset tekijät, kuten imago sekä tilojen vaikutus työskentelytapoihin. (Savage 2005.)

Tiloilla voidaan vaikuttaa asiakaskokemukseen. Muun muassa matkailu- sekä hotelli- ja ravintola-alalla elämyksiä tuottavat tilat ovat hyvin tärkeä kilpailutekijä, ja yhä useampi yritys myös kaupan alalla pyrkii vaikuttamaan tilojen kautta asiakaskokemukseen. Tilat tuottavat aina käyttäjilleen jonkinlaisia elämyksiä, kysymys on enemmän siitä, minkälaisia elämyksiä. Kokemukset voivat olla mieleenpainuvia tai mitäänsanomattomia. Oikeanlaiset elämykset näyttävät yhä suurempaa roolia myös perinteisemmissä tiloissa, kuten terveydenhuollon tai julkisten palveluiden tiloissa ja etenkin toimistoissa. (Hietanen ym. 2011, 9-11.)

Tietyn tyyppistä alaa edustavan organisaation ei pidä takertua normeihin. Erilaisiin käyttötarkoituksiin suunnitelluista tiloista ja ratkaisuista voidaan ottaa mallia tai löytää virikkeitä omaan suunnittelutyöhön. Esimerkiksi verhojen avulla voidaan avoimessa toimistotilassa rajata yksityisyyttä. Sairaalassa tällainen ratkaisu on ollut käytössä vuosikymmeniä. (Hietanen ym. 2011, 9-11.)

Lähtötilanteessa asiakkaalla on olemassa yritystä tai palvelua kohtaan tietyt ennako-odotukset ja asenteet. Asiakkaat yleensä tietävät etukäteen yrityksen tai palvelun, joten heillä on jo olemassa jokin ajatus siitä mitä odottaa asiointilta. Ystävien palaute, aiempi asiointi yrityksessä tai lehdestä luettu artikkeli saattavat olla asioita, jotka synnyttävät ennako-odotuksia ja asenteita. Ennen päätöstä käyttää palvelua tai yritystä, asiakas on saattanut altistua palvelun tai yrityksen viestinnälle ja markkinoinnille. Seuraavaksi asiakas tekee lopullisen päätöksen yrityksen tai palvelun käyttämisestä, jolloin varsinainen asiointi tapahtuu. Asioinnin jälkeen yritys ja asiakas usein jatkavat kommunikointia esimerkiksi palautteen muodossa. Kaikki edellä mainitut asiat yhdessä muodostavat asiakaskokemuksen. (Filenius 2015, 25.)

Ammattikorkeakoulutoiminnassa esimerkiksi Laurean tavoitteena on olla opiskelijakeskeinen, johon vaikuttavia arvoja ovat luovuus, yhteisöllisyys ja sosiaalinen vastuullisuus. Asiakkaina Laurealla ovat opiskelijat, ja tavoitteeksi on opiskelupalvelujen osalta asetettu yhtenäiset ja tasa-arvoiset palvelut eri kampuksilla. Yhtenäistämisen taustalla on visio Laurean yhteisestä tavasta opiskelijoiden palvelukokemukseen, ja jatkossa opiskelijapalveluita on tarkoitus kehittää yhdessä opettajien sekä opiskelijoiden ja palvelutoimijoiden kanssa. (Pohja, Sielunahjo & Soininen 2015, 3-4.)

Palvelualojen kasvava liiketoimintapotentiaali on johtanut palvelumuotoiluksi kutsutun johtamisopin kehittymiseen. Palvelumuotoilu tarjoaa monipuolisen työkalupakin, kun halutaan parantaa palvelun tuottamia asiakaskokemuksia. Palvelumuotoilun tuoma muotoiluajattelu on Miettisen (2014, 11) mukaan kykyä toimia luovasti ja ennakoivasti yrityksissä sekä sopeutua muutoksiin. Se on kyvykkyyttä tuottaa organisaatiolle tai yritykselle uutta sisältöä, kehittää toimintaa organisaatio- ja toimialarajojen yli sekä rakentaa ja kehittää ennakoivaa liiketoimintaa. Muotoilun menetelmät ja muotoiluajattelu tuovat uusia näkökulmia ja ratkaisuja toimintatapoihin sekä niiden kehittämiseen koko henkilöstöä hyödyntäen. Niiden tarkoituksena on tuottaa innovatiivisia ajatuksia yrityksissä ja muissa organisaatioissa. (Miettinen 2014, 11.) Vuoden 2015 valtiosihteerin Olli-Pekka Heinonen sanoo muotoiluajattelusta näin: ”Suomalainen innovaatiojärjestelmä on vienyt analyttisten innovaatioiden synnyttämisen huippuunsa. Samalla olemme laiminlyöneet muunlaisten innovaatioiden ymmärryksen. Nyt meillä on kiire saada muotoiluajattelu ja käyttäjälähtöisyys olennaiseksi osaksi innovaatiotoimintaamme”. (Heinonen 2014, 7.)

Palvelumuotoilulla voidaan suunnitella kokonaisuuksia, jotka on jaettu pienempiin osa-alueisiin sisältäen haluttu palvelukokonaisuus, asiakaskokemus ja siihen liittyvät materiaalit. Sen ajatuksena on luoda ihmisille kokemuksia, siitä mitä tietyssä tilanteessa ja paikassa tapahtuu, ja siten luoda tapahtumalle arvoa. Kohtaamisissa tapahtuvaa arvonluontia on mahdollista oh-

jata tunnelman muotoilulla. Ihmisiä ja aisteja stimuloivilla asioilla kuten esimerkiksi lämpötilalla, fyysisellä ympäristöllä ja valoisuudella voidaan vaikuttaa tunnelmaan, jolla on suuri merkitys luovuudelle ja innovoinnille. (Rantanen 2016, 43-45.)

Karu tai yksinkertaisilla visuaalisilla ärsykeillä maustettu tila ei tue luovuutta yhtä hyvin kuin ärsykeiltään monipuolinen ympäristö. Useat organisaatiot suunnittelevat tilojaan ja tekevät uudistuksia lähinnä omien tuntemustensa perusteella. Tietoa ja tutkimustuloksia tilojen uudistamisesta käytännössä ja tilojen vaikutuksesta esimerkiksi tuottavuuteen, on vielä suhteellisen vähän. Luovan toimiston määrittely on vaikeaa, mutta yhteisinä tekijöitä näyttävät rentous, epämuodollisuus sekä inspiroivat yksityiskohdat. (Abedi-Lartey ym. 2012, 22; Nissinen 2011, 5.)

Tunnelma on läsnä kaikessa mitä teemme, se on ajasta ja paikasta riippumatonta, sitä syntyy ajatuksista, tunteista sekä aistikokemuksista, se syntyy vuorovaikutuksessa elämään. Tunnelmaan on mahdollista vaikuttaa tunnelmamuotoilun avulla, sillä voidaan siis vaikuttaa siihen, millainen tunnelma jossain paikassa on. Tunnelmamuotoilu on filosofista ajattelua, jonka avulla voidaan suunnitella, ymmärtää ja tuottaa oikeat välineet ja työkalut oikean tunnelman toteuttamiseksi. Oppimisympäristöjen tunnelmaan vaikuttaa kaksi tärkeää tekijää, kuulo- ja näköaisti. Positiivista tunnelmaa kuuloaistille luovat musiikki, äänimaisema, melun minimitointi, äänensävyt, rytmitys ja hiljaisuus. Näköaistille positiivista tunnelmaa luovat: värit, pinnat, muodot, taide sekä erilaiset teemat. (Rantanen 2016, 123-124.) Esimerkiksi viherkasvit sisätiloissa eivät pelkästään edistä ihmisten terveyttä, vaan niillä voidaan vaikuttaa myös tilojen viihtyisyyteen. Viherkasvit tai vihersisustus voivat luoda ihmisille positiivisia mielikuvia ympärillä olevista tiloista, ja sen lisäksi ne vähentävät stressiä. (Karimo, Kosamo, Ronkainen & Viljakka 2007, 11-12.)

2.2 Koulu, opetus ja oppiminen

Kuunnellaan opettajan yksinpuhelua istuen pulpeteilla ja kirjoitetaan muistiinpanoja taululta ruutuvihkoon, jonka jälkeen oppimista mitataan tenttien tulosten perusteella tai esseevastauksien perusteella. Vuosikymmenien ajan oppimisympäristöt sekä pedagogiikka ovat suurelta osin pysyneet edellä mainitun kaltaisina, vaikka piirtoheittimet ovatkin jääneet osaksi historiaa tietokoneiden ja dataprojektoreiden ansiosta. (Lipponen & Rönholm 2016, 9-12.)

Teknologian kehittyminen ja digitalisaatio muuttavat työelämää sekä työn tekemisen tapoja (Lempinen 2014). Rutiinomaisia työtehtäviä mallinnetaan yhä enemmän koneiden tehtäväksi, ja ihmisten tekemä työ keskittyy ominaisuuksiin, joista koneet eivät selviä. Tällaisia ominaisuuksia ovat muun muassa luovuus ja ideointi, joita tarvitaan monessa työssä kampaajasta tutkijaan. (Brynjolfsson & McAfee, 2014, 197, 202.) Yleiset taidot kuten vuorovaikutus- ja kommunikointitaidot sekä empaattisuus ja moraalit korostuvat tulevaisuuden tehtävissä, ja

näiden taitojen hallitseminen helpottaa sopeutumista erilaisiin tilanteisiin. (Lempinen 2014.) Hyvinvointi ja taloudellinen menestyminen vaativat innovaatioiden hyödyntämistä, joka taas tarkoittaa teknisen osaamisen lisäksi tarvetta luovalle ajattelulle (Hoidn & Kärkkäinen, 2014, 1). Verkostoissa toimiminen sekä yhteisöllinen oppiminen ovat merkittäviä tekijöitä innovaatiotoiminnassa, ne ovat myös edellytyksiä työelämässä pärjäämiselle. Yhdessä tekeminen vaatii sosiaalisia taitoja. Toimiva ryhmädynamiikka vaatii kommunikointitaitojen lisäksi joustavuuden ja periksiantamattomuuden suhteen punnintaa, kykyä sietää erilaisuutta sekä vastuullisuutta ja rohkeutta. Luovuuden ja innovatiivisuuden sekä yhteisöllisen oppimisen tulisi olla korkealle priorisoituja oppimistavoitteita ja kehittämiskohteita korkeakouluopinnoissa. (Tekniikan akateemisten liitto TEK 2009, 10-11.)

Koulujen perimmäinen tehtävä on valmentaa opiskelijoita työelämään ja myös elämään yleensä. Moni kokee koulun ja työelämän olevan täysin erilliset maailmat. Uudessa perusopetuksen opetussuunnitelmassa ollaan suunnattu katse ilmiökeskeisyyteen. Tarkoitus on luoda ymmärrystä kokonaisuuksien syy-seuraussuhteista. Ilmiöt ja oppiaineet eivät poissulje toisiinsa, ja kokonaisuuksien ymmärtäminen lisää motivaatiota. (T-Media 2016, 36.)

Laurean (2017) opetussuunnitelma tähtää vuoteen 2020, jolloin se haluaa olla ”Metropolialueen hyvinvoinnin ja kilpailukyvyyn kansainvälinen kehittäjä”. Kansainvälisyys, innostuneisuus, uuden kehittäminen sekä opiskelijakeskeisyys ovat avainasemassa Laureassa. Opiskelijat ovat työelämän toimijoiden kanssa mukana kohtaamassa osaamisen haasteita, jonka vuoksi valmistuva opiskelija osaa ennakoida tulevaa, toimia uusissa tilanteissa, tutkia globaalia toimintaympäristöä avoimin silmin sekä kehittää uusia toimintamalleja. Oppimisen yhdistäminen työelämään on osa kansainvälisesti verkostoituneen Laurean toiminta-ajatusta. Työelämään integroituminen luo uutta osaamista, ja se lisää mahdollisuuksia uusille palveluinnovaatioille. Vastuu ja vapaus korostuvat Laurean opiskelijakeskeisessä toiminnassa. Mahdollisuus erilaisiin tapoihin opiskella antaa opiskelijoille vapautta osaamistavoitteiden saavuttamiseksi. Vastuu merkitsee motivoitunutta ja rakentavaa asennetta, vastuuta omasta tekemisestä sekä aktiivista opiskeluotetta asioiden yhdessä tekemiseksi. Laurean koulutus työelämälähtöisissä hankkeissa tähtää viestintäosaamisen, luovuuden ja eettisyyden osaamisen sekä johtamisosaamisen kehittämiseen, jolloin opiskelijoilla on mahdollisuudet toimia asiantuntijatehtävissä omalla alallaan työelämässä. Jokaisella Laurean kampuksella on erilainen oppimisympäristö sekä toimintaprofiili. ”Hyvinvoinnin ja palveluiden kehittäjä” kuvaavat Lohjan kampuksen profiilia tradenomi- ja sairaanhoitajakoulutuksessa. Lohjan kampuksen Yrityslabra sekä Terveystori ovat oppimisympäristöjä, joissa toteutetaan työelämäprojekteja sekä kehitetään palveluja julkisella ja yksityisellä sektorilla. (Laurea 2017.)

Suomessa kannustetaan luovuuteen, uteliasuuteen sekä uusiutumiseen. Kokeiluja ja digitalisaatiota hyödyntävä uudistaminen ja kestävä kehitys, Suomen korkean osaamisen lisäksi ovat

kilpailukykyjämme. Tällä hetkellä kilpailukyky on kuitenkin keskeisiä kilpailijamaita heikompi, osaaminen ei tuota innovaatioita ja korkeaan osaamiseen perustuva kilpailuetumme on hupe-
nemassa. (Valtioneuvosto 2015, 5-6.) Hallituksen tavoitteena on uudistaa koulutusta perus-
opetuksesta korkeakoulutukseen saakka. Uudistuksilla pyritään osaamistason nousun lisäksi
muun muassa kasvattamaan innovaatiotoiminnan sekä tutkimuksen vaikuttavuutta. Korkea-
koulujen osalta tämä tarkoittaa erityisesti yhä tiiviimpää yhteistyötä työelämän kanssa. (Val-
tioneuvosto 2016, 3, 42-44.) Uuden ajattelun oppimisympäristöissä pitääkin huomioida käyttä-
jälähtöisyys, työelämälähtöisyys sekä koulukeskeinen ajattelu (Kotila & Mäki 2014, 5-9).

Työelämälähtöisyys opetuksessa on toimintaympäristö, joka rakentuu ammattikorkeakoulun ja
työelämän välimaastoon. Oppimisympäristöjen on mukauduttava uusiin opetusmenetelmiin,
koska perinteiset opetusmenetelmät sekä oppimisympäristöt eivät tue uusia pedagogisia rat-
kaisuja. Koulukeskeisen ajattelun tarkoituksena on tukea työelämälähtöisyyttä. Opetussuunni-
telman tulee olla joustava, jotta toiminta opiskelijoiden, työelämän edustajien sekä opetta-
jien kesken on toimiva. (Kotila & Mäki 2014, 5-9.) Oppimisen tuloksena syntyvää osaamista
täytyy pystyä hyödyntämään tulevaisuudessa, ja tähän vaikuttaa olennaisesti vuorovaikutus
opiskelijoiden sekä asiantuntijoiden välillä. Jo olemassa olevan tiedon soveltamiselle tulee
olla mahdollisuus, samoin kuin uuden tiedon soveltamiselle koulun ulkopuolella. Tällä edes-
autetaan myös motivaation säilymistä ja elinikäistä oppimista. (Hilppö ym. 2011, 33-35.) Kai-
ken perustana toimivalle yhteistyölle on joustavat oppimisympäristöt, jotka sopeutuvat ope-
tukseen sekä työelämälähtöisyyteen. (Kotila & Mäki 2014, 5-9.)

Motivaatio on tärkeä tekijä oppimisen kannalta heti opiskelun alkuvaiheessa. Opiskelijoille tu-
lisi antaa mahdollisuus vaikuttaa sisältöihin, sekä ratkaista ongelmia ja tuottaa tietoa omalla
tavallaan ja omien näkökantojensa kautta. Opetuksen tulisi herättää uteliaisuus oppimiseen,
jolloin se motivoisi itseopiskeluun sekä innostaisi tiedon hankintaan. (Kumpulainen ym. 2010,
50-53; Rasku-Puttonen 2013, 13.) Yhteisöllisyyttä tukevilla opetusmenetelmillä voidaan lisätä
innostusta tekemiseen ja edistää motivaatiota (Tekniikan akateemisten liitto TEK, 2009, 11).
Väljærvi (2011, 27) toteaa monissa tutkimuksissa nousevan esiin koulun roolin nuorten yhtei-
söllisyyden tarpeen tyydyttäjänä. Mahdollisuus tehdä yhdessä kavereiden sekä opettajien
kanssa mielekkäitä asioita, vaikuttaa suuresti koulunkäyntimotivaatioon. Se kuinka koulut pys-
tyvät vahvistamaan yhteisöllistä kulttuuriaan, on yksi keskeinen haaste tulevaisuudessa. Suo-
messä koulut on mielletty tiedon omaksumisen sekä taitojen kehittämisen paikoiksi. Esimer-
kiksi muihin Pohjoismaihin verrattuna ollaan Suomessa opiskelijoiden osallistamisen vahvista-
misessa oltu perinteisesti jälkijunassa. Tulevaisuudessa koulujen on oltava yhteisen oppimisen
areenoita, joissa työskennellään tasavertaisesti kohti yhteisiä päämääriä, matkalla harjaan-
nuttaen tarvittavia taitoja. Opettajat ja opiskelijat tulee nähdä tutkijoina, joiden on mahdol-
lista tukea toisiaan hyödyntäen kunkin erityisosaamista. (Väljærvi 2011, 27.)

Opetussektorilla tullaan näkemään lähitulevaisuudessa enemmän muutoksia kuin on nähty vuosisatoihin. Perinteiset toimintatavat ovat jo muuttuneet teknisen sekä pedagogisen kehityksen myötä. Tänä päivänä tekniset ratkaisut kuten videotykit, YouTube-videot tai erilaiset sisältöpalvelut kuuluvat luonnollisena osana opiskeluun, ja jatkossa erilaiset pelimaailmatyyppiset ratkaisut tulevat yhä muuttamaan opiskelutapoja. Oppimisen keskiössä on tulevaisuudessa mietittävä, miten opiskelijat oppivat tehokkaimmin. Etäopiskelu, etäarviointi, avoimet maailmanlaajuiset virtuaaliskurssit, runsaat monikäyttöiset oppimisympäristöt sekä pelimaailmaan perustuvat ratkaisut muuttavat opiskelun muotoja uuteen suuntaan. Internet mahdollistaa äärettömän tiedon saannin, joten opiskelijalle annetaan vastuuta yhä enemmän oppimisessa. Opetusta tullaan siirtämään verkkoon, ja sen vuoksi on tärkeää pohtia, mitä opetus pitää sisällään lähiohjauskerroilla. (Taatila 2013, 92-94.)

Opetussuunnitelmat ovat muuttuneet ammattikorkeakouluissa yhä enemmän opiskelijakeskeisimmiksi, ja sen vuoksi Laurea on kehittänyt oman Learning by Developing -menetelmän oppimisen tueksi. Learning by Developing, eli kehittämällä oppiminen on yhteisöllistä oppimista, ja oppiminen tapahtuu suurimmilta osin työelämän projekteissa. Laurea Lohjan uuden kampuksen lähtökohtana on rakentaa siitä yhteisöllinen, sosiaalinen ja luova tila, joka tukee Laurean palvelulupausta: ” Me Laureassa olemme juuri sinua varten”. (Laurea 2016.)

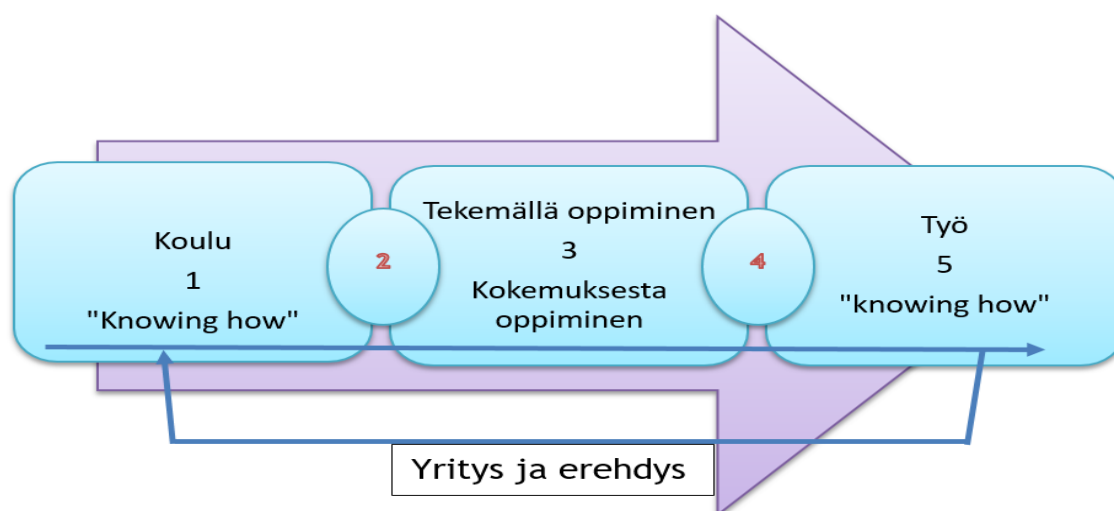
Kotilan ja Mäen (2014, 5-7) tekstissä käsitellään työelämälähtöistä oppimisympäristöä. Tarkoituksena on rakentaa ammattikorkeakoulun ja työelämän väliin sijoittuva toimintaympäristö, jossa perinteiset opetusmenetelmät eivät ole riittäviä. Haaga-Helia on kehittänyt opetuksen tueksi StartUp School -toimintamallin, joka tukee yrittäjyyttä työelämälähtöisesti. Sen tarkoituksena on antaa opiskelijoille vastuuta ja vapautta valita oppimissisältöjä, jotka opiskelija näkee tukevan omaa yritysideaansa. Siinä korostuvat yrittäjän tarvitsemat toimintatavat sekä luottamus opiskelijoiden kaikkeen tekemiseen ilman turhia hierarkkisia asioita. Kaikkien näiden toimien ansiosta opintojen eteneminen tehostuu samalla kartuttaen työelämäosaamista. Tehostumiseen vaikuttaa myös se, että tekeminen on mukavaa ja motivaatio työntekoon ja oppimiseen on kohdillaan. Tekemiseen perustuva lopputulos on se, millä suorituksia mitataan, koska opiskelijaa kehittävä, laadullinen ja kannustava palaute on tärkeämpää, kuin läsnäolo ja arvosanat. (Koivusalo & Moisio 2015, 15-21.)

Perusopetuksen opetussuunnitelma pohjautuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen on yhteisöllinen sekä yksilöllinen taitojen ja tietojen rakentamisen prosessi. Tavoitteellisen opiskelun kautta syntyy oppimista. Oppimista tapahtuu yksin ja yhdessä tekemällä, suunnittelemalla ja tutkimalla sekä ajatuksia vaihtamalla. Vastavuoroisessa yhteistyössä tapahtuva oppiminen tukee yksilöllistä oppimista. Yhdessä oppiminen auttaa näkemään asioita erilaisista näkökulmista, se edistää ongelmanratkaisukykyä ja luovan sekä kriittisen ajattelun taitoja.

Oleennaista oppimisprosessin kannalta on tahto sekä kehittyvät yhdessä toimimisen ja oppimisen taidot. Oppimisen ilo, uutta luova toiminta sekä myönteiset kokemukset edistävät oppimista. (Opetushallitus 2014, 14; Opetushallitus 2004, 18.)

Ahola, Kivelä ja Nieminen (2005, 11-12) esittävät kirjassaan tekemällä oppimisen mallin ”yrittäminen ja erehdys” (Kuvio 5). Se on koulutuksessa tapahtuva käytännön oppimisen suuntaus, jossa on pyritty lisäämään käytännön esimerkkejä työelämästä. Ammattikorkeakoulut ovat pyrkineet kehittämään sellaisia opetus- ja oppimisympäristöjä, jotka ovat työelämälähtöisiä, jolloin oppiminen tapahtuu aidossa työympäristössä. Opiskelu tapahtuu tarkoitukseen toteutuksessa toimintaympäristössä, joka on muodostettu yhdessä yritysten sekä opiskelijoiden toimesta. Opiskelu aidossa työelämän projekteissa, yhteistyössä yritysten kanssa, tuo oppimiseen työelämälähtöisyyttä, ja näin opiskelija saa kokemusta myös työelämän käytännöistä. (Ahola ym. 2005, 11-12.)

Yrittäminen ja erehdys (kuvio 5) kertoo yksinkertaisesti työelämän käytännöllisen oppimisen yhteyksistä koulutukseen. Kohdassa yksi käytetään käytännön esimerkkejä työelämästä oppimisen tukena. Alue kolme on kokempohjaista oppimista tukeva opetus- ja oppimisympäristö, joka voi olla opiskelijoiden ja yritysten yhteinen toimintaympäristö projektityöhön. Tekemällä sekä kokemuksella oppimisen menetelmät yhdessä koulun kanssa luovat oman alueensa, joten siinä liikutaan alueella kaksi. Työharjoittelu sijoittuu alueelle neljä ja sen tarkoituksena on kehittää opiskelijaa työelämää (kohta viisi) varten. Kuvio esittää prosessia kokemuksesta oppimisesta. Prosessi ei ole yksisuuntainen, vaan oppimisen prosessiin kuuluu palaaminen aiemmin opittuun teoriaan ja käytäntöön. Edellä kuvatun tekemällä oppimisen prosessin tarkoituksena on saada oppimista työelämälähtöisemmäksi. Siten saadaan myös toteutettua asetetut tavoitteet ammattikorkeakoulun käytäntöön painottuvasta opetuksesta, tuotekehittelystä, tutkimuksesta ja innovaatiotoiminnasta alueella. (Ahola ym. 2005, 13.)

Kuvio 5: Ammattikorkeakoulun prosessi kokempohjaisessa oppimisessa (mukaillen Ahola ym. 2005, 12)

2.2.1 Yhdessä tekeminen

Ylöstalo (2005, 1-2) toteaa kollaboratiivisen, eli ryhmässä tapahtuvan työskentelyn kasvaneen 1990-luvun puolivälistä asti, koska sillä on pyritty tehokkaampaan sekä tuottavampaan työhön. Tutkimustulokset siitä, onko ryhmätyöskentely vai yksilötyöskentely tehokkaampaa, ovat ristiriitaisia. Ryhmätyöskentelyn voidaan olettaa olevan tehokkaampaa tiettyyn pisteeseen saakka, koska ryhmällä on enemmän tietoa, osaamista ja näkemyksiä hyödynnettävissä. (Abedi-Lartey ym. 2012, 16-17.)

Miksi ryhmätyöskentely on tärkeää? Monet ihmiset työskentelevät ryhmissä joka päivä. Monissa ammateissa se on välttämätöntä esimerkiksi strategian kehittämisessä, lentokoneen rakentamisessa tai talonrakennuksessa. Kaikkia näitä pystyisi tekemään yksin, mutta ryhmissä työskentely helpottaa työn tekemistä. Ryhmässä on paljon enemmän tietoa sekä taitoa, joita yksin tekevällä ei ole. Työtä tehdään yhä enemmän ryhmissä kuin yksilöinä, koska yhteistyöllä saadaan monimutkaisetkin asiat suoritettua. (Wheelan 2005, 1-2.)

Useiden tutkimusten mukaan ryhmätyöskentelyssä mahdollisuudet hyviin tuloksiin ovat paremmat kuin yksittäisellä henkilöllä. Kollaboratiiviseen luovuuteen sekä oppimiseen kiinnitetään entistä enemmän huomiota laadun edistämiseksi ja työelämän muutosten haasteisiin vastaamiseksi. Kollaboratiivinen oppiminen on sosiaalinen prosessi, jossa toisten esittämien ideoiden ja ajatusten pohjalta luodaan ymmärrystä asioihin. Koulutusjärjestelmälle on kehitetty erilaisia muotoja tukemaan kollaboratiivista oppimista, tällaisia ovat esimerkiksi tieto- ja viestintätekniiikan välineet. (Paloniemi, Rasku-Puttonen & Tynjälä 2010, 24-27.)

Strukturoitu pienryhmätyöskentely auttaa Koskisen ja Tuovisen (2013, 46) mukaan tehostamaan tehtävien käsittelyä, koska opetusmenetelmä herättää keskustelua ryhmässä. Menetelmä tekee oppimistilaisuudesta aitoa, joten pienryhmätyöskentely on hyvää harjoitusta työelämän tärkeisiin projekteihin. Tarkoituksena on saada ryhmän kesken ymmärrystä annettuun tehtävään sekä perustella ratkaisut, jotta kaikki saavat käsityksen yhteisestä tavoitteesta. Ihmiset ymmärtävät asioita eri tavoin, joten jokaisella voi olla oma ratkaisunsa tavoitteen saavuttamiseksi. Pienryhmissä työskentely asettaa myös opetustiloille vaatimuksia. Tilojen on oltava muokattavissa tuoleja sekä pöytiä siirtelemällä, jotta ryhmät tuntevat olevansa yhdessä fyysisesti. (Koskinen & Tuovinen 2013, 46-50.)

2.2.2 Luovuus ja innovatiivisuus

Luovuus ja innovatiivisuus ovat tärkeitä tekijöitä työelämässä toimimiselle ja menestymiselle. Jotta maamme pysyisi mukana globaalissa kilpailutaloudessa, tarvitaan tiedon ja osaamisen lisäksi innovaatioita. (Heiskanen 2011, 191.) Innovaatiot ovat tietoyhteiskunnan taloudessa keskeisessä roolissa (OECD 2005a, 28). Innovatiivisuudesta sekä innovaatiosta puhuttaessa,

saattavat niiden merkitykset vaihdella. OECD eli taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö on määritellyt innovaatiot yritystasolla seuraavasti:

- Tuoteinnovaatiot, jotka ovat merkittävästi parannettuja tai uusia tuotteita tai palveluita.
- Prosessi-innovaatiot, jotka ovat merkittävästi parannettuja tai uusia tuotannon tai jakelun menetelmiä.
- Markkinointi-innovaatiot, jotka ovat uusia markkinointimenetelmiä, merkittävän muotoilu-, hinnoittelu-, pakkaus-, esittely- tai asettelumuutoksen ansiosta.
- Organisaatioinnovaatiot, jotka ovat työpaikoilla, liiketoimintakäytännöissä tai ulkoisissa suhteissa käytettävissä olevia uusia tai uudistettuja organisointimetoodeja. (OECD 2005a, 16, 46-52.)

Koskensalmi, Lauttio ja Lindström (2000, 7) määrittelevät innovatiivisuuden olevan uusien ideoiden, ajatusten, toimintatapojen ja palveluiden tuottamista. Innovaatio on uuden luomista tai käyttöönottoa organisaatiolle, ryhmälle tai yksilölle, ja sen tarkoituksena on tuottaa hyötyä uuden toimintatavan muodossa. Innovatiivisuus syntyy yleensä luovuudesta ideointivaiheessa ja niiden erona on se, että innovaatiossa ideaa on jo käytännössä testattu. (Koskensalmi ym. 2000, 7.)

OECD:n määritelmissä innovaatiosta ovat mukana organisatoriset muutokset, jotka sisältävät osittain myös sosiaalisten innovaatioiden piirteitä. Sosiaaliset innovaatiot voidaan nähdä laajempina kokonaisuutena kuin OECD:n määritelmässä (Heiskanen 2011, 195). Sosiaaliset innovaatiot ovat yhteiskunnan ja organisaatioiden uusiin haasteisiin paremmin vastaavia toimintamalleja, prosesseja ja organisointitapoja tai jopa uudenlaisia instituutioita (Kolehmainen, 2004, 3; Schienstock & Hämäläinen 2001, 55-57; Heiskanen 2011, 195 mukaan).

Innovaation ei tarvitse olla täysin uusi asia. Useimmat innovaatioista ovat pieniä muutoksia ja parannuksia jo olemassa olevaan tuotteeseen, palveluun tai muuhun asiaan. Radikaalit innovaatiot pohjautuvat yleensä tieteelliseen tietoon, kun taas vähemmän radikaalit, pienemmät uudistukset ovat yleensä oppimisprosessien ja yhteisöllisen tiedon tulosta. Innovaatioiden lähteet vaihtelevat ja sattumallakin on osansa, mutta eittämättä innovaatioiden alku on luovuudessa; uudenlaisessa ajattelussa sekä tutusta ja turvallisesta irrottautumisesta. (Heiskanen 2011, 195-196.) Oppimisella ja luovuudella on selkeä keskinäinen kytkös. Luovuutta syntyy, kun ihmiset soveltavat tietoansa ja osaamistaan. Analysoimalla ja testaamalla kokemaansa, ihmiset luovat luonnostaan luovia ratkaisuja. (Collin & Billett, 2011, 212.)

Puhuttaessa luovuudesta mieleen nousee lähinnä taiteellinen tai esteettinen toiminta. Luovuus on kuitenkin käsitteenä paljon laajempi. Oppimisen näkökulmasta luovuus on prosessi,

jossa ongelmanratkaisuun osallistumalla yksilö laajentaa tietämystään. Luovuus on yksi tärkeä tekijä innovaatioissa, ja Tukiainen (2010, 16) tuo kirjassaan esille vuoden 2009 Porin Suomi Areenalla puhuneen Jorma Ollilan mietteitä Suomen mahdollisuuksista selviytyä maailmalla: ”Suomalaisten suurimmat haasteet maailmalla pärjäämisessä ovat luovuuden ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen”. Ihmiset voivat olla eri tavalla luovia, mutta useimmiten luovat prosessit syntyvät yhteisöllisesti, eivätkä vain syty hehkulampun tavalla yksilön ajatuksiin. Miell ja Littleton (2004) kuvaavat luovuuden sosiaalista ulottuvuutta luovana yhteistoimintana ja kollaboratiivisena eli yhteistyöhön perustuvana luovuutena. Näissä korostuvat ryhmän toiminta luovuudessa. Keskusteluissa syntyy inspiraatiota ja ryhmän jäsenet saavat toisiltaan vaikutteita, jolloin voidaan saavuttaa luovuutta ja innovaatioita. Ryhmän jäsenet tuovat oman osansa luovaan toimintaan, jollaista ei yksin toimimalla voisi syntyä. On myös tehtäviä, jotka vaativat keskittymistä, ja kaikkea toimintaa ei voida toteuttaa vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Luovuuden voidaan nähdä esiintyvän myös arjessa. Arkipäiväisessä toiminnassamme kohtaamme ongelmia, joita ratkaisemme luovasti. Nämä ovat usein huomaamattomia tai jopa näkymättömiä asioita, eikä niihin kiinnitetä huomiota. (Collin & Billett 2011, 218-219.)

Luovuuteen vaikuttavia tekijöitä on monia, näistä tärkeimpiä ovat organisaatioiden olosuhteet, sosiaalinen ilmapiiri, ympäristöjen ominaisuudet, luottamus yhteisön jäseniin sekä yksilöiden tietopääoma ja muiden tuki. (Paloniemi, Rasku-Puttonen & Tynjälä 2010, 24-27.) Luovuutta tavoiteltaessa tulisi tilojen olla vuorovaikutusta ja kommunikointia tukevat, mutta toisaalta niissä tulisi olla mahdollisuus myös hiljaiseen syventymiseen. Mahdollisuus rauhalliseen yksintyöskentelyyn on tärkeää keskittymisen vuoksi, mutta yksityisyyden puute voi myös aiheuttaa epämukavuutta, joka taas haittaa henkilökohtaista luovuutta (Abedi-Lartey ym. 2012, 16).

Kuten oppiminen, niin myös luovuus on riippuvainen ajasta ja paikasta. Eri ympäristöissä ja eri tilanteissa ne toteutuvat eri tavalla. (Collin & Billett 2011, 218.) Arkkitehtuurilla on suuri vaikutus siihen, kuinka tilat tukevat oppimista, luovuutta ja vuorovaikutusta (Peltoniemi, Pihlajarinne & Poutanen 2015, 12). Luovuuden edistämiseen voidaan pyrkiä visuaalisesti inspiroivilla tiloilla (Abedi-Lartey ym. 2012, 7-12). Tila sekä siihen luotu tunnelma, jotka ovat suunniteltu ja toteutettu tietyllä tavalla, virittävät luovuutta ja luovuutta edistävässä tilassa syntyy uusia ajatuksia. Sitä suurempi mahdollisuus uusiin innovaatioihin on, mitä enemmän ajatuksia syntyy. (Tukiainen 2010, 16.)

Ihmisen tunteet vaikuttavat merkittävästi luovuuteen sekä päättelyyn. Teollisella aikakaudella keskityttiin työhön itsessään ja kaikki emotionaaliset tekijät, joiden uskottiin häiritsevän työtä, suljettiin pois. Havaintojen perusteella huomattiin, että hyvinvointi ja ihmisten

tarpeiden tyydyttäminen lisäsivät tuottavuutta. Nykyajan yritykset ovat yhteisöjä, jotka välittävät jäsenistään. Toimistoissa ovat vahvasti esillä ihmisyyden sekä sosiaaliset kontaktit. (Abedi-Lartey ym. 2012, 18-19.)

Luovat ihmiset eivät ole välttämättä luovia ryhmässä tai organisaatiossa. Ympäristön vaikutus luovuuteen on suuri ja näin ollen luovat ihmiset eivät välttämättä ole luovia, jos ympäristö on jäykkä. Tavallisten ihmisten joukko voi siten olla innovatiivisempi luovassa ympäristössä. Flow-teorian kehittäjä Mihaly Csikszentmihalyin on tutkinut luovan prosessin ominaisuuksia teoriallaan. Flow on runsasmuotoinen, itsessään palkitseva tuntemus ja tila, jossa kaikki sujuu kuin itsestään ilman suurempaa aherrusta. Pääseminen flow-tilaan vaatii yksilöltä malttia ja energiaa, monivaiheisten vaikeuksien ylittämistä, kuten taustatyön tekemistä ja työn organisoimista sekä työympäristön rakentamista. (Tukiainen 2010, 30-32.)

Moniaistisuutta voidaan hyödyntää opiskelussa aistien-menetelmällä, rakentamalla aisteja viritäviä fyysisiä tiloja. Perusajatuksena on viritä aistit luovaan tilaan, tuottaa elämyksiä kokemuksia syventäen. Tila voi olla luokkahuone, sali tai jokin muu tila, joka on toteutettu moniaistisuutta edistäväksi. Opiskeluun käytettävien aistien-menetelmällä toteutettujen tilojen tulisi olla muunneltavissa olevia oppimisen ja elämysten ympäristöjä, jotka muokataan kulloisenkin käyttötarkoituksen mukaan. Menetelmässä hyödynnetään oppimistilanteessa aisteja, joille luodaan tilassa virikkeitä kuulo-, näkö-, tunto-, maku- ja hajuaisteille, joiden tarkoituksena on valpastuttaa tilassa olijat. (Saarela & Suomi 2015, 18.) Luovassa toiminnassa Lonkan (2015, 220) mukaan oppiminen on yksi avaintekijä, koska ihmisen oppiessa uusia asioita ennestään opitun kanssa, saadaan luotua uusia ajatuksia.

Organisaatiokulttuuri on yksi avaintekijä luovassa ilmapiirissä. Toimintaprosessit, viestintätavat, organisoituminen, työtilat ja palkitseminen ovat osa kulttuuria, joka ohjaa organisaation jäsenten asenteita, toimintaa ja ajattelua. Innostavassa organisaatiossa asenteet, toiminta ja ajattelu lähtevät organisaatiokulttuurista ja siitä, miten organisaatiota on rakennettu innostavaksi. Innostava kulttuuri mahdollistaa niin yksilö- kuin organisaatiotasolla suuren voimavaran käytön uusille ideoille, nykyisten vahvuuksien rinnalla, sekä näkemyksille tulevaisuuden rakentamisesta organisaatiossa. (Tiililä 2016, 116-118.)

Muuttuvassa maailmassa on pystyttävä vastaamaan työelämän tarpeisiin innovatiivisin ratkaisuilla. Innovatiivisten ratkaisujen tarve on luonut työstä yhteisöllisempää ja joustavampaa. Organisaatioiden on tunnistettava tämä tarve, ja nähtävä sen vaikutus työvoimaan, työskentelytapoihin sekä työskentely-ympäristöihin. (Savage 2005.) Tutkimus ja kehitys parantavat organisaation kykyä oppia ja hyödyntää oppimaansa. Oppimiskykyyn vaikuttavat viestinnän helppous sekä tehokkaat informaatiokanavat ja tietojen sekä taitojen jakaminen sekä organisaation sisällä, että ulkoisesti. (OECD 2005b, 15.)

Tulevaisuudessa tarvitaan ihmisten toimintaa ja ongelmanratkaisukykyä. Ei riitä, että tulevaisuuden ammattilaisille siirretään jo olemassa olevaa tietoa, vaan koulutuksen tulee valmentaa luovaan toimintaan. (Collin & Billett 2011, 221.)

2.2.3 Teknologia oppimisen tukena

Elämme tietoyhteiskunnassa, jossa tietoa on yhä enemmän tarjolla, ja ihmisillä on tarve päästä käsiksi tähän tietoon vaivattomasti (OECD 2005a, 28). Tietoa tuotetaan jatkuvasti suunnattomia määriä digitaaliseen muotoon tallennusmenetelmien kehityksen myötä, joten olemassa olevaa tietoa on käytössämme niin suuret määrät, ettei sitä tavallinen ihminen voi edes ymmärtää (Filenius 2015, 17-18). Tiedon suuri määrä ja sen käsittelemisen mahdottomuus korostavat yritysten ja muiden yhteisöjen verkkoja sekä niiden kautta saatavaa tietoa ja erikoisosaamista (OECD 2005a, 28).

Tiedosta suuri osa on lähes kaikkien käytettävissä digitaalisten palvelujen kautta ja siihen on helppo päästä käsiksi (Filenius 2015, 17-18.) Monet prosessit, kuten elinkeinorakenteen muutokset, globalisaatio, ikääntyminen, verkottuminen sekä maahanmuutto muuttavat toimintaympäristöä, jonka seurauksena ihmisten ja yhteisöjen oppimisen vaatimukset kasvavat. Muutostarve ja haasteellisuus koulutuksessa heijastuvat suoraan työelämän sekä yhteiskunnan muutoksista. Ilmiöiden ja niiden muutoksen myötä muuttuvat myös osaamisvaatimukset. Koulutuksen on myös muututtava yhteiskunnan muutoksista johtuen niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin teknologisesti. (Mikkola & Kumpulainen 2015, 10.)

Digitalisaatio -termillä ei ole virallista määritelmää, mutta sillä viitataan toisinaan uusien teknologioiden tuomiin mahdollisuuksiin yhdessä internetin kanssa. Digitalisaatio -sanan juuret ovat digitalisoitumisessa, eli esineiden, prosessien tai asioiden muuttamisessa digitaaliseen muotoon teknologian avulla. Esimerkkejä digitalisoinnista ovat valokuvat ja kirjat, jotka ovat teknologian kehityksen myötä saatavissa myös digitaalisessa muodossa. Teknologia ja digitalisaatio ovat nykyään vahvasti mukana niin arjessa kuin työelämässäkin. (Ilmarinen & Koskela 2015, 22-23.)

Teknologia sekä internet ovat muuttaneet elämäämme. Ne ovat mukana lähes kaikessa tekemisessä työelämässä, perheen toiminnassa, yhteisön ja ystävien kanssa sekä tavassa oppia. Nykyajan maailmassa vaaditaan erilaista suhtautumista ja ajattelua koulutukseen kuin ennen. Oppimisen rajoituksena ovat kouluvuodet tai luokkahuone pitää unohtaa, ja oppiminen tulisi nähdä koko elämän pituisena, aina saatavilla olevana mahdollisuutena. Yhteiskunnan ja työelämän jatkuvat muutokset tulisi huomioida koulutuksessa, mahdollistamalla joustavat ja monipuoliset oppimisen mahdollisuudet. Yhteisöjen verkostot, oppimisresurssit ja instituutioiden

linkitys oppimiseen sekä osaamisen kehittäminen ovat monimuotoisia, jatkuvia prosesseja, joten koulutuksen toteutukseen ja kehittämiseen vaaditaan uusia tapoja lähestyä. Yksi kehittämisen haaste koulutuksessa on digitaalisen median ja teknologian hyödyntäminen oppimiskemusten luomisessa päivittäisessä elämässä. Tutkimusten mukaan kiinnostus ohjaa ja edistää oppimista. Nuorten ollessa yhä enenevässä määrin kiinnostuneita teknologian ja internetin tuomista mahdollisuuksista, tulisi ne saada mukaan opetukseen, jotta oppiminen olisi kiinnostavaa. (Mikkola & Kumpulainen 2015, 11-12.)

1980-luvulla ja sen jälkeen syntyneet diginatiivit ovat eläneet koko elämänsä digitalisoituneessa yhteiskunnassa, ja kun he ovat opetelleet lukemaan, on verkko ollut jo heidän käytettävissään (Mäkitalo & Wallinheimo 2012, 10). Diginatiiveille virtuaalisen ja fyysisen läsnäolon ero on häilyvämpi, ja työelämän toimintatavat tulevat varmasti muuttumaan edelleen tämänkin vuoksi. Toimintatapojen tulee olla nuorten arvostuksia mukailevia ja tilojen muotoilulla on tässä kohtaa tärkeä symbolinen merkitys. Yhden haasteen tilojen suunnittelulle tuo eri ikäluokkien erilaiset toiveet ja tarpeet. Yritysten on pystyttävä tekemään tiloistaan houkuttelevia sekä vanhemmalle että nuoremmalle sukupolvelle, ja tilojen tulee vastata erilaisten ihmisten tarpeisiin. (Abedi-Lartey ym. 2012, 19; Hietanen ym. 2011, 9.) Toisaalta, uudenlaisia tiloja mietittäessä, yhtä tärkeää kuin itse ratkaisut, on se, kuinka ne toteutetaan ja toteutetaanko ne yhdessä käyttäjien kanssa vai ovatko käyttäjät vain sivustaseuraaajia (Nenonen & Niemi 2015, 5).

Tulevaisuuden kouluissa oppimisen ja tiedon ei tarvitse olla pelkästään opettajien käsissä, vaan se voi olla myös opiskelijoiden itsensä käsissä, ja siten koulutuksen toimintaedellytyksiin kuuluisi erilaisten toimintaympäristöjen luominen. Toimintaympäristö muuttuisi opiskelijan kannalta miellyttävämpiin, aitoihin oppimisympäristöihin tukien ajatusta siitä, että koulutus tapahtuu siellä missä oppimista tapahtuu sekä siellä missä oppija on. Paikasta ja ajasta riippumatta, koulutuksen tukema ja tarjoama oppiminen on aina saatavilla, ja siten opiskelu on oppilaan räätälöitävissä sekä säädeltävissä. Oppimisympäristöjen kehittäminen tulevaisuuden koulutukseen vaatii kaikilta toimijoilta korkealaatuista osaamista, joka saadaan työkalujen ja teknologian hyödyntämisestä, pedagogisesta ammattitaidosta sekä yhteisestä sitoutumisesta. (Mikkola & Kumpulainen 2015, 38.)

Uusi teknologia tarjoaa helpotusta viestintään ja työskentelyyn. Se motivoi niin aikuisia kuin nuoria toimimaan ja viestimään eri tavoin kuin aikaisemmin. Perinteisten virtuaalisen-, verkko- ja etäopetuksen rajat ovat hämärtyneet, joten oppivat organisaatiot pohtivat oppimistilanteisiin liittyviä kysymyksiä siitä, miten pedagogiikka ja teknologia saadaan yhdistettyä. Opiskelijan halu ja vastuu omasta oppimisesta korostuvat verkkoympäristössä. Tarkoituksena olisi tukea mahdollisimman vähällä resursseilla erilaisia opiskelijoita heidän oppimiseensa. Tehokas ja voimia säästävä työskentely oppimisympäristössä teknologian avulla tarvitsee rinnalleen pedagogisen osaamisen, jotta opiskeluun saataisiin oppimisen kannalta parhaat

ratkaisut ja välineet. (Mäkitalo & Wallinheimo 2012, 9-12.) Yksi tärkeimmistä asioista teknologisten ratkaisujen tehokkaassa hyödyntämisessä, on viestintä. Opiskelijoiden tulee olla tietoisia siitä, mitä ratkaisuja on käytettävissä. Samoin käytön opastusta sekä apua ongelmatilanteissa on oltava saatavilla. (Valtaoja 2013, 16.)

Verkko-opettamiseen on tarjolla virtuaalisia oppimisympäristöjä, jossa on valmiit ohjelmat verkkokurssin toteutukseen sekä osallistujien viestintään. Virtuaalisessa oppimisympäristössä pystytään tarjoamaan tietoa kurssin pitäjälle osallistujien aktiivisuudesta sekä asettamaan tehtävien palautuksille takarajat. (Mäkitalo & Wallinheimo 2012, 22.)

2.3 Laurea-ammattikorkeakoulu

Ammattikorkeakoulut ovat pääsääntöisesti alueellisia sekä monialaisia korkeakouluja. Ammattikorkeakouluilla on vahva yhteys työelämään, ja niiden tarkoituksena on tuottaa opetusta, joka vastaa työelämän ja sen kehittämisen tarpeita. Soveltava tutkimus- ja kehittämistyö ammattikorkeakouluissa tukee opiskelijan työelämälähtöistä opiskelua sekä alueen elinkeino- ja työelämää, ja siten myös kehittää aluetta. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2016.)

Alkujaan kampuksella on tarkoitettu itsenäistä yliopiston tai muun instituution yksikköä, johon on kuulunut erilaisia tukitoimintoja, kuten asuminen tai ruokapalvelut. Nykypäivän kampukset ovat läheisessä vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa. Ne voivat sulautua rajojensa ulkopuolelle toimitilojensa sekä toimintojensa osalta, tai kampuksen ulkopuolisia toimintoja voidaan sulauttaa kampukselle. Tällainen toiminta lisää yhteistyömahdollisuuksia muiden toimijoiden kanssa. Kun tilat on suunniteltu monipuolisiksi ja erilaisia toimintoja tukeviksi, myös uudenlaisten oppimismenetelmien omaksuminen on jouhevampaa. (Peltoniemi, Pihlajarinne & Poutanen 2015, 74-75.)

Laurea-ammattikorkeakoulu on toiminut ennen nimellä Espoon-Vantaan ammattikorkeakoulu ja Laurea nimeä on käytetty vuodesta 2001 (Laurea 2016b). Laurea toimii Uudenmaan alueella ja sillä on seitsemän kampusta, jotka ovat: Hyvinkää, Kerava, Leppävaara, Lohja, Otaniemi, Porvoo ja Tikkurila (Laurea 2016c). Ammattikorkeakoulututkintoja Laurealla on tarjonnassa kymmenen suomen kielellä sekä kuusi englanninkielisenä (Laurea 2016d). Lisäksi Leppävaaran ja Tikkurilan kampuksilla on mahdollista suorittaa ylempi ammattikorkeakoulututkinto. (Laurea 2016e). Lohjan kampuksella tarjonta keskittyy liiketalouden sekä sairaanhoitajien tutkimuksiin (Laurea 2016f).

Laurean Living labit ovat tiloja, joissa yhdistyvät innovaatiotoiminta ja tutkimus tosielämän ympäristössä. Living lab on ympäristö, jonka tarkoituksena on tukea ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyötä, koulutusta sekä alueellista kehittämistä yhdessä kokonaisuudessa. Tarkoituksena on toimia kaupunkien, yritysten, kuntien ja muiden tutkimuslaitosten kanssa

yhteistyössä, luomalla ja kehittämällä uutta alueella. Aidot ympäristöt edistävät luovuutta ja oppimista, koska niissä ratkotaan työelämän aitoja ongelmia. Laurean Living labeissa ongelmia ratkotaan avoimen innovaation periaatteella, jolloin saadaan yhdistettyä useamman henkilön tieto, voimavarat ja ideat. (Laurea 2016g.)

Vuonna 2006 Laurea-ammattikorkeakoulussa laadittiin uusi opetussuunnitelma, jonka lähtökohtana on opetus, tutkimus- ja kehittämistyö sekä alueellinen kehittäminen. Uudistuksessa opetussuunnitelma muokattiin osaamista ja palveluinnovaatioita tuottavaksi Laurean strategioita tukevaksi suunnitelmaksi (Kallioinen 2007, 6.)

2.3.1 Laurea Learning by Developing

Learning by Developing on Laurea kehittämä pedagoginen malli, jossa oppiminen toteutuu yhteisöllisessä kehittämistoiminnassa, samalla tuoden toiminta-alueelle kehitysvaikutusta. Laurea on palkittu vuonna 2005 koulutuksen huippuyksikkönä, joka keskittyy aidosti kehittämispohjaiseen oppimiseen. Learning by Developing- malli auditointiin kansainvälisesti vuonna 2008, jolloin se samalla todettiin innovatiiviseksi oppimismalliksi. (Ora-Hyytiäinen 2009, 7.)

Yhtenä Laurean strategisena tavoitteena on olla työelämään vahvasti integroitunut korkeakoulu. Learning by Developing, eli kehittämispohjainen oppimisen malli tuottaa ainutlaatuisia osaamista työelämän tarpeisiin, kun oppiminen tapahtuu aidoissa työelämäyhteyksissä. (Laurea 2015.) Learning by Developing käsittää kolme vaihetta. Ensimmäinen vaihe pitää sisällään alueellisen kehityksen, pedagogiikan sekä tutkimus- ja kehitystoiminnan, joita sovitetaan kehittämispohjaisen oppimisen mallissa yhteen. Koulutus on yhteydessä työantajakumppanuuksiin, kehitettävän projektin merkeissä. Opettajat, opiskelijat ja alan ammattilaiset yhdessä tekevät yhteistyönä projektia, jossa opiskelijat nähdään kumppaneina, jotka hankkivat osaamista työelämään. (Raij 2007, 8-9.)

Toisessa vaiheessa tutkimus- ja kehitystoiminnan tehtävän tärkeys korostuu avaten uuden näkökulman projekteihin perustuvassa koulutuksessa. Progressiivisen tutkimusoppimisen elementtejä otetaan käyttöön kehityshankkeeseen tukien opiskelijaa tutkivana kehittäjänä ja haastaen Laureaa rakentamaan uudenlaisia oppimisympäristöjä. (Raij 2007, 9.)

Laurean omien tutkimusten mukaan kolmas vaihe perustuu oppimisen eri vaiheiden kehitykseen kehittämisprosessissa. Tutkimukset keskittyvät työelämän kehittämisprojekteihin, jotka nähdään oppimisympäristöinä. Tavoitteena on tunnistaa ja kehittää prosesseja oppimisen ja projektien perusasioiden avulla, jotka ovat yhteydessä ammattikorkeakouluun. Ammattikorkeakoulut nähdään merkittävässä sosiaalisessa roolissa tuottaen lisäarvoa alueellaan, jota se on kehittämässä, ja lisäarvon toteutuessa instituutio voi saavuttaa merkittävän aseman tutki-

vana kehittäjänä omalla alueellaan. Kolmannessa vaiheessa myös yksilön tunnistaminen ammattimaisena tutkijana kasvaa. Onnistunut projektiprosessi tarvitsee tuekseen aktiivisesti osallistuvia tutkijoita sekä innovaattoreita, jolloin tietoa syntyy luonnostaan. (Raij 2007, 9.) ”Parhaimmillaan tulevaisuuden koulu on koko yhteisönsä keskus” (Staffans & Teräväinen 2011, 40).

Laurea Lohjan kampuksella opiskelu on työelämälähtöistä, opiskelijat toimivat Lohjan julkisten palveluiden, yritysten sekä järjestöjen yhteistyökumppaneina. Osaaminen kehittyy yhteistyössä olevien asiantuntijoiden kanssa, jolloin opiskeluun saadaan näkökulmaa työelämän tarpeisiin sekä palvelujen asiakaslähtöiseen kehittämiseen. Lohjan kampuksella voi opiskella sairaanhoitajaksi tai tradenomiksi. Sairaanhoitajilla on oma työelämälähtöinen oppimisympäristö Terveystori, joka koostuu simulaatio- ja laboraatioympäristöstä, joissa oppiminen tapahtuu aidossa työelämän ympäristössä. Liiketaloutta voidaan vaihtoehtoisesti opiskella Yrityslabrassa, joka tarjoaa vaihtoehdon perinteiselle luento-opiskelulle. Yrityslabrassa tehdään yhteistyössä kehittämisprojekteja alueen yhteisöjen ja yritysten kanssa. Opiskelu painottuu tulevaisuuden työelämän tarpeisiin, ongelmanratkaisuihin sekä kansainvälisten työskentelytaitojen kehittämiseen. Asiakasyritysten kanssa työskentely kehittämisprojekteissa tapahtuu Yrityslabran oppimisympäristöissä sekä tutkimus-, kehitys- ja innovaatio toiminnan ympäristöissä luoden innostusta opiskeluun. (Laurea 2016e.)

2.3.2 Laurean strategia

Toimitilajohtamisen yhtenä osa-alueena on työympäristö. Toimitilajohtamisen suuntaviivat määritellään yrityksen strategiassa. Keskiössä ovat kiinteistö, ihmiset sekä teknologia, ja tavoitteena on organisaation ydintoimintojen tukeminen, sekä tilojen tarkastelu käyttäjien ja palvelujen näkökulmasta. Organisaation johto haluaa toimitilajohtamisella vaikuttaa työympäristöön. Kustannustehokkuuden lisäksi toimitilajohtamisella vaikutetaan työn tekemisen joustavuuteen sekä pyritään saavuttamaan uusia innovaatioita tilapalveluissa. (Leväinen 2013, 41-43.)

Laurean tavoitteena on 2020 -strategian mukaan toimia metropolialueen hyvinvoinnin ja kilpailukyvyyn kansainvälisenä kehittäjänä. ”Yhdessä enemmän - Laurea Uudellamaalla” on Laurean brändilupaus, joka kertoo halusta toimia aluetta palvelevana korkeakouluna. Laurean strategia 2020 sisältää seitsemän kohtaa (kuva 1), joiden laadinnassa ovat vaikuttaneet globalisoituminen, teknologian kehitys, yhteisöllinen työskentely sekä tiedon ja osaamisen muutos. Strategian seitsemän kohtaa ovat pohjana tulevaisuuden ammattikorkeakoululle. Laureassa voi opiskella joustavasti monimuoto-opinnoilla aikaisempaa kokemusta hyödyntäen tai opintoja voi suorittaa verkko-opintoina. Opinnot tähtäävät kansainväliseen osaamiseen sekä yrittäjämäiseen toimintaan. Opinnot ovat soveltavaa tutkimustyötä tutkitun tiedon avulla, ja ke-

hittämishankkeet yhdessä kolmannen sektorin toimijoiden, yritysten sekä julkisorganisaatioiden kanssa tuovat opintoihin näkemystä tulevaisuuden työosaamistarpeista. Laurean seitsemän kampusta Uudellamaalla luovat lisäarvoa omalla alueellaan yhteistyökumppaneiden kanssa. Laurean tavoitteena on toimia kestävän kehityksen arvoja noudattaen, joka tuodaan opetuksen mukana oppilaille. Opinnoissa kaikki opiskelijat ottavat vastuuta yhteisistä asioista ja henkilökohtaisesta elämästään sekä ovat mukana hyvinvointia ja yhteiskuntaa tukevassa vapaaehtoistoiminnassa. Toiminnan keskiössä luovuus, yhteisöllisyys ja sosiaalinen vastuullisuus kertovat arvoista Laureassa. Tarkoituksena on luoda yhteisö, jossa kuunnellaan, autetaan ja arvostetaan toisia ihmisiä sekä kehitetään työ- ja opiskeluyhteisöä päivittäin. (Laurea 2015.)

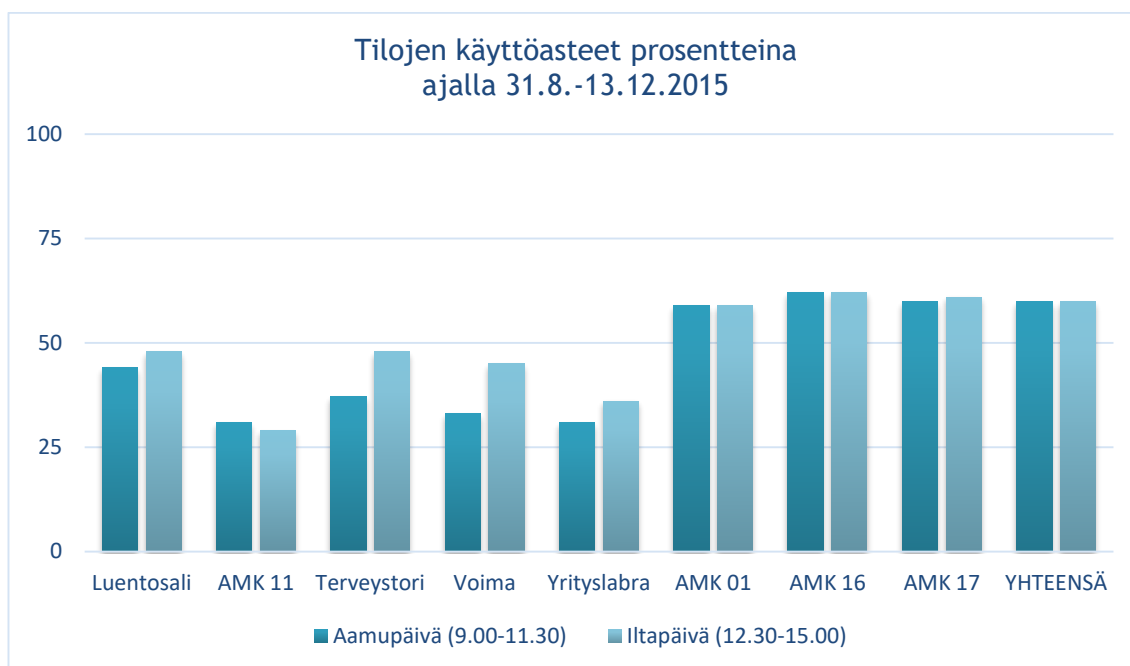
Kuva 1: Laurean strategia 2020 (Laurea 2015)

2.3.3 Lohjan uusi kampus

T-Median mukaan kiinnostus ammattikorkeakouluja kohtaan on laskenut merkittävästi, kun taas yliopistoja kohtaan on kiinnostus hieman kasvanut. Ammattikorkeakoulujen tulee panostaa omaan vetovoimaansa ja löytää omat erottautumiskyynsä. (T-Media 2016, 14.) Uusien kampuksien hankkimista Lohjalle on pohdittu Laurean johtoryhmässä. Nykyiset tilat eivät

tue tämän päivän koulutus- ja oppimismetodeja, ja lisäksi alla mainitut asiat puoltavat uusien tilojen hankkimista.

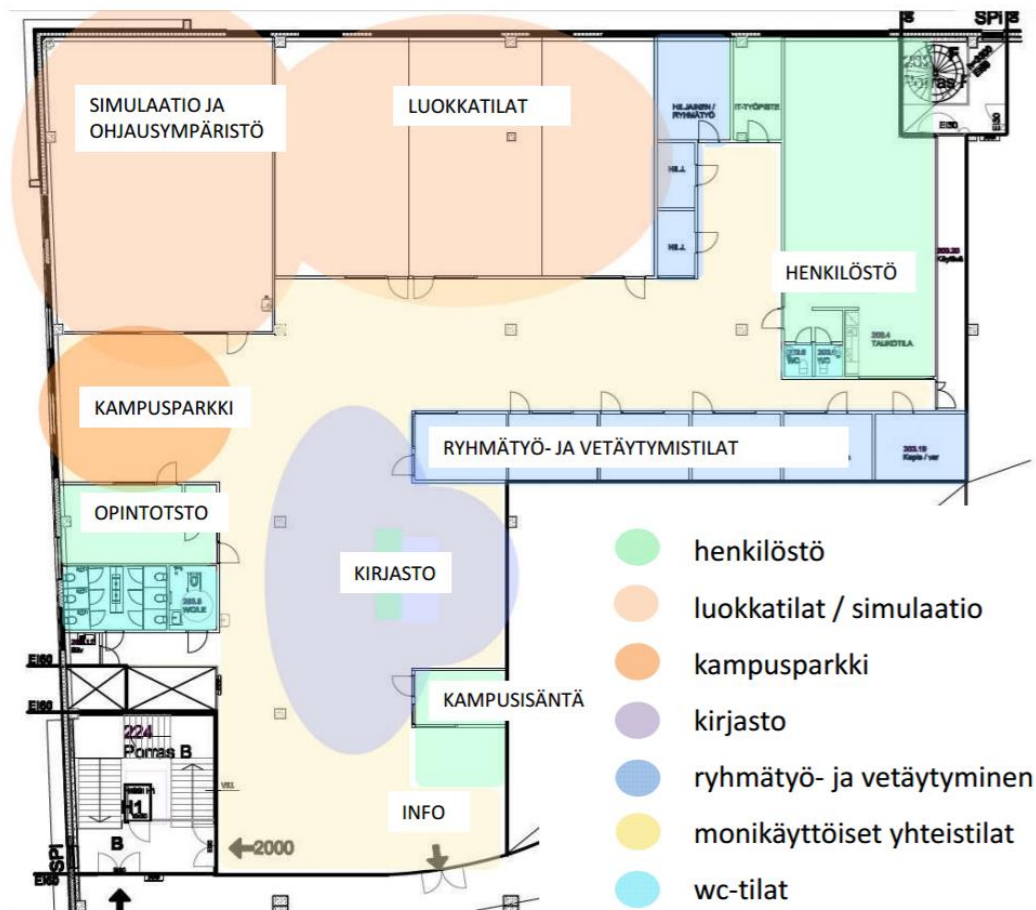
- Lohjan kampuksen tilat on vuokrattu kahdelta eri taholta. Tilat tulisi saada yhden katon alle, tällä hetkellä tilat ovat kahdessa eri rakennuksessa.
- Nykyiset tilat ovat yhteensä 2056 m². Tilat ovat eri kerroksissa ja rakennuksissa, joten esimerkiksi porrasaulat ja tuulikaapit ovat turhia neliömetrejä, eli ylimääräisiä kustannuksia.
- Tilat ovat perinteistä luokkatilaa, eivätkä ne tue nykyaikaisia oppimismenetelmiä.
- Henkilöstön perinteiset työtilat, jossa jokaisella on oma henkilökohtainen työpiste, vievät noin 330 m² kokonaistilasta. Uudella monitilatoimisto-mallilla voidaan tilankäyttöä tehostaa, jolloin tilaa jäisi opetuskäyttöön enemmän.
- Monimuoto-opetuksessa tilojen tarve vähenee, joten käyttöasteet (kuvio 6) tiloissa ovat vähenemässä. (E. Pohja, henkilökohtainen tiedonanto 25.2.2016.)

Kuvio 6: Lohjan kampuksen käyttöasteraportti (E. Pohja, sähköpostitiedote 25.2.2016)

Tulevaisuuden toiveena Laurealla on saada Lohjan kampuksen toiminnot saman katon alle tilatehokkaasti. Uusi 1100 m²:n tila tulisi kauppakeskus Melban toiseen kerrokseen Lohjan keskustassa ja tilat olisivat yhdessä tasossa. Henkilöstötiloista tehtäisiin valoisat, avarat, yhteiskäyttöiset ja tehokkaat monitilatoimistot. Opetustilat rakennettaisiin monikäyttöisiksi, toiminnallisen oppimisen tiloiksi. Muut tilat tukisivat yhdessä tekemistä sekä ihmisten keski-

näistä vuorovaikutusta, ja tiloissa olisi palvelut helposti saatavilla. Monikäyttöiset toiminnalliset oppimistilat (kuva 2) on jaoteltu eri toimintojen mukaan. (E. Pohja, henkilökohtainen tiedonanto 25.2.2016.)

Kuva 2: Kampusen tilajako toiminnan mukaan (E. Flemming, sähköpostitiedote 27.10.2016)

3 Tutkimuksen toteuttaminen

Vilka (2015, 68) esittää, että tutkimusmenetelmän valintaan vaikuttaa tutkimusongelma, tutkimuskysymykset sekä haluttujen tutkimustulosten luonne. Tutkimusmenetelmävaihtoehtot löytyvät joko kvalitatiivisten eli laadullisten tutkimusmenetelmien tai kvantitatiivisten eli määrällisten tutkimusmenetelmien joukosta. Kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät tuottavat tietoa, jonka avulla pyritään ymmärtämään merkityksiä. Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät taas tuottavat numeraalista tietoa. (Vilka 2015, 66.)

Tutkimusmenetelmät ovat avain tutkimusongelman ratkaisuun. Menetelmä on keino, sääntö tai menettelytapa, jolla ongelma ratkaistaan. Menetelmät, joita käytetään, ovat saaneet tiedemaailman hyväksynnän ja ne ovat todettu toimiviksi. Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset ratkaistaan tiedolla, joka saadaan kerättyä aineistoa muokkaamalla. Ratkaisua tutkimusongelmaan etsitään aineiston avulla. Valinta tutkimusotteelle tai lähestymistavalle riippuu pääasiassa tutkimusongelmasta. Monissa tapauksissa myös sillä on merkitystä, kuinka tutkittu aihe on. Karkeasti ottaen voidaan ajatella niin, että laadullisilla menetelmillä on tehokasta tehdä tutkimuksellisia avauksia, kun taas määrällisten menetelmien teho piilee tutkimustulosten totuudellisuuden varmistamisessa. (Kananen 2015a, 65-66.)

Laadullisen tutkimusmenetelmän avulla pyritään selittämään esimerkiksi arvojen, uskomusten ja halujen vaikutusta yksilön tai ryhmän toimintaan. Lähtökohtana on, että tutkimusaineistosta löytyvät samankaltaisuudet eivät selitä kaikkien yksilöiden toimintaa, ja aineistosta löytyvät poikkeavuudet ovat niin ikään kiinnostavia. (Vilka 2015, 67.)

Laadullinen tutkimus määritellään sellaiseksi tutkimukseksi, jonka tarkoituksena on löytää ilmiölle selitys ilman määrällisen tutkimuksen keinoja, eli tutkimuksen kohteena on tyypillisesti yksittäinen tapaus. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tulokset ovat sanallisessa muodossa, ja niiden avulla saadaan syvälinen ymmärrys ilmiöön. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineiston määrää ei voi etukäteen määritellä, koska sitä on kerättävä niin kauan kuin ratkaisu tutkimusongelmaan saadaan ja ilmiö ymmärretään. (Kananen 2014b, 18.)

Laadullista tutkimusta käytetään erityisesti silloin, kun ilmiötä ei tunneta, eli ilmiöstä ei ole teorioita selittämään kyseistä ilmiötä. Laadullisella tutkimuksella on tarkoitus saada vastaus kysymykseen: ”Mistä ilmiössä on kyse?”. Laadullisella tutkimuksella pyritään pääsemään ilmiön sisälle ja saamaan selvyyttä siitä, mistä ilmiössä on kyse: mitkä asiat siihen vaikuttavat ja miten ne vaikuttavat toisiinsa. Laadullinen tutkimus tuottaa sanallisen kuvauksen ilmiöstä, ja tutkimus keskittyy tyypillisesti muutamaankin tutkimuskohteeseen. Tutkimus ei yleistä ilmiötä, vaan sen tarkoitus on ilmiön ymmärtäminen. (Kananen 2014b, 16-18.)

Tässä tutkimuksessa on tarkoitus selvittää, mitkä asiat vaikuttavat tilan kokemiseen innostavaksi ja oppimista tukevaksi, sekä sitä, millaisia tilaratkaisujen tulisi olla, että ne olisivat opiskelijoista miellyttävät ja samalla joustavat sekä muunneltavat. Ratkaisu syntyy ihmisten mieltymysten, kokemusten ja halujen kautta, joten ongelmaa kannattaa lähteä selvittämään kvalitatiivisen tutkimusotteen avulla. Lähdetessä luomaan uudenlaista toimintakulttuuria ja uudistettuja toimintatapoja, opiskelijoiden osallistaminen jo suunnitteluvaiheessa edesauttaa uudistusten hyväksymistä ja omaksumista (Valtaoja 2013, 16).

3.1 Aineistonkeruumenetelmät

Hakalan (2015, 14) mukaan tieteellinen tutkimustyö tarvitsee aina tuekseen aineistoa, josta tutkimustyö tehdään. Laadullisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelmiä ovat esimerkiksi:

- dokumentit (videot, tekstit, äänitteet, kuvat, kirjeet, päiväkirjat, blogit valokuvat, verkkosivut, muistiot, tilastot jne.)
- havainnointi
- haastattelut.

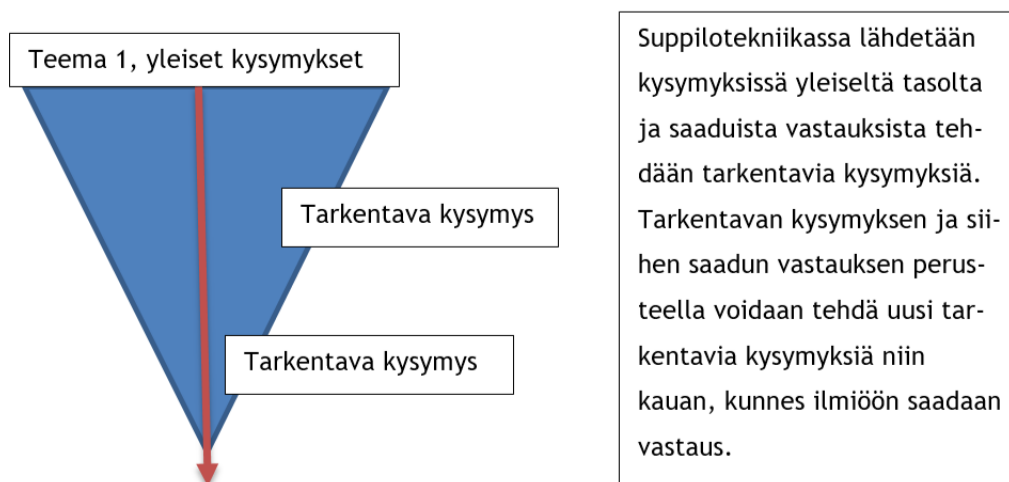
Havainnointi aineistonkeruumenetelmänä pyrkii pääsemään sisälle tutkittavaan ilmiöön tai ongelmaan. Tutkija tekee havainnointipöytäkirjaan merkintöjä siitä, mitä tutkittavat kohteet tekevät, millaisessa vuorovaikutuksessa he ovat keskenään, miten he käyttäytyvät ja toimivat. Haastatteluista yleisin muoto on teemahaastattelu, ja haastattelut tallennetaan yleensä äänitemuotoon. Osa aineistosta voidaan saada aikaisemmista tutkimuksista. Sekundääriaineistoa, eli olemassa olevaa tietoa voidaan hyödyntää omassa tutkimuksessa sellaisenaan, ja esimerkiksi tutkimuksista voi löytyä yhtäläisyyksiä. Näiden avulla voidaan päästä eteenpäin omassa tutkimuksessa. (Hakala 2015, 17; Kananen 2015a, 81.)

Tämän opinnäytetyön tutkimus käsittelee opiskelijoiden näkemyksiä siitä, millainen on oppimista tukeva, nykyaikainen ja innovatiivinen kampus, eli millaisen kampuksen Lohjan Laurean opiskelijat haluaisivat. Teemahaastattelut ovat mielestämme hyvä keino tutkia tätä aluetta. Teemahaastattelu on toimiva menetelmä tehdä avauksia alueilla, joita ei ole aikaisemmin tutkittu. Lisäksi menetelmä on tehokas silloin, kun halutaan tutkia tulevaa, mielipiteet, kokemukset ja tunteetkin rikkaasti huomioon ottaen. Menetelmä on joustava ja siinä voidaan muuttaa tai tehdä uusia kysymyksiä haastattelujen edetessä, jos huomataan sille olevan tarvetta. (Kananen 2015a, 142-143.)

Teemahaastattelu on yksi laadullisen tutkimuksen yleisimmin käytetty muoto. Aineistoa kerätään tutkittavan ja tutkijan vuorovaikutuksessa, käyttäen tutkittavan ilmiön teemaa ja haastattelua. Haastattelussa keskustellaan tiettyyn teemaan liittyvistä asioista ilman yksityiskohtaisia kysymyksiä. Teemahaastattelu on menetelmänä puolistrukturoitu, koska teema-alueet,

aihepiirit sekä haastattelun näkökohdat ovat kaikille haastateltaville samat. Teemahaastattelua voidaan toteuttaa kahdella eri tavalla, yksilö- tai ryhmähaastatteluna. Molemmissa on etunsa ja haittansa, ryhmähaastattelu vie vähemmän aikaa kuin yksilöhaastattelu, mutta ryhmähaastattelun litterointi voi olla hankalampaa. Myös tutkimuksen aihe vaikuttaa siihen onko haastattelumuotona yksilö- vai ryhmähaastattelu sopivampi. Henkilökohtaisia tai arkaluontoisia asioita käsiteltäessä ei ryhmähaastattelu välttämättä ole sopiva keino. (Eskola & Vastamäki 2015, 27-29; Hirsjärvi & Hurme 2011, 47-48; Kananen 2015a, 148-149.)

Teemahaastattelua tehtäessä ei mennä heti alussa tarkkoihin yksityiskohtiin, koska se voi sulkea pois ei-yksityiskohtaisia asioita, joilla saattaa olla merkitystä. Kananen (2015, 150) puhuu suppilotekniikasta (kuvio 7), joka vie haastatteluja teeman sisällä yleisistä asioista yksityiskohtaisempiin kysymyksiin. Ennakkotieto ja näkemys tutkittavasta kohteesta auttavat tutkijaa, jotta tarkentavista kysymyksistä saadaan lisää tietoa ilmiöstä. Jokaisella vastauksella ja tarkentavalla kysymyksellä saadaan uusia kysymyksiä sekä tutkimuksen suuntia, jotka vaativat haastattelijalta joustavuutta saadakseen yllättäviäkin vastauksia. Teemahaastattelun avoimissa kysymyksissä käytetään kysymyssanoja: miksi, mitä ja kuinka. (Kananen 2015a, 149-150.)

Kuvio 7: Teemahaastattelun suppilotekniikka (mukaillen Kananen 2015a, 149)

Haastattelusta kannattaa tehdä hyvä suunnitelma etukäteen, jotta haastattelun lopputuloksesta saadaan hyvä. Suunnittelu aloitetaan laatimalla haastattelusuunnitelma, jossa tulee olla tutkimuskysymys tai kysymykset, teemahaastattelurunko, tutkimuskysymyksen ratkaisuun tarvittava aineisto, haastateltavien valinta sekä haastattelun eettisyys, protokollan suunnitelma sekä tutkimuksen toteutukseen liittyvät asiat. Teemahaastattelua varten tulee tehdä haastattelurunko, joka kattaa tutkittavan ilmiön. Haastattelurungon tarkoitus on saada aikaan keskustelua jokaisesta osa-alueesta ilmiöön liittyen. Muistiinpanojen tekeminen on yksi vaihto-

ehto haastattelussa, mutta sen haasteena on tutkijan keskittyminen haastattelutilanteen sijasta kirjoittamiseen. Haastattelun tallennus esimerkiksi äänittämällä on parempi vaihtoehto, koska silloin pystytään keskittymään itse haastattelutilanteeseen, ja tallennettuun tietoon on helppo palata jälkikäteen. (Kananen 2015a, 153-156.)

Tähän opinnäytetyön tutkimukseen on käytetty teemahaastattelua, jonka teemoiksi valikoituivat tutkimusongelman ratkaisemisen kannalta tärkeimmät asiat. Tutkimusongelma, millaisia ovat opiskelijoiden näkemykset oppimista tukevasta, innovatiivisesta ja nykyaikaisesta kampuksesta, antaa viitteitä siihen, millaisia kysymyksiä teemahaastatteluun valikoitui. Eskola ja Vastamäki (2015, 27) esittävät teemahaastattelun idean olevan hyvin yksinkertainen. Se mitä muut ajattelevat jostain asiasta, pitää kysyä niiltä muilta henkilöiltä. Haastatteluteemoiksi valikoituivat seuraavat aiheet, joista on ensin kerrottu hieman taustaa ja sen jälkeen kysytyt itse kysymykset (liite 1).

1. Oppimisympäristöt ovat muutoksessa ja nykyiset ympäristöt eivät tue oppimista. Oppimisympäristöön sisältyvät koulurakennukset sekä sen fyysisen sijainnin ympäristö, tilat, materiaalit ja opetusvälineet. Lohjalle rakennettavan uuden kampuksen tulisi edustaa nykyaikaista oppimisympäristöä. Millaisia kokemuksia sinulla on positiivisista oppimis- tai työympäristöistä, joissa olet ollut?
2. Opetuksen ja oppimisen toimintatavat ovat muuttuneet pedagogisen kehityksen sekä teknologian myötä. Laurean tutkimus- ja kehittämispohjainen oppiminen on laadittu niiden pohjalta ja sen tarkoituksena on kehittää yhteisöllistä oppimista työelämäprojekteissa. Todennäköisesti uuden kampuksen myötä monimuotoisuus lisääntyy sekä opetustavat muuttuvat. Millaisia muutoksia itse olet huomannut ja onko opetuksessa asioita, jotka miellyttävät sinua?
3. Opetuksessa sekä oppimisen tukena käytetään yhä enemmän teknologiaa hyödyksi. Digitalisaatio ja teknologia on mahdollistanut sen, että tietoa on saatavilla erittäin paljon ajasta riippumatta. Teknologiaa hyödynnetään jo esimerkiksi viestintään ja virtuaaliopintoihin. Miten olet itse hyödyntänyt teknologiaa ja mitä asioita näkisit tulevaisuudessa hyödyntäväsi teknologian avulla opiskelussa/työelämässä?
4. Tiloilla on suuri merkitys oppimisessa. Oppiminen tapahtuu useasti ryhmissä, joten tilojen tulisi olla helposti muunneltavissa ja toisaalta tarvitaan myös hiljaisia tiloja keskittymistä vaativaan opiskeluun. Tilojen tulisi luoda opiskelijalle oikeanlainen ilmapiiiri, jotta opiskelu olisi innostavaa ja kiinnostavaa. Millaisissa tiloissa itse olet ollut innostunut ja innovatiivinen ja mitkä asiat siihen vaikuttivat? Oletko työskennellyt/opiskellut uudenaikaisissa monitoimitiloissa?

Opinnäytetyön aiheena oli tutkia opiskelijoiden näkemyksiä oppimista tukevasta, innovatiivisesta ja nykyaikaisesta oppimisympäristöstä. Ongelman ratkaisemiseksi haastateltavilta kysyttiin kysymyksiä neljästä eri aiheesta tutkimusongelmaan liittyen. Kysymysten asettelussa oli otettu huomioon se, että kysymysten vastaukset saattoivat vastata myös toiseen tutkimuskysymykseen. Esimerkiksi kysymys positiivisten oppimisympäristöjen tai työympäristöjen kokemuksista antoi vastauksia kolmeen muuhun tutkimuskysymykseen, koska oppimisympäristöihin sisältyvät kolme muutakin haastatteluissa kysyttyä teemaa. Kysymysten risteäminen antoi opiskelijoilta vastauksia tutkimusongelmaan laajemmin.

Haastattelijoilla oli kysymysten tukena lista apusanoja tukemassa haastattelun etenemistä. Apusanoja muokattiin haastattelujen edetessä, koska kaikista sanoista ei ollut hyötyä. Edettäessä haastattelussa fyysisiä tiloja käsittelevään osioon, apuna käytettiin kuvia kampuksen alustavista suunnitelmista. Kuvien avulla saatiin syvennettyä haastateltavien tietämystä tulevasta kampuksesta. Tätä kautta saatiin tietoa siitä, mitkä asiat haastateltavat kokivat suunnitelmissa onnistuneiksi, ja mitkä asiat heidän mielestään olivat epäonnistuneita tai kaipaisivat muutosta.

Jokaisen haastattelun loppuvaiheessa haastateltavalle näytettiin kuvia tulevan kampuksen alustavista suunnitelmista (kuvat 1-5). Kuvat haluttiin näyttää vasta haastattelun lopussa, koska ne olisivat muuten saattaneet vaikuttaa tutkimustulokseen. Haastateltavat saivat kertoa suunnitelmista oman mielipiteensä siitä, mitkä asiat näyttivät toimivilta, ja mitkä asiat he haluaisivat muuttaa, sekä perustelut mielipiteille. Haastatteluissa käytettiin yhteensä viittä kuvaa.

- Neuvottelu- ja pienryhmätilojen päälle rakennettu parviratkaisu (kuva 1).
- Alustava suunnitelma toimintojen sijoittelusta kampusalueella (kuva 2).
- Kirjaston luku- ja työskentelytiloja (kuvat 3 & 4).
- Vaihtoehtoisia suunnitelmia WC-tiloista (kuva 5).

Tutkimusongelma on rajattu koskemaan pelkästään opiskelijoita, joten tutkimuskysymysten kohderyhmäksi valikoitui Laurean opiskelijoita. Uusi kampus koskettaa ainoastaan Lohjalla tulevaisuudessa opiskelevia, joten tutkimus on rajattu myös siltä osin koskemaan Lohjan kampuksella opiskelevia henkilöitä. Parhaan tutkimustuloksen saavuttamiseksi haastateltavia on valittu sosiaali- ja terveysalalta sekä liiketalouden alalta. Molemmilla aloilla on omat tarpeensa, ja sen vuoksi molempien näkemykset tutkimusongelman ratkaisemiseksi ovat tärkeitä. Tutkimuksen kohderyhmää ryhdyttiin kokoamaan erilaisissa opiskelutilanteissa, kuten luennoilla ja ryhmätyöskentelytilanteissa, olevista opiskelijoista. Potentiaalisille haastateltaville esiteltiin aihe lyhyesti sekä tutkimuksen tarkoitus, ja pyydettiin vapaaehtoisia osallistu-

maan haastatteluun. Haastateltaviksi valikoituneet edustavat opiskelijoiden koko kirjoa molemmista sukupuolista, ja kaikki opiskelevat päätoimisesti Lohjalla. Haastateltavien joukossa oli ensimmäisen ja toisen lukuvuoden opiskelijoita, sekä vuoden 2017 aikana valmistuvia opiskelijoita. Haastateltavista kuusi henkilöä oli päiväopiskelijoita ja neljä monimuoto-opiskelijoita, kaksi haastateltavista oli Yrityslabran opiskelijoita ja loput kahdeksan kampusopiskelijoita.

Tässä opinnäytetyössä haastateltavista käytetään nimitystä opiskelija ja jokainen heistä on numeroitu välillä 1-10. Seuraavassa luettelossa on esitetty haastateltavien taustatiedot.

1. Opiskelija 1, mies, liiketalous, jäljellä opinnäytetyön tekeminen. Opinnot suoritettu päiväopintoina sekä Yrityslabran projekteissa.
2. Opiskelija 2, nainen, sosiaali- ja terveysala, ensimmäisen lukuvuoden loppuvaiheessa. Opinnot päivätoteutuksena.
3. Opiskelija 3, nainen, liiketalous, ensimmäinen lukukausi. Opinnot monimuotototeutuksena.
4. Opiskelija 4, nainen, liiketalous, ensimmäinen lukukausi. Opinnot monimuotototeutuksena.
5. Opiskelija 5, nainen, liiketalous, ensimmäinen lukukausi. Opinnot monimuotototeutuksena.
6. Opiskelija 6, nainen, sosiaali- ja terveysala, ensimmäisen lukuvuoden loppuvaiheessa. Opinnot päivätoteutuksena.
7. Opiskelija 7, nainen, liiketalous, ensimmäinen lukukausi. Opinnot monimuotototeutuksena.
8. Opiskelija 8, nainen, sosiaali- ja terveysala, toisen lukuvuoden loppuvaiheessa. Opinnot monimuotototeutuksena.
9. opiskelija 9, mies, liiketalous, ensimmäisen lukuvuoden loppuvaiheessa. Opinnot päivätoteutuksena sekä Yrityslabran projekteissa.
10. Opiskelija 10, nainen, sosiaali- ja terveysala, ensimmäisen lukuvuoden loppuvaiheessa. Opinnot päivätoteutuksena.

Haastattelut suoritettiin yksilöhaastatteluina viikoilla 45, 46 ja 48. Haastattelutilanteissa paikalla olivat opinnäytetyön tekijät sekä haastateltava. Haastattelupaikkana oli Yrityslabran neuvottelutila Urho, yhtä haastattelua lukuun ottamatta, joka suoritettiin luokassa AMK17. Haastatteluiden kesto vaihteli 40 minuutista 100 minuuttiin, ja äänitettyä haastatteluaineistoa kertyi yhteensä 10 tuntia 15 minuuttia. Aineisto litteroitiin kaikkien kymmenen haastateltavan osalta, jonka jälkeen litteroitua aineistoa tiivistettiin.

3.2 Aineiston analyysimenetelmät

Laadullisen tutkimuksen aineistoa saattaa kertyä runsaasti eri muodoissa, jolloin on tarkoituksenmukaista saada erilaiset aineistot samaan muotoon aineiston litteroinnilla. Litterointi tarkoittaa tallenteiden muuttamista tekstimuotoon mahdollisimman sanatarkasti kuvista, videoista ja äänitteistä. Tutkija voi aloittaa analyysin jo haastattelutilanteessa tekemällä ilmiöstä havaintoja. Aineistoa tutkimalla tutkija yrittää löytää ne tiedot, jotka ovat tarpeellisia tutkimusongelman ratkaisussa. Litteroinnissa aineistoa voi olla runsaasti, ja se mitä aineistoa lopulta käytetään, selviää ehkä vasta prosessin loppuvaiheessa. Kananen (2015a, 159-161) sekä Eskola ja Vastamäki (2015, 43) mainitsevat, että teemahaastatteluaineiston teemoitus ja tyyppitys ovat useimmin analysoinnissa käytettyjä muotoja ja sillä tarkoitetaan aineiston jaotteleua teemojen mukaan, jonka jälkeen se pelkistetään.

Teemahaastatteluista saattaa kertyä runsaasti materiaalia, etenkin jos haastateltavia on ollut monia tai haastattelut ovat kestäneet pitkään. Hirsjärvi ja Hurme (2011, 135) toteavat, että aineisto kannattaisi purkaa ja tarkastella mahdollisimman aikaisessa vaiheessa sen keräämisestä. Tällöin aineisto on paremmin tutkijan muistissa ja tietoihin on helpompi tehdä selvennyksiä tai täydennyksiä. Haastattelutilanteessa voidaan tehdä analyysiä ja johtopäätöksiä ilmiöstä, jonka jälkeen siitä kerrotaan haastateltavalle. Haastateltava voi joko hylätä tai vahvistaa johtopäätöksen. Tällä tavalla tulkinat haastateltavan ja tutkijan välillä on mahdollista saada yhtenäisiksi heti haastatteluvaiheessa. Toisenlainen lähestymistapa on aineiston litteroinnin jälkeen tulkita aineistoa yksin tai yhdessä muiden tutkijoiden kanssa. Tulkinassa aineistoa järjestetään, ja poistetaan aineistosta asiaan kuulumattomat tiedot, jonka jälkeen aloitetaan varsinainen analyysi luokittamalla, tiivistämällä sekä tulkitsemalla aineistoa. (Hirsjärvi & Hurme 2011, 136-137.)

Aineistoa ei voi analysoida ennen kuin se on luettu, ymmärrys analyysin tekemiseen tulee vain lukemalla. Laadullisen tutkimuksen materiaalin käsittelyssä on useita vaiheita, joista keskeisimmät ovat synteesi sekä analyysi. Analyysin tarkoituksena on eritellä ja luokitella aineistoa, jonka jälkeen aineistosta luodaan kokonaiskuva sekä esitetään tutkittava ilmiö synteessin avulla. Hirsjärvi ja Hurme (2011, 145-150) kuvaavat Deyhin (1998) viitaten laadullisen tutkimuksen analyysiä kolmivaiheisena prosessina. Analyysin lähtökohtana on aineiston kuvailu, joka tarkoituksena on kartoittaa tapahtumien, henkilöiden tai kohteiden piirteitä tai ominaisuuksia. Kuvailun pyrkimyksenä on vastata kysymyksiin, milloin, missä, kuka, kuinka usein ja kuinka paljon. Seuraava vaihe on aineiston luokittelu, jolla luodaan kehys tai pohja aineiston myöhempiä käsittelyä varten. Tiivistämällä, yksinkertaistamalla ja tulkitsemalla voidaan haastatteluaineiston eri osia vertailla keskenään. Luokittelulle pitää löytyä empiirinen pohja, ja niillä tulee olla yhteys jossakin määrin perusteltuun kontekstiin. Prosessin kolmas vaihe on yhdistely, jonka tavoitteena on löytää samankaltaisuuksia luokkien esiintymisen välille. Luok-

kia voidaan yhdistelyn tuloksena nimetä käyttäen apuna olemassa olevia tietoperustan käsitteitä, tai vaihtoehtoisesti voidaan itse luoda käsitteellisiä termejä ilmiötä kuvaamaan. (Hirsjärvi & Hurme 2011, 145-150.)

Laadullisen tutkimuksen analyysissä on tarkoituksena saada onnistuneita tulkintoja haastatteluaineistosta. Samaa aineistoa voidaan tulkita eri näkökulmista ja tulkinnat voivat olla erilaisia. Tulkinnat laadullisessa tutkimuksessa voivat olla monivaiheisia ja tulkintoja tekevät tutkija sekä lukija. Hirsjärvi ja Hurme (2011, 151) esittävät tulkintaa näin: ”tutkija tulkitsee tutkittavan tulkintoja, ja lukija puolestaan tulkitsee tutkijan tulkintoja”. Onnistuneiden tulkintojen lähtökohtana ovat tutkijan ja lukijan näkökulmien kohtaaminen löytämällä tekstistä samat asiat, mutta heidän ei tarvitse olla samaa mieltä näkökulmasta. Haastattelututkimusta lukevan henkilön on luotettava tutkijan tulkintoihin, mutta tulkintojen varmistamiseksi voidaan kirjoittaa tarkka selvitys, miten tulkintaan on päädytty tai käytetään useita tulkitsijoita. (Hirsjärvi & Hurme 2011, 151-152.)

4 Tutkimustulokset ja analyysi

Aineistoa analysoitaessa voidaan yhteneväisyyksiä tai eroavaisuuksia etsimällä muodostaa aineistosta erilaisia teemoja eli keskeisiä aiheita. Teemahaastatteluaineiston analysoimisessa on teemoittelu hyvinkin luonteva tapa. (KvaliMOTV 2016a.) Tässä tutkimuksessa haastattelut, litterointi sekä analysointi tehtiin osittain päällekkäin. Haastattelut suoritettiin neljän viikon aikana, joten haastatteluissa käydyt asiat olivat tuoreessa muistissa koko haastatteluprosessin ajan, ja lisäksi litterointi palautti mieleen asioita, jotka eivät olleet jääneet mieleen. Jo ennen varsinaista teemoittelua haastatteluissa oli muistinvaraisesti havaittavissa paljon samankaltaisuuksia. Varsinainen teemoittelu suoritettiin lukemalla aineistoa, ja etsimällä yhteneväisiä ja kunkin teeman alle sopivia asioita. Haastatteluaineistossa oli selkeästi havaittavissa oppimisympäristön kolme ulottuvuutta eli teemat, joista haastattelurunkokin muodostuu: fyysinen, sosiaalinen sekä virtuaalinen ympäristö. Lisäksi aineistosta saatiin johdettua neljä teema: uusi kampus ja mielipiteet kampuksen alustavista suunnitelmista. Teemojen selkiytyä jatkettiin aineiston läpi käymistä, ja sijoiteltiin jokaisen haastattelun osalta teemoja koskevat asiat yhteen. Näillä teemoilla on myös suora yhteys työn tietoperustaan ja analysoinnissa on hyväksikäytetty tätä yhteyttä. Fyysinen, sosiaalinen ja virtuaalinen ympäristö ovat vahvassa yhteydessä toisiinsa, ja muodostavat yhdessä oppimisympäristön kokonaisuuden.

4.1 Opiskelijoiden näkemykset sosiaalisesta oppimisympäristöstä

Kaikki haastateltavat olivat sitä mieltä, että oppiminen ja opetus ovat muuttuneet. Perinteinen luento-opetus, jossa opettaja kertoo ja opiskelijat kuuntelevat, on vähentynyt. Vastuu oppimisesta on yhä enemmän itsellä, tietoa etsitään, tuotetaan ja sovelletaan. Opiskelijoita

aktivoidaan myös luentojen aikana tekemällä tuntitehtäviä, ja lisäksi käytännönläheistä toimintaa on projektien muodossa. Pääasiassa haastateltavat vaikuttivat tyytyväiseltä tilanteeseen, jossa opiskelu tapahtuu itsenäisesti tai työelämäprojekteissa. Yksi haastateltavista mainitsi luokallaan olevan monia, jotka toivoisivat enemmän luentoja, koska tuntevat tarvitsevänsä enemmän tukea ja ohjausta itsenäiseen työskentelyyn. Vain yksi haastateltavista, kokeenempi sosiaali- ja terveystieteiden opiskelija, kertoi olevansa tyytymätön itsenäisen työskentelyn lisääntymiseen: ”Se mikä ei miellytä, on se, et ollaan menty vähän sellaseen, opi itse-kirjekurssimenetelmään.” (Opiskelija 8)

Esille nousivat vuorovaikutteisuus, itsenäinen työskentely sekä teknologia. Sen lisäksi, että tietoa säilytetään ja etsitään internetistä, on teknologia tuonut mahdollisuuden verkko-opinnoille. Tieto on saatavilla verkosta, joten opiskelu on suurimmaksi osaksi ajasta riippumattomaa itseopiskelua, ja suurin osa haastateltavista pitää asiaa positiivisena.

Opintojen alkuvaiheessa oleva liiketalouden opiskelija 4 on käynyt teknillisen korkeakoulun 1990-luvun alussa, ja hän kertoi oppimisen muuttuneen niistä ajoista paljon. Silloin istuttiin ainoastaan luennoilla viisi päivää viikossa, ja harvoin oli käytännön oppimista. Luentoja on myös nykyisessä koulussa, mutta niiden tarkoituksena on antaa suuntaa tehtävien tiedonhakuun. Tietoa etsitään enemmän kirjoista, kuin luentojen muistiinpanoista. Samanlaisia ajatuksia oli myös yhdellä muulla alkuvaiheen opiskelijalla (Opiskelija 5). Hän on ollut tyytyväinen nykyiseen opetustapaan, jossa tietoa voi hakea niistä näkökulmista, jotka kiinnostavat itseä. Hän kertoi myös ”kalvosulkeisista”, eli tavasta, jolla oppitunteja on aiemmin pidetty. Piirtoheittimellä näytettiin dokumentteja, joiden tekstit ja tiedot kirjoitettiin kovalla kii-reellä ylös, koska tehtäviin tai tenttiin tarvittava tieto oli kalvodokumenteissa. Hänen mielestään nykyinen itseopiskelun tapa on ollut erittäin hyvä. Siinä oppii paremmin kuin perinteisellä tavalla, eli opettajan esittämistä dokumenteista muistiinpanoja kirjoittamalla.

Liiketalouden kokenempi opiskelija kertoi näkevänsä oppimisen muutoksen myös lapsensa kautta. ”Lapsenkin kautta näkyy, että ihan peruskoulussa tavallaan annetaan ongelmia ratkaistavaks, eikä välttämättä, niin et opettaja vaan kertoo et asiat menee näin.” (Opiskelija 1) Hänen mielestään etenkin korkeakoulussa lähtökohtana pitäisi olla se, että osataan ratkaista ongelmia ja etsiä tietoa. Ensimmäisen lukuvuoden loppuvaiheen sosiaali- ja terveystieteiden opiskelija 2 opiskeli aikaisemmin Hyvinkäällä päiväopintoina kaksoistutkinnon, eli ammattiin valmistavan perustutkinnon sekä ylioppilastutkinnon. Laureassa hän opiskelee myös päiväopintoina, mutta näkisi monimuoto-opiskelun olevan työssä käyville hyvä vaihtoehto, koska opin-toja voi tehdä ajasta riippumatta. Itsenäinen monimuoto-opiskelu vaatii opiskelijalta sitoutumista, mutta antaa kuitenkin mahdollisuuden panostaa siihen sen verran kuin itse haluaa.

Ryhmä ja yksilötyö

Useimmat haastateltavista kokivat ryhmätyöt paremmaksi oppimistavaksi kuin yksilötyöt tai vaihtoehtoisesti molemmat olivat yhtä hyviä. Eri tyyppisiin tehtäviin koettiin myös sopivan erityyppiset työskentelytavat, esimerkiksi kielten opiskeluun koettiin sopivan paremmin yksilötyö kuin ryhmätyö. Muutama vastaaja kertoi tekevänsä töitä mieluummin yksin kuin ryhmässä, mutta koki kuitenkin ryhmätöistä olevan hyötyä. Ryhmässä tiedon määrä on suurempi, koska jokaisella ryhmän oppilaalla on omat vahvuutensa, ja siten ryhmätöiden tekeminen on helpompaa. Opiskelija 1:n mielestä ryhmätyöt ovat oppimista tukevia, mutta ongelmia haastateltava näki ryhmätyöskentelyn osalta täysin virtuaalisessa opetuksessa. Virtuaalikursseissa ryhmätyön tekeminen on hänen mielestään erittäin hankalaa, koska Laurean tietojärjestelmät eivät tue verkko-oppimista, varsinkaan ryhmätyön tekemisessä.

Kaikkien haastateltavien vastauksia analysoitaessa ryhmätöiden hyödyistä esille nousivat erilaisen osaamisen jakaminen, näkemysten avartuminen sekä vertaistuki ja välitön palaute, jota ei useinkaan saada, jos jokainen tekee oman osionsa tahollaan. Monen mielestä ryhmätyöt valmentavat tulevaan työelämään, jossa useimmiten työskennellään ryhmän jäsenenä. Ryhmädynamiikka ja etenkin aikataulujen yhteensovittaminen nousivat suurimmiksi ongelmiksi vastauksissa. Ensimmäistä lukuvuottaan päättävä opiskelija (Opiskelija 9) nosti esille ajatuksensa yksin tekemisen ja ryhmätyöskentelyn valinnan vapaudesta.

Mut siis mun mielestä sitä mahdollisuutta siitä, että tehtävät saa tehdä yksin, ei saa todellakaan sulkea pois, koska on olemassa niin paljon erilaisia ihmisiä. Ja mun mielestä siihen pitää olla sekin mahdollisuus, et voit tehdä yksinkin tehtäviä, jos sä näin haluat. Et annettais mahdollisuus tehdä yksin tai ryhmässä.
(Opiskelija 9)

Molempien alojen opiskelijoiden mielestä aikataulujen yhteensovittaminen koettiin suurimmaksi ongelmaksi ryhmätöiden onnistuneelle toteuttamiselle. Yksi haastateltavista totesi, että ehkä koulun puolesta pitäisi olla tapaamiskertoja, jotka on tarkoitettu ryhmätöiden tekemiseen. Yksi haastateltavista oli sitä mieltä, että ratkaisevampaa on samankaltaisten ihmisten saattaminen samaan ryhmään. Eli pitäisi panostaa siihen, että samaan ryhmään päätyisivät ne, jotka tahtovat tehdä tiettyinä aikana tehtäviä kasvatusten, ja ne joilla ei tähän ole mahdollisuutta tai halua, muodostaisivat omia ryhmiä. Toisaalta kyseinen haastateltava kertoi hankalaksi kokemastaan yksilötehtävästä ja mietti, että ratkaisu olisi voinut olla koulun puolesta asetetut tapaamiskerrat, joilla olisi ollut mahdollista työstää tehtävää esimerkiksi paja -tyyppisessä ratkaisussa. Kaksi haastateltavista kertoi löytäneensä ryhmän, jonka toiminta on ollut sujuvaa. Kyseiset ryhmät ovat yhdessä tehneet jo useamman työn ja kaikilla on tiedossa muiden ryhmän jäsenten toimintatavat.

Ryhmätöiden koettiin pääasiassa tukevan oppimista, kun useamman ihmisen näkemyksen ja kokemukset tuodaan yhteen. Toisaalta liian suuren ryhmäkoon tai eri tavalla motivoituneiden tekijöiden ryhmän koettiin jopa haittaavan oppimista. Tällaisissa tapauksissa saatetaan päätyä tilanteeseen, jossa jokainen jäsen tekee oman osuutensa tahollaan, ja joku ryhmäläisistä yhdistää tekstit kokonaisuudeksi, eivätkä ryhmän muut jäsenet opi tästä. Samaan saattaa johdattaa ongelmat aikataulujen yhteensovittamisessa, jolloin päädytään tekemään osiot omilla tavoilla.

Et sit jos tehään ryhmätöitä, ni se täytyis olla oikeestaan aikaan ja paikkaan sidottuu, et siit oikeesti tulis se ryhmätyö. Että se tehtäis sit jossain tietysässä ympäristössä ja varmistettais et siit tulis se ryhmätyö, eikä tällanen ryhmässä tehty, jaettu yksilötyö. (Opiskelija 8)

Etenkin monimuoto-opiskelijoiden aikataulujen yhteensovittaminen on haasteellista. Lähiopetuskertoja on vähän, ja arkeen saattaa kuulua perhe ja työ, jotka pitkälti määräävät aikatauluja. Samoin ryhmän jäsenten väliset pitkätkin matkat rajoittavat tapaamisia. Opiskelijat kokivat, että tällä hetkellä koulun tarjoamat tilat eivät tue ryhmien kokoontumista kovin hyvin. Käytössä olevista työskentelytiloista haastateltavat kertoivat käyttäneensä Lohjan kampuksen aulatiloja, jotka koettiin rauhattomiksi. Kaikki haastateltavat eivät tienneet, että Creative, Harmony ja Innovative ovat opiskelijoiden varattavissa ja käytettävissä. Osa opiskelijoista oli käyttänyt näitä ryhmätyöskentelyyn.

Tiloilla koettiin olevan merkitystä ryhmäytymisessä, perinteisten luokkatilojen tehdessä ryhmäytymisestä jäykkää. Osa haastateltavista toi esille myös sen, että tiloihin ei ole mahdollista päästä silloin kun olisi tarve. Yksi ensimmäisen lukukauden opiskelijoista kertoi, että olisi halunnut useamman kerran työskennellä Yrityslabran tiloissa, mutta ovet olivat olleen lukittuna, eikä opettajallakaan ole ollut tiloihin avainta. Koulutöitä ollaan halukkaita tekemään myös viikonloppuisin, jolloin koulun puolesta ei ole tarjolla lainkaan tiloja. Yksi haastateltavista oli sitä mieltä, ettei tämä ainakaan helpota tilannetta, kun eri paikkakunnilta tulevien ryhmäläisten kesken koitetaan sopia tapaamisia. Eräs toinen haastateltava totesi, ettei ryhmätöitä kai kenenkään kotona haluta tehdä, ja koulun tulisi tarjota tilat, joissa työskennellä.

Vain yksi haastateltavista kertoi, ettei ryhmätöiden tekemisessä ole ollut ongelmia, vaikka ryhmän jäsenet asuvat kaukana toisistaan. Ryhmätöiden tekeminen heidän kohdallaan on toteutettu käyttämällä internetiä, esimerkiksi OneDrive-alustalla. Kaikille tämä ei kuitenkaan ole mielekäs ratkaisu. Eräs haastateltavista pohti, että videoneuvottelut voisivat olla yksi ratkaisu etäryhmätöihin, kun ryhmän kanssa pystyisi kommunikoimaan reaaliaikaisesti.

Luennot, projektit ja työharjoittelu

Kaikki haastateltavat olivat sitä mieltä, että opinnoissa tärkeitä ovat sekä luennot että itsenäiset tai työelämälähtöiset toteutukset. Itse tekemällä koettiin oppimisen olevan tehokkaampaa, mutta luentojen kautta toivottiin perustaitojen kartuttamista. Ensimmäisen syksyn liiketalouden opiskelija 4 oli sitä mieltä, että kielet ja matemaattiset aineet on opetettava luennoilla. Varsinkin vanhemmat opiskelijat tarvitsevat opettajien tukea opiskelussa, ja sen vuoksi luennot ovat kielissä ja matemaattisissa aineissa parempi vaihtoehto kuin virtuaaliopinnot. Haastateltavat kertoivat, että projektien, ryhmätöiden tai työharjoittelun kautta on luontevaa syventää osaamistaan. Luentojen koettiin olevan pääasiassa hyödyllisiä, ja etenkin monimuoto-opiskelijoiden kohdalla sisältö on tarkkaan valittu, koska luentoja on melko vähän. Projektien kohdalla tuli esille aiheen vaikutus oppimiseen. Jos aihe on kiinnostava, sitä lähdetään tekemään mielellään ja opitaan omista kiinnostuksen kohteista. Myös toteutuksen vaikutus oppimiseen puhutti. Yksi haastateltavista kertoi olleensa projektissa, jossa järjestettiin tapahtuma. Projektiryhmä oli suuri ja kyseinen opiskelija koki, ettei omalla kohdalla oppimista tapahtunut. Hän kertoi, että todennäköisesti projektipäälliköt olivat ainoat, jotka tässä projektissa oppivat.

Sosiaali- ja terveystieteiden haastateltavat kertoivat, että heillä on opiskelun aikana paljon työharjoittelujaksoja. Luennot ovat olleet tärkeä osa oppimista ja ne ovat tukeneet työharjoittelua sekä projekteja. Työharjoittelut ovat olleet heille mieluisia sekä opettavaisia, mutta hyvällä teoriapohjalla työharjoitteluista oppii paljon enemmän. Liiketalouden opiskelijoilla on ainoastaan kaksi työharjoittelujaksoa. Opintojen alkuvaiheessa olevalta opiskelija 7:ltä kysyttiin, onko liiketalouden opiskelijoille kaksi työharjoittelua tarpeeksi oppimisen kannalta, vai pitäisikö määrää lisätä? Hän oli sitä mieltä, että nykyinen malli on ihan hyvä. Kahden työharjoittelujakson sekä projektiopintojen kautta on mahdollista saada työelämäkokemusta tarpeeksi. Jos työharjoittelujaksoja on enemmän, tuottaa se työssä käyville monimuoto-opiskelijoille hankaluuksia, koska työharjoittelussa pitää olla paikan päällä arkipäivisin.

4.2 Opiskelijoiden näkemykset fyysisestä oppimisympäristöstä

Haastateltavat näkevät tulevaisuuden kampuksen aika paljon samanlaisena opintosuuntauksesta riippumatta. Uudet tilat itsessään ovat positiivinen asia, mutta paremmaksi sen tekee pienet asiat. Esimerkiksi luennoilla saattaa olla opiskelijoita paljon, jolloin ilmanvaihdon toimivuus yhdessä ergonomisten tuolien kanssa ovat tärkeitä tekijöitä luennoilla jaksamisen kannalta. Tilojen tulee olla myös tarpeeksi tilavia, jotta kaikki mahtuvat istumaan. Kokeneempi sosiaali- ja terveydenhoitoalan opiskelija 8 kertoo nykyisen kampuksen AMK17 tilassa sattuneesta tilanteesta, jossa luennolla kahdeksan opiskelijaa jäi ilman istumapaikkaa. Luennon pituus on kaksi ja puoli tuntia, ja jos ei ole istumapaikkaa, keskittyminen luennolla vaikeutuu. Tilojen tulisi olla sosiaalisia ja avoimia oppimisympäristöjä, joissa ajatusten vaihtaminen olisi

mahdollisimman joustavaa. Luennoilla tehdään yhä enemmän tehtäviä ryhmissä, ja ryhmäytyminen vaatii tilalta muunneltavuutta. Kesken luennon tapahtuva ryhmäytyminen perinteisessä luokkatilassa on haastavaa sekä melua tuottavaa, koska pöytiä ja tuoleja pitää siirrellä ryhmän kasaamiseksi.

Valoisuus ja värimaailma innostavaan opiskeluun

Tilojen valoisuus on yksi tärkeimmistä tekijöistä. Luonnonvalo on paras vaihtoehto, mutta sitä ei ole koko vuotta saatavilla, joten valaistuksen tulisi olla hyvät. Tummat värit yhdessä huonon valaistuksen kanssa aiheuttavat väsymystä, joka taas aiheuttaa ongelmia keskittymiseen. Isot ikkunat tai lasiseinät tiloissa luovat suuremman tilan tunnetta, ja maiseman näkyminen opetustilanteessa tai muussa opiskelutilanteessa tuo lisää innostusta opiskeluun. Kampusen värimaailman tulisi olla neutraali, mutta ei kuitenkaan täysin valkoinen. Värejä saa olla, mutta värien liiallinen käyttö tekee tilasta epämiellyttävän, ja se saattaa aiheuttaa terveydelle ongelmia sekä häiritä keskittymistä. Esimerkiksi räikeät värit tai pilkullinen seinä ovat mahdollisia migreenin laukaisijoita. Laurean käyttämä sininen väri on neutraali, ja sen käyttö nähtiin positiivisena ja mahdollisena kampusen värimaailmaan. Toisaalta opiskelija 3 kertoo, että lämpimät ja rauhalliset värit olisivat hänen mielestään paras vaihtoehto, mutta ne saattavat aiheuttaa opiskelun sykkeen madaltumisen, ja opiskelussa tarvitaan kuitenkin korkeaa sykettä. Tärkein asia värien suhteen oli haastateltavien mielestä se, ettei kampuksella saa olla liian kirkkaita värejä. Ihmiset reagoivat väreihin eri tavalla, ja värimielitykset ovat yksilöllisiä, joten sen vuoksi neutraalit värit olisivat paras vaihtoehto uudelle kampukselle.

Pintamateriaalit

Materiaalivaihtoehtoja haastatteluiden perusteella on uuden kampusen suhteen monia. Umpinaisia materiaaleja, kuten kipsilevyseiniä, tulisi välttää. Niiden tilalla voitaisiin käyttää lasiseiniä avaramman tunteen luomiseksi. Umpiseiniä tulisi käyttää ainoastaan tiloissa, joissa vaaditaan yksityisyyttä, kuten esimerkiksi simulaatio- ja ohjausympäristössä. Umpiseiniä -ratkaisu voi olla toimiva oppimistiloissa, jos seinään on mahdollista tehdä ikkunoita, jotka antaisivat suuremman tilan tuntua, ja päästäisivät tilaan valoa. Ikkunat tulisi sijoittaa korkeudeltaan sellaiselle tasolle, ettei tilaan olisi suoraa näköyhteyttä. Tässäkään lasiseinät eivät ole pois suljettu vaihtoehto. Lasiseiniin on mahdollista asentaa näkösuoja esimerkiksi painetulla tarramateriaalilla tai ikkunoihin tarkoitettulla kalvolla. Niin sanottujen kovien materiaalien käyttöä tulisi välttää, tai ainakin pehmentää niitä esimerkiksi verhoilla ja muilla tekstiileillä.

Joo, et jos on, varsinkin tällänen monimuotoryhmä, jolla on varsinkin iltaisin näit luentoja, niin se ei saisi olla hirveen tumma ja unettava se värimaailma. Sit olis kiva, et siel ei kauheesti kaikuis, et siinä mielessä kannattais se materiaali ottaa huomioon. Et jos joku kynän tiputtaa, niin ei tarvis koko luokan hätkähtää sitä. (Opiskelija 8)

Pienryhmä- ja yksilötyöskentelyn tilavaatimukset

Opiskeluun sisältyy paljon ryhmätehtäviä sekä yksilötehtäviä. Ryhmätehtävien tekeminen vaatii omanlaisensa rauhallisen ympäristön, jossa niitä on mukava tehdä. Nykyisellä kampuksella eniten ryhmätyöskentelyä häiritsee muiden ryhmien äänet. Pelkästään neuvottelu- ja pienryhmätilojen lisääminen ei ole tarpeellista, vaan tila voi olla yhteinen useammalle ryhmälle niin, että jokaisella ryhmällä olisi oma pöytä sekä tuolit, ja ympärillä olisi esimerkiksi tilanjakajat ääntä eristämässä. Tulevan kampuksen pienryhmätiloissa tulisi olla mahdollisuus laittaa tietokoneen tehtävänäkymä televisionäyttöön tai vastaavaan, jotta suuremmissa ryhmässä jokaisen olisi mahdollista seurata tehtävän etenemistä. Tehtävien tekeminen vaatii ajoittain myös omaa rauhaa ja hiljaisuutta, joten hiljaiselle työskentelylle on oltava oma alueensa.

Haastatteluissa tuli ilmi, että opiskelijat tulevat mielellään kampukselle tekemään tehtäviä, jos on valmiiksi tiedossa rauhallinen paikka. Esimerkiksi Yrityslabran tilat ovat usein käytössä ryhmätehtävien tekemiseen, haastateltavat kertovat. Jos avoin sohva-alue sekä tietokonepöydät ovat varattuna, mahdollisuus siirtyä neuvottelutilaan ryhmän kesken on helppoa. Yksilötehtävät on mahdollista tehdä kotona, mutta esimerkiksi tehtävään tarvittava kirjallisuus on helpompi saada heti, jos työskentelee kampuksella, ja siten osa opiskelijoista kaipaa rauhallista aluetta keskittymistä vaativiin tehtäviin kampusalueella. Opiskelijat käyttävät hiljaisena työskentelytilana kirjastoa, mutta paikat siellä ovat usein täynnä, eikä muita hiljaiseen työskentelyyn sopivia paikkoja juurikaan ole. Pieniä neuvottelutiloja tulisi olla tarpeeksi, ja niiden varaaminen tulisi olla helppoa. Nykyinen ASIO-varausjärjestelmä koetaan hankalaksi käyttää, koska varaus ei ole mahdollista ASIO-mobiiliapplikaation kautta. Kirjastoon toivottiin lukusalia, jossa olisi mahdollista lukea tai tehdä muistiinpanoja. Kahdeksan haastateltavaa kymmenestä haluaisi tulevaan kirjastoon lisää tilaa sekä tietokoneita hiljaiselle työskentelylle, koska kirjasto on rauhallinen ja hiljainen tila, ja siten siellä on mukava työskennellä.

Opiskelijat saattavat olla työelämässä, perheellisiä tai mukana projektissa, joten puhelin ei voi olla aina pois päältä luennon tai tehtävien tekemisen aikana, joten jokaisessa tilassa tulisi olla paikka, jossa puhelimeen puhuminen ei häiritse muita. Esimerkiksi erillinen puhelinkoppi tai muu pieni tila, jossa on mahdollista seistä ja tarvittaessa tehdä muistiinpanoja, olisi hyvä ratkaisu puheluongelmiin.

Sijainti ja parkkipaikat

Lohjalle suunniteltavan uuden kampuksen sijainniksi on valikoitunut kauppakeskus Melba, joka rakentuu Lohjan keskustan alueelle. Haastateltavat pitivät sijaintia hyvänä, koska se on keskustassa, ja Lohjalla asuvat pääsevät kampukselle hyvin. Toisaalta suurin osa epäili parkki-

paikkojen riittävyyttä uuden kampuksen alueella. Moni opiskelija tulee kouluun omalla autolla, koska julkinen liikenne koetaan hankalaksi käyttää tai linja-autoja ei kulje omalta paikakunnalta Lohjalle kuin kerran tai kaksi päivässä, jos ollenkaan. Esimerkiksi Hyvinkäältä linja-autolla kulkevat joutuvat ensin menemään Helsinkiin, ja vaihtamaan siellä linja-autoon, joka tulee Lohjalle. Aikaa tähän matkaan kuluu noin kaksi tuntia. Vaihtoehdoksi keskustassa sijaitsevalle kampukselle ehdotettiin lähitaajamia ja maaseutua parkkipaikkojen lisäämiseksi.

Parkkipaikat nousivat keskustelun aiheeksi kahdeksassa haastattelussa. Näistä kahdeksasta kaikki painottivat parkkipaikkojen riittävyyden tärkeyttä. Nykyisen kampuksen parkkipaikat ovat yhteisiä Luksian kanssa, eikä paikkoja ole kaikille autolla kouluun tulijoille riittävästi. Parkkipaikkojen etsiminen vie turhaa aikaa ja aiheuttaa luennoilta myöhästymisiä, joten tilanne aiheuttaa myös häiriötä itse luentoon. Parkkipaikkaongelmien takia opiskelijat käyttävät keskustan kahden tai neljän tunnin parkkikiikkopaikkoja. Sen vuoksi he joutuvat lähtemään jopa kesken luennon siirtämään parkkikiikkoa, ja sen on katsottu häiritsevän opiskelua.

Kampuksen sijoittaminen kauppakeskuksen yhteyteen tuo myös haastateltavien mielestä ongelmia. Ensimmäisen lukukauden opiskelija 7 pohtii turvallisuutta kampuksella, koska sinne saattaa tulla helposti ulkopuolisia kauppakeskuksen puolelta. Nykyisellä kampuksella tavarat on esimerkiksi ruokailun ajaksi jätetty huolettomasti paikalle, jossa tehtäviä on tehty, mutta uudella kampuksella tavaroita ei ehkä niin huolettomasti jättäisi mihinkään.

Näis ryhmätyötiloissa vois vaikka olla jotkut koodit, jotka on vaan opiskelijoille. Koodi olis kaikkein paras. En sit tiiä, ehkä sit, kun on vähemmän liikennettä, niin ovissakin olis koodit, niin pääsis kampukselle. (Opiskelija 7)

Opiskelija 6 sosiaali- ja terveystieteiden alalta ja opiskelija 7 liiketalouden alalta kysyivät kerrosta, johon kampus tulee sijoittumaan. Heille kerrottiin suunnitelmien mukaan kampuksen sijoittuvan kauppakeskuksen toiseen kerrokseen. Molemmat haastateltavista alkoivat pohtia muita kerrokseen sijoittuvia toimijoita. He toivoivat samaan kerrokseen kahvila- tai lounaspaikkoja, enemmän kuin elektroniikka- tai vaateliikkeitä, koska ne saattavat houkutella vähävaraisen opiskelijan ostoksille.

Positiivinen ja oppimista tukeva ympäristö

Opiskelijoiden käsitykset positiivisesta työ- tai oppimisympäristöstä vaihtelevat suuresti. Positiivinen ympäristö voi olla esimerkiksi eurooppalainen kahvilaympäristö. Oppimisympäristön kohdalla se voisi tarkoittaa ympäristöä, joka houkuttelee opiskelijaa valoisuudellaan ja mukavuudellaan saapumaan paikalle. Haastateltavien ensimmäiset ajatukset positiivisesta ympäristöstä olivat vastakohtia, eli he kertoivat niistä negatiivisia asioita, tai sitten heillä ei ollut ko-

kemusta kuin vanhanaikaisista oppimisympäristöistä. Opintojen loppuvaiheessa oleva opiskelija 1 vastasi kysymykseen positiivisesta oppimisympäristöstä näin: ”Perinteinen luokkatila ei enää oo sellanen missä ainakaan itse kokee olevansa terävimmillään tai vastaanottavaisimmillaan”.

Kaikki haastateltavat ovat käyneet Lohjan Yritystalossa sijaitsevissa Laurean Yrityslabran tiloissa, ja he pitävät sitä oppimisympäristönä, joka edustaa oppimista tukevaa ja innovatiivista tulevaisuuden kampusta. Kaksi opiskelijoista sosiaali- ja terveystalolta on ollut tekemässä Yrityslabralle projekteja yhdessä liiketalouden opiskelijoiden kanssa, ja he pitivät sen tunnelmaa rentona ja kutsuvana.

Just varmaan kaikest parhaiten ryhmätehtäviin ja projekteihin, niin mä tykkään tosi paljon just Yrityslabrasta, ku tääl on vähän rennompaa ilmapiiriä ja sit, et pystyy ryhmässä keskustelemaan ja istuu sohvalla ja sit on kuitenkin kaikkii tauluja mihin pystyy sit havainnollistamaan ajatuksia.

Kauppakeskukseen sijoitettu kampus on haastateltavien mukaan erilainen oppimisympäristö, ja erillaisuus koettiin positiiviseksi asiaksi. Oppimisympäristöön toivottiin mahdollisuutta mennä kampukselta suoraan ulos viherpihalle, jossa olisi mahdollisuus tehdä esimerkiksi ryhmätehtäviä sään salliessa. Siistit ja valoistilat, uudet laitteet, hyvät tuolit sekä hiljaisia alueita opiskeluun, kaikki ne ovat asioita, jotka luovat positiivista oppimisympäristöä. Vasta valmistuneissa rakennuksissa kaikki on uutta, tilat ovat siistejä ja hyväkuntoisia. Siitä syystä vasta valmistunut kampus koetaan jo itsessään positiiviseksi ja innovatiiviseksi ympäristöksi opiskeluun.

Iso ryhmäkoko saattaa olla haitta myös silloin, kun ryhmä kokoontuu yhdessä tekemään tehtäviä. Tällöin yksi ihminen kirjoittaa tietokeen äärellä, ja muut yrittävät nähdä mitä ruudulla lukee. Tässä ratkaisuna voisi toimia isot näytöt, joihin on kytketty tietokone tai niihin olisi mahdollista kytkeä oma tietokone, kuten Yrityslabran neuvottelutiloissa Sisussa (liite 2) ja Urhossa (liite 3). Opiskelija 2 opiskelee ensimmäistä lukuvuotta sosiaali- ja terveystalolla. Hän toteaa, että Urhon tai Sisun kaltaiset tilat olisivat erittäin hyviä, mutta ettei heillä niin hienoja tiloja ja laitteita ole käytettävissä. Myös muissa haastatteluissa esitettiin toiveita isoilla näyttöillä varustetuista tiloista, jolloin etenkin suuremman ryhmän olisi helpompi seurata etenemistä ja osallistua työstämiseen. Hiljaisia tiloja toivottiin yksilötyöskentelyyn, mutta myös ryhmätöitä toivottiin olevan mahdollista tehdä ilman muiden häiriötä tai muita häiritsemättä.

Kampuksen palvelut

Kampusalueen palveluista kirjasto oli haastateltavista useammalla ensimmäinen asia, joka tuli mieleen. Kirjaston sijoitus kampukselle on tärkeä asia, koska opiskelijat tarvitsevat kirjastopalveluita tiedonhankintaan. Kirjojen lainaamisen lisäksi se on hiljaisuuden vuoksi hyvä paikka tehdä koulutehtäviä rauhassa. Lohjan kampuksen kirjastoa pidetään erittäin hyvänä pieneksi

kirjastoksi, ja siellä on hyvä palvelu. Yksi haastateltavista toivoi suurempaa ja kattavampaa kirjastoa, josta löytyisi myös yleisteoksia. Pohdinnan jälkeen haastateltava kuitenkin totesi, että kaupunginkirjastosta luultavasti näitä teoksia on lainattavissa.

Kahvilapalvelut kampuksella tai kauppakeskuksessa on palvelu, joka nähdään tärkeänä. Kampuksen alustavassa suunnitelmassa on tarjota opiskelijoille kahvinkeittomahdollisuus, mutta erillinen kahvilapalvelu tuo valikoimaa pieneen nälkään, ja siitä ei tarvitse kenenkään opiskelijan huolehtia. Kampuksen oma pieni keittiö tai vastaava tuo omat ongelmansa esimerkiksi siisteydestä huolehtimisen osalta. Siihen ratkaisuna on pelisääntöjen tekeminen keittiön käytöstä. Yhtenä mahdollisuutena olisi sijoittaminen kampusparkin yhteyteen, jolloin Laurean opiskelijajärjestö Laureamko voisi ottaa vastuun sen ylläpidosta. Kauppakeskuksen yhteyteen toivotaan kauppaa välipalan tai ruuan ostamista varten, koska kahvilapalvelun valikoima mielletään kalliiksi vaihtoehdoksi, ellei tuotteita ole mahdollisuus saada opiskelijahinnoilla. Haastateltavat kertovat kahviautomaatin olevan tarpeellinen kampuksella. Jos kampuksella on kahvilapalvelut tai oma kahvinkeittomahdollisuus, käyttäisivät he kuitenkin mieluummin niitä mahdollisuuksia. Opiskelija 8 on monimuoto-opiskelijana usein iltaisin kampuksella, ja kahvilan ollessa tuolloin kiinni, hän olisi halunnut ostaa pientä välipalaa. Tämän vuoksi hän ehdottaa uudelle kampukselle välipala-automaattia.

Haastateltavat pohtivat sitä, miten lounaspalvelut järjestetään tulevilla kampuksella. Osa haastateltavista toivoi, että kauppakeskuksessa olisi lounasravintola, ja opiskelijat saisivat lounaan samaan hintaan, kuin nykyisessä Luksian ruokalassa. He eivät haluaisi kävellä kauppakeskusta pidemmälle, koska kokevat kampukselta lähtemisen kesken koulupäivän hankalaksi ja aikaa vieväksi. Osalle haastateltavista kävisi nykyinen ruokala tai sitten Luksian Toivonkadulla sijaitseva opiskelijaravintola, jos kauppakeskuksessa ei ole mahdollisuutta opiskelijahintaiseen ruokailuun. Sosiaali- ja terveysalan ensimmäisen lukuvuoden opiskelija 10:n ei olisi valmis lähtemään Luksian ruokalaan, koska ei koe ruuan laatua niin hyväksi, ja hän käyttäisi siinä tapauksessa lähialueen lounasravintoloita.

4.3 Opiskelijoiden näkemykset virtuaalisesta oppimisympäristöstä

Neljä liiketalouden sekä kolme sosiaali- ja terveydenhoitoalan haastateltavaa kertoivat haluavansa tulevaisuudessa enemmän virtuaaliopintoja. Videoidut luennot voisivat toimia virtuaaliopintojen tukena. Teknologia mahdollistaa myös suorat lähetykset luennoilta. Monet joutuvat jättäytymään pois luennoilta esimerkiksi työn takia, jolloin myöskään osallistuminen reaaliaikaiselle etäluennolle ei ole mahdollista. Tallenteina löytyvät videoidut luennot arvioitiin toimivammaksi ratkaisuksi, vaikkakin suorien lähetysten etuna on vuorovaikutusmahdollisuus. Luentojen siirtyminen videoformaattiin koettiin hyvänä asiana. Luennoilla esitettävät PowerPoint -esitykset sisältävät useimmiten luennon keskeisiä käsitteitä, eivätkä ne sellaisenaan avaudu lukijalle. Tallenteina löytyvät luennot avasivat esitysmateriaalia poissaolueille. Myös

paikallaolijoiden olisi mahdollista palata videon kautta käsiteltyihin asioihin. Haastatteluissa ehdotettiin, että opiskelijat voisivat esittää kysymyksiä etukäteen, ja niitä voitaisiin käsitellä videoitavalla luennolla.

Videointimahdollisuus ois hyvä, silleen et luentoja vois videoida. Meijänki ryhmässä on hirveesti ihmisii jotka ei vaan pääse paikalle, vaikka töitten takia. Siin tippuu tosi helposti kelkast, jos jää ykski luento väliin. Tunneilla käydyt slaidit löytyy kyl, mut ei niist ymmärrä ku niis on vaan avainsanat. Ainaki niin, et jos tarpeeks moni ilmottaa ettei pääse luennolle ni se voitais videoida, eihän sitä joka kerta tarvii tehdä. (Opiskelija 5)

Pohdinnassa oli se, että tuleeko luennoille ketään, jos ne löytyvät videoina esimerkiksi Optimasta. Liiketalouden opiskelijoiden 1 ja 4 mielestä suurimmat syyt tulla luennoille ovat sosiaalisuus ja keskustelut, koska koneiden kanssa ei ole mahdollisuutta samanlaiseen toimintaan. Koululle tultaessa voidaan keskustella tehtävistä, ja siten saada vertaistukea muilta oppilailta. Haastateltavat uskoivat opiskelijoiden mieluummin tulevan luennolle reaaliaikaiseen oppimistilanteeseen, kuin katsovan luentoa videolta.

Teknologian kehitys on tuonut paljon uusia opettamistapoja koulujen käyttöön. Haastateltavat kertoivat, ettei Laurea ole hyödyntänyt tarpeeksi olemassa olevaa teknologiaa oppimisen ja opettamisen näkökulmasta. Vanhat menetelmät, kuten valkotaulut ja lehtiötaulut opettamisen välineinä toimivat edelleen opetuksessa, mutta uusia mahdollisuuksia on tarjolla näiden tilalle tai rinnalle. Esimerkiksi Lohjan lukiossa on käytössä interaktiiviset taulut, jotka ovat valkotauluja sisältäen tietokoneen, ja kaikki mitä taululla käydään läpi, voidaan katsoa myöhemmin virtuaalisesta työtilasta. Perinteisistä metodeista ei tarvitse luopua kokonaan teknologian vuoksi, vaan niitä voidaan käyttää yhdessä uusien teknologisten ratkaisujen kanssa. Lehtiötaulut, valkotaulut, Post-it-laput ja dokumenttikamera ovat monen mielestä vanhanaikaisia välineitä opetuksessa, mutta sekä liiketalouden että sosiaali- ja terveysalan opiskelijat pitävät niitä tarpeellisina opiskelussa, joten niiden käyttöä ei tulisi täysin lopettaa. Opiskelija 9 olisi valmis ottamaan valkotaulun kotiin, koska siihen on helppo hahmottaa tehtäviin liittyviä asioita. Sairaanhoidajille tarkoitettu Terveysportti-palvelu internetissä on sosiaali- ja terveysalan oppilaille erittäin tärkeä apu tiedon etsinnässä. He käyttävät sitä opinnoissa sekä työharjoittelussa, koska sieltä on saatavilla paljon hyödyllistä tietoa, ja se toimii hyvin.

Haastateltavilta kysyttiin ajatuksia paperittomaan opiskeluun. Opintojen loppuvaiheessa oleva liiketalouden opiskelija 1 kertoo, että hänen työelämänsä aikana paperittomasta toimistosta on puhuttu jo 15 vuotta, eikä niitä edelleenkään taida olla olemassa. Hän ei itse usko paperittoman toimiston ideologiaan, vaikka sillä olisi positiivisia ympäristövaikutuksia. Hänen mielestään opiskelun ei tarvitse olla täysin paperitonta, eikä opetuksen ja oppimisen tarvitse olla täysin digitaalista. Liiketalouden alkuvaiheen opiskelija 9 kertoi, että yhä enemmän palvelut ovat siirtyneet internettiin, silti täysin paperittomaan opiskeluun ei päästä, ennen kuin

puut loppuvat maan päältä. Sosiaali- ja terveysalan alkuvaiheen opiskelija 2:n mielipide on myös paperitonta opiskelua vastaan. Hän lukee tenttiin mieluummin paperilta, kuin tietokoneen näytöltä, koska tietokoneen näytöltä lukeminen rasittaa silmiä.

It-järjestelmät

Ryhmätehtävien tarkoituksena on saada vertaistukea muilta oppilailta. Lohjan Laurean opiskelijat asuvat melko laajalla säteellä toisistaan ja niin ollen ryhmätehtävät tehdään muuten, kuin fyysisesti yhdessä. Koulu tarjoaa Office 365-järjestelmän opiskelijoiden käyttöön tiedostojen jakamiselle. Jokainen haastateltavista kertoi tehneensä ryhmätöitä siten, että ryhmän jäsenille on annettu oma aihealue, josta kirjoittaa. Kaikkien osien ollessa valmiita ryhmä on kokoontunut ja tehnyt tehtävästä tai raportista yhtenäisen. Tai sitten kaikki ovat lähettäneet oman osuutensa yhdelle henkilölle, joka on koonnut tehtävän yhtenäiseksi.

No sinänsä must tuntuu, et koulul on hirveesti kaikkee keskustelualustoi ja tämmösii, mut niihinkään ei hirveesti perehdytetty. Et siinäkin me ollaan ite yritetty käyttää tämmösii, et siin on esimerkiks jotain aiheita ja tehdään jokainen kotonaan, et sit pystyis kuitenkin keskustelea muitten kanssa siitä. Et niit on sellasii keskustelualustoi, mut en mä ainakaan osaa niit hyödyntää sit. (Opiskelija 6)

Haastatteluissa tuli esille paljon epäkohtia koulun it-järjestelmien käyttämiseen liittyen. Opiskelijat halusivat enemmän ohjausta koulussa saatavilla olevien ohjelmien käyttöön. Tietotekniikan osaamisessa on eroja opiskelijoiden välillä. Liiketalouden ensimmäisen lukuvuoden opiskelija 9 kertoo, etteivät he käyttäneet eräässä tehtävässä Office 365 -ohjelmaa, koska kolme muuta ryhmän jäsentä ei tiennyt miten sitä käytetään. Esimerkiksi Leppävaaran kampuksella on Comms-ohjauspalvelu, jossa saa opastusta ja tukea tietotekniikan eri ohjelmistoihin, ja samanlainen palvelu Lohjalla antaisi mahdollisuuksia Lohjan opiskelijoille käyttää saatavilla olevia ohjelmia.

Office 365 -ohjelmistossa on tiedostojen jakamiseen tarkoitettu OneDrive -pilvipalveluohjelma. Liiketalouden ensimmäisen lukukauden opiskelija 7 mukaan sen käyttö koetaan riskitehtäväksi, koska se kadottaa tiedostoista tekstiä, ja ohjelman lupaama useamman henkilön reaaliaikainen kirjoittaminen samaan aikaan ja samaan tiedostoon ei ole toiminut odotetusti. Riskien vuoksi osa ryhmistä käyttää Google Drive -pilvipalvelua, jonka he ovat todenneet paremmaksi kuin OneDrive-pilvipalvelun käytön. Laurean järjestelmissä käytetyt muut ohjelmat ja sivustot mielletään vaikeiksi käyttää, koska ne ovat niin monessa eri paikassa. Koulun alkuvaiheessa kaikki järjestelmät, ohjelmat ja sivustot käydään läpi, ja niiden käyttöä opastetaan, mutta opit hukkuvat alkuvaiheen tietotulvaan. Laurean kotisivut, Link, Optima ja Office 365 ovat opiskeluun riittävät, mutta niitä olisi hyvä kehittää, ja saada ne nykyaikaisemmaksi sekä

ennen kaikkea selkeämmiksi. Osa opiskelijoista käyttää koulussa iPadiä. Se ei kuitenkaan sovellu Optiman käyttöön, koska iPad ei tue kaikkia Optiman vaatimia ohjelmia. Myös Office 365:n käytössä on koettu ongelmia, esimerkiksi opiskelija 10 kertoo, ettei saa ohjelmaa auki omalla koneella.

Ja sit Laurean kotisivuilla olis kans kehityksen paikka. Niin silloin kun tää opiskelu alko, niin se et saa selvää siit, et miten mikäkin toimii, ni se vaatii ihan liian monta klikkausta. Pitäis olla selkeemmät, samoin nää kaikki Optimasta lähtien, nää kaikki vois olla huomattavasti modernimpia. Eiku, tavallaan mä toivoisin niinku, et olis yks yhteinen järjestelmä niille kymmenelle eri järjestelmälle, vai monta niitä nyt olikaan, mitä veivataan ja vekslataan. Et niinku tota lukujärjestystä pitää käydä kattomassa toisesta ja ilmoittautumiset katotaan tuolta ja sit sun pitää nostaa ne sieltä et sä pääset nostaa ne tonne noin ja mistä ne löytykään ne numerot ja arvioinnit. Et se kaikki käytettävyys niissä on kyllä ihan lapsenkengissä. (Opiskelija 3)

Viestintäjärjestelmät

Koulun omat viestintäjärjestelmät tulisi poistaa kokonaan sähköpostia lukuun ottamatta. Mobiiliviestintää sekä muita teknologian mahdollistamia nykyaikaisia viestintävälineitä käytetään jo nyt opiskelussa paljon, ja siitä syystä koulun omat viestintävälineet ovat jääneet osittain turhiksi. Optiman viestintään tarkoitettu ohjelma ei haastateltavien mukaan sovellu ryhmän jäsenten väliseen viestintään tai jos soveltuu, niin sellaista toimintoa he eivät kertomansa mukaan ole löytäneet. Ryhmätyöskentelyssä viestintä ryhmän kesken on tärkeää ja kaikki haastateltavat kertoivat käyttävänsä WhatsApp tai Messenger -viestintäpalvelua siihen. Laurea tarjoaa erilaisia mahdollisuuksia viestintään, mutta hankalan käytettävyyden vuoksi niitä ei käytetä. WhatsApp ja Messenger -viestintäpalvelut toimivat mobiilisti, ja ovat erittäin helppoja sekä nopeita käyttää ajatusten, kuvien tai videoiden jakamiseen muille ryhmän jäsenille. Sosiaali- ja terveystalouden opiskelijat kertovat opettajien olevan mukana WhatsApp-ryhmissä, jotta ongelmien ratkaisemiseksi saadaan vastauksia nopeasti.

Erillisten it-tilojen poistaminen

Ensimmäisen lukuvuoden sosiaali- ja terveystalouden opiskelija 10 on sitä mieltä, että opiskelun it-tiloja on täysin mahdollista. Heidän aloitusryhmässään it-tiloja on käytetty ainoastaan kurssilla, jossa harjoiteltiin Microsoft Officen ohjelmien käyttöä. Opiskelija 1 totesi ATK-luokkien olevan vanhanaikaisia, ja nykyään it-tilaksi voidaan kutsua kaikkia niitä tiloja, joissa on langaton verkkoyhteys internettiin. Suurin ongelma on maksullisten ohjelmistojen tarve opiskelussa. Tällä hetkellä esimerkiksi taloushallinnon ohjelmistot on asennettu koulun koneille. Haastatteluissa pohdittiin, että opiskelussa tarvittavien ohjelmistojen käyttö omalla koneella voitaisiin mahdollistaa pilvipalveluiden kautta. Liiketalouden opiskelija 9 mainitsee pilvipalveluissa olevien ohjelmistojen tarvitsevan tehokasta palvelinta sekä nopeaa langatonta lähiverkkoa toimiakseen hyvin. Nykyinen Laurea langaton verkko toimii huonosti ja on hidas, joten

sen suhteen vaadittaisiin parannuksia. Jotta olisi mahdollista opiskella ilman it-tiloja, pitäisi varmistua, että edellä mainitut ongelmat ovat ratkaistavissa.

Pitkän työuran omaava opiskelija 4 on ollut tutustumassa Martelaan, joka valmistaa toimistokalusteita. Tutustumiskäynnillä näytettiin video nykyaikaisesta monitilatoimistosta. Videolla työntekijä tuli toimistoon, otti kannettavan tietokoneen niille varatusta paikasta, ja sen jälkeen työntekijä etsi itselleen sopivan työpisteen. Videon toimistossa ei ollut vakituisia työpisteitä, vaan jokainen valitsi sen hetkiseen työtehtävään parhaiten sopivan paikan. Jokaisessa työpisteessä oli telakointiasema kannettavalle tietokoneelle. Kytettäessä tietokone kiinni telakointiasemaan, tapahtui työntekijän tunnistus, jonka jälkeen kaikki oli valmista työn aloitukseen. Myös opiskelussa olisi mahdollista hyödyntää omia tai koulun tarjoamia kannettavia tietokoneita, jolloin erilliset it-tilat olisivat tarpeettomia. Kannettavien laitteiden lataustarpeen vuoksi sähköpistokkeiden riittävyys ja sijoitteluun on kiinnitettävä erityistä huomiota. Kaikki haastateltavat kertoivat, että nykyisellä kampuksella on hankala ladata laitteita sähköpistokkeiden puutteiden vuoksi. Pistokkeita on jokaisessa tilassa, mutta ne on sijoitettu ainoastaan seinustoille, jolloin kaikilla ei ole mahdollisuutta laitteensa lataukseen.

Oman kannettavan tietokoneen käyttö opiskelussa

Moni käyttää jo opinnoissa omaa kannettavaa tietokonetta. Oman tietokoneen käyttö koulussa saattaa liiketalouden opiskelijoille olla luontevampaa. Liiketalouden alalla usein myös käytännön tehtävissä vaaditaan tietokonetta, kun taas sosiaali- ja terveysalalla käytännön työ on enemmän hoidollista ja ihmiskeskeistä. Haastatteluiden perusteella myös opintoalojen erilainen ikäjakauma vaikuttaisi oman tietokoneen käyttöön. Sosiaali- ja terveysalalla arvioitiin olevan enemmän vanhempia opiskelijoita, joista vain osalla on oma kannettava tietokone. Niiden, joilla ei omaa kannettavaa tietokonetta ole, arvioitiin tulevan toimeen kotona olevalla vanhalla pöytä tietokoneella tai koulun tarjoamilla pöytä tietokoneilla. Ratkaisuisia tulee huomioida, ettei kaikilla ole kannettavaa tietokonetta. Jos opiskelijoilta vaaditaan oman kannettavan laitteen käyttömahdollisuutta, tulee siitä informoida hakijoita ennen opiskelupaikan vastaanottamista. Hakijoita ei voida asettaa eriarvoiseen asemaan taloudellisen tilanteensa vuoksi, joten kannettavia tietokoneita tulisi olla myös lainattavissa, esimerkiksi panttia vastaan. Opiskelija 9 kertoi panttijärjestelmän olevan käytössä Lohjalla ammattikoulussa sekä lukiossa.

Esitysgrafiikkaohjelmat

Office 365 ja internet tarjoavat opiskelijoille monia ohjelmavaihtoehtoja esitysten tekemiseen, mutta haastateltavat kertoivat, että suurin osa heistä on käyttänyt ainoastaan PowerPoint-esitysgrafiikkaohjelmaa. Ainoastaan kaksi haastateltavaa kymmenestä on käyttänyt

muuta ohjelmia kuin PowerPoint. Molemmat heistä ovat käyttäneet Preziä ja ovat kokeneet sen olevan näyttävämpi, kuin PowerPoint-esitys. PowerPoint on helppokäyttöinen ja työelämässä se on tavanomaisin esitysgrafiikkaohjelma. Toisaalta haastateltavat ovat pohtineet muita vaihtoehtoja esityksien pitämiseen, ja he olisivat mielellään kuulleet niistä koulun alkuvaiheessa. Osa haastateltavista toivoi, että opettajat kertoisivat eri vaihtoehtoista, joilla esityksen voisi pitää, ja opastaisivat niiden käytössä.

Siis me saatais tehdä muillaki, et ei sen tarvii olla Power Point, mut kaikki tekee aina sillä. Et jos et sä mitään muuta nää, ni miten sit mitään muuta osais käyttääkkään. Et jos et oo ikinä kuullukkaa Prezistä ni ei sul tuu mieleenkään käydä opettelee sitä. (Opiskelija 10)

Videoneuvottelutila

Kysymys siitä, mitä uutta teknologiaa haastateltavat haluaisivat oppimisen tueksi uudella kampuksella, sai heidät hetkellisesti hiljaisiksi. Hetken pohdinnan jälkeen alkoi tulla uusia ajatuksia, siitä mitä teknologiaa tulevaisuuden kampus voisi sisältää. Yrityslabralta sijaitsevassa Sisu-neuvottelutilassa on käytössä älytelevisio, jossa on mahdollisuus videoneuvotteluun Skype:n välityksellä. Tilan ongelmana on se, että se on usein varattuna muuhun käyttöön. Samanlaista ajatusta voisi viedä hieman pidemmälle tekemällä erillisen pienen tilan pelkästään videoneuvottelua varten, jossa olisi videoneuvotteluun tarvittavat välineet valmiustilassa. Työelämässä videoneuvottelut ovat arkipäivää, joten teknologian käyttö neuvotteluihin opiskelussa tukisi tulevaisuuden työelämän tarpeita. Haastateltavien mielestä uusi teknologia ei välttämättä tue oppimista, jos sitä ei osata hyödyntää. Tärkeämpää olisi saada nykyiset teknologiset järjestelmät toimimaan kunnolla, kuin ottaa uudempaa teknologiaa käyttöön. Jos kuitenkin halutaan uutta teknologiaa, on sen oltava huomattavasti käyttäjäystävällisempää kuin nykyiset järjestelmät.

Näkemyksiä tulevaisuuden simulaatiotilanteesta

Sosiaali- ja terveystieteiden opinnoinnissa käytetään opetuksessa simulaatioita, jossa tarkoituksena on nukuksen avulla saada todellisen tuntuinen tilanne esimerkiksi kanyylin laitossa. Tilanteen todentuntua on lisätty sillä, että opettaja puhuu erillisessä tilassa esittäen potilasta siten, että ääni tulee nukesta. Tilanteessa saattaa olla yhtä aikaa useampi opiskelija, joiden pitäisi nähdä ja kuulla tilanne, mutta monta opiskelijaa yhden nukuksen ympärillä tuo kuitenkin ongelmia näkemiseen ja kuulemiseen heille sekä opettajalle. Ratkaisuna tähän ongelmaan ensimmäisen lukuvuoden opiskelija 2 näki muutamasta eri kulmasta kuvaavat kamerat. Kuvaamisesta olisi hyötyä myös opettajalle, koska hän näki tilanteen paremmin ja siten opetuksen laatu saataisiin paremmaksi. Opiskelijat katsoisivat tilannetta kuvaruudulta, jolloin kaikki näkisivät tilanteen paremmin. Toisessa vaihtoehdossa simulaatiotilanteesta käytettäisiin 3D-virtuaalilaseja. Simulaatiossa opettajalla olisi virtuaalilasit päässä, ja näin ollen mahdollisuus

nähdä tilanne oppilaan tai potilaan näkökulmasta. Se auttaisi opettajia parantamaan opetustilannetta huomattavasti paremmin, kuin tilanne jossa opettaja olisi erillisessä tilassa ilman kunnollista näköyhteyttä. 3D-virtuaalilaseista puhuttaessa alkuvaiheen opiskelija 6 ja loppuvaiheen opiskelija 8 innostuvat visioimaan niiden käyttöä tulevaisuudessa hieman laajemmin. Simulaatiotilanteesta voitaisiin hyödyntää 3D-virtuaalilaseja oppilaan näkökulmasta. Virtuaalilasien sekä aidon tuntuksen nuken avulla voitaisiin simulaatiotilanteesta tehdä yhä realistisempi. Opiskelija näkisi lasien kautta esimerkiksi aidon sairaalaympäristön, jossa hän hoitaisi potilasta. Opettaja esittäisi mikrofonin kautta potilaan ääntä.

4.4 Opiskelijoiden mielipiteitä kampuksen luonnoksesta

Parviratkaisu

Haastateltaville annettiin katseltavaksi kuva suunnitelmasta (kuva 3), jossa on hyödynnetty tilan korkeutta rakentamalla pienryhmätilan päälle parvi. Osa haastateltavista ilmoitti, etteivät pidä suunnitelman kuvasta. Kyseessä oli enemmän ulkonäkönäkökysymys, joka koski puusta tehtyjä portaita sekä alla olevaa neuvottelutilaa, kuin itse parviratkaisu. Parvi nähtiin hauskana ja rentona lisänä kampuksella. Rentoutta parvelle saataisiin säkkituoleilla tai sohvaryhmillä. Pöytiä parvella ei välttämättä tarvitsisi olla, koska parvi miellettiin enemmän oleskelutilaksi kuin työskentelytilaksi.

NEUVOTTELU- / PIENRYHMÄTILAT JA HILJAISET TYÖTILAT – PARVIRATKAISU?

Kuva 3: Luonnos parviratkaisusta (E. Flemming, sähköpostitiedote 27.10.2016)

Kirjasto

Kampuksen alustavassa suunnitelmassa kirjaston alue sijoittuu sisääntulo-ovien läheisyyteen. Näytettäessä alustavaa suunnitelmaa kampuksesta kalusteineen (kuva 4), kaikki kymmenen haastateltavaa pohtivat kirjaston sijoittamista paikkaan, jossa liikutaan kaikkein eniten. Kirjasto on heidän mielestään paikka, jossa on rauhallista ja hiljaista.

Mun mielestä se ois aika outoo, et jos kirjastosta, mis moni varmaan haluu lukee ja keskittyy ja kattoo tietoo, ni siit tehtäis sellanen yleinen keskustelutila. Mun päässä ne ei ainakaan sovi yhteen. En sano, ettekö kirjastossa vois keskustella, mut miks tehdä kirjastosta sosiaalisen kanssakäymisen keskustila, kun se luontasesti on mun mielestä kampuksen yleinen oleskelutila, mis ehkä on niit sohvia ja eri istumapaikkoja. (Opiskelija 1)

Kirjaston sijainnissa hyvänä puolena nähtiin sen saavutettavuus ulkopuolisten osalta. Ulkopuolisille kirjaston palvelut ovat nopeasti saatavilla, ja opiskelija 1 vertaakin tulevan Lohjan kampuksen kirjastoa Ison Omenan kauppakeskuksessa sijaitsevaan kirjastoon, johon on helppo mennä samalla, kun tekee ostoksia tai käy kahvilassa.

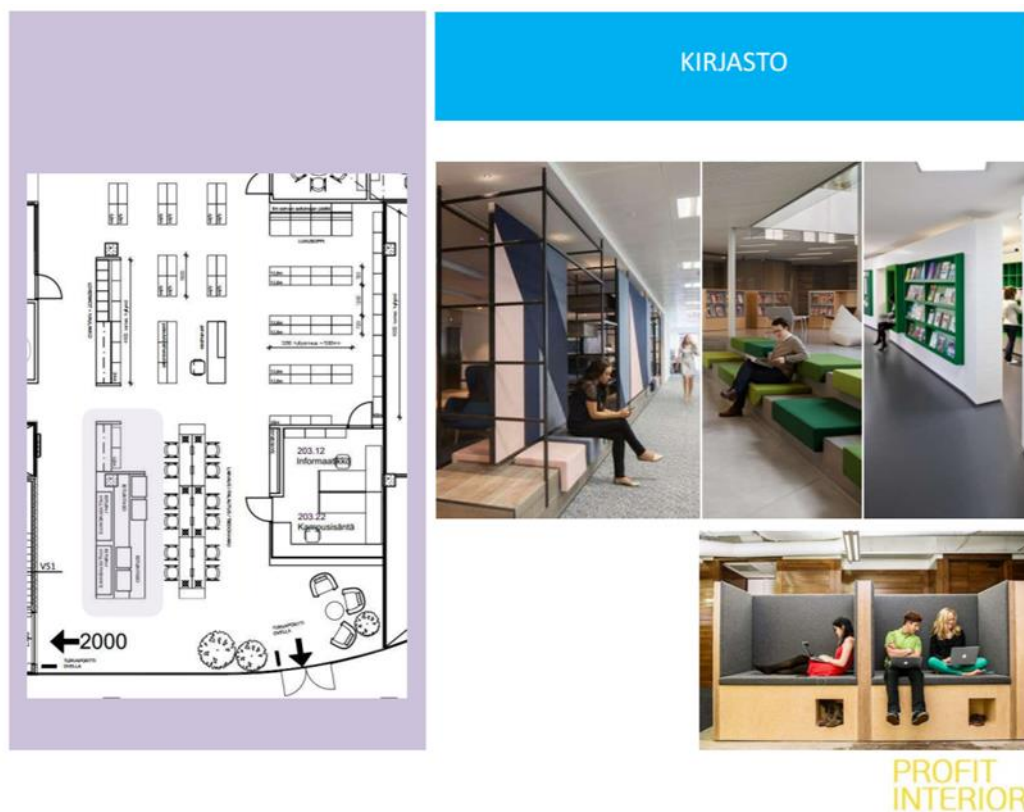

PROFIT
INTERIOR

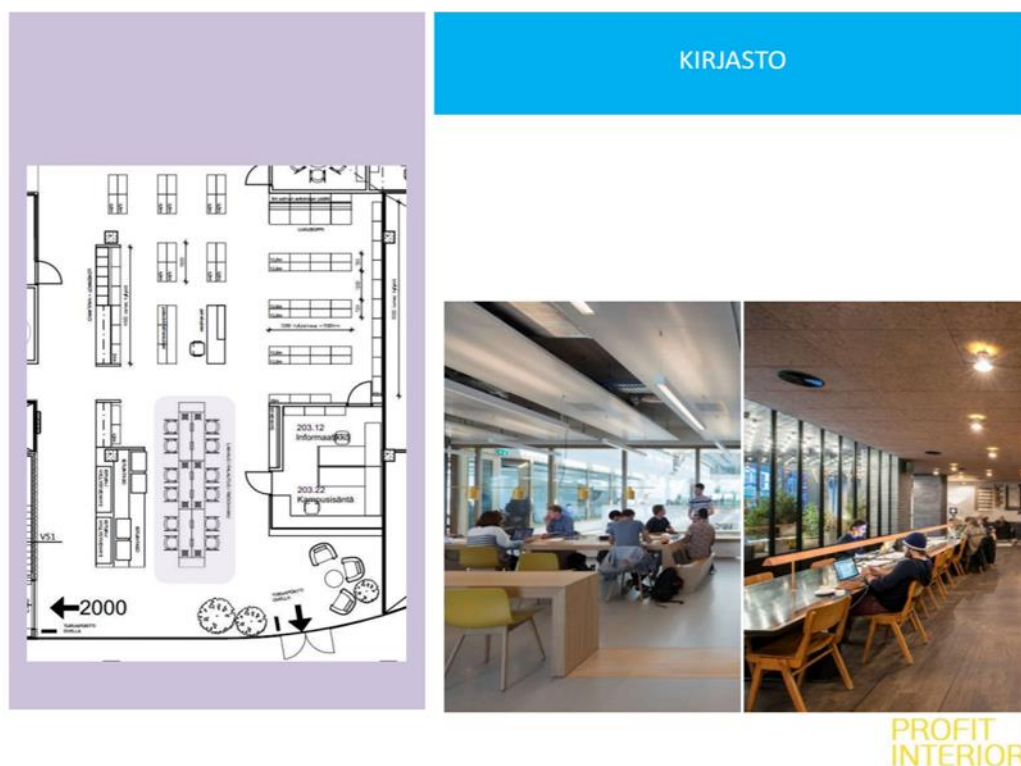
Kuva 4: Kampuksen alustava suunnitelma kalusteineen (E. Flemming, sähköpostitiedote 27.10.2016)

Haastateltavat opiskelijat näkisivät kirjaston toimivaksi, jos siellä olisi erikseen hiljaisempia alueita rauhallisuutta kaipaaville. Suunnitelmassa olevat pienet syvennykset pehmusteiseen

(kuva 5) tuovat haastateltaville mielikuvan pienestä ”kotipesästä”, jossa olisi mukava työskennellä ja lukea kirjoja. Sen sijaan kirjaston työskentelyalueeksi suunniteltu kaksipuolinen pitkä pöytä (kuva 6) todettiin huonoksi vaihtoehdoksi. Se muistuttaa liian paljon nykyisen kampuksen aulatilaa, jossa on hankala tehdä ryhmätöitä muiden ryhmien ollessa liian lähellä, samoin ohikulkevat ihmiset saattavat aiheuttaa häiriötä keskittymiseen. Pitkä pöytä voitaisiin vaihtaa useampaan pieneen pöytään sekä siirtää niitä hieman sivuun keskeltä käytävätilaa. Jos pöydät olisi eritelty sermein tai ne olisivat sopivan matkan päästä toisistaan, ne soveltuisivat sekä yksilö- että ryhmätyöskentelyyn. Mukavat sohvut kirjaston tiloissa nähtiin erittäin positiivisena asiana. Sohvat tuovat opiskeluun tarvittavaa rentoutta, toisin kuin kovat tuolit. Leppävaaran Laurean kirjaston tiloja pidetään toimivina. Tiloissa on teetupa sekä mukavat sohvut, joissa on mahdollista tehdä tehtäviä yksin tai ryhmässä. Liiketalouden ensimmäisen lukuvuoden opiskelija 9 ehdotti kirjaston ja kampusparkin paikkojen vaihtoa keskenään, koska siten kirjaston tila olisi rauhallisempi.

Kuva 5: Alustava suunnitelma kirjaston lukutiloista (E. Flemming, sähköpostitiedote 27.10.2016)

Kuva 6: Alustava suunnitelma työskentelytiloista (E. Flemming, sähköpostitiedote 27.10.2016)

Sosiaali- ja terveysalan ensimmäisen lukuvuoden opiskelija 6 toivoo, että kirjoja saisi viedä kampuksen sisällä ilman lainaamista paikalle, jossa työskentelee sillä hetkellä. Jos kirjaa tarvitsee vain hetken muistiinpanoja varten tai muutaman sivun lukemiseen, on turhauttavaa lainata kirja sitä varten. Tulostusmahdollisuus kirjaston alueella olisi hyvä asia. Jos ei ehdi tehdä muistiinpanoja, niin silloin voi hyödyntää tulostinta ottamalla muutamasta sivusta kopion. Kirjaston työpisteillä tulisi olla myös tietokoneita isolla näytöllä. Ryhmätyötä tehdessä kaikki istuvat yhden näytön ympärillä, ja iso näyttö helpottaisi tehtävän tekemistä. Tietysti näyttönä voisi olla myös televisio, johon voi kytkeä kannettavan tietokoneen.

Innostava ja innovatiivinen kampus

Haastateltavat kertoivat, että tunnelmaan vaikuttavia tekijöitä on monia. Avoin ja korkea tila yhdessä värien sekä materiaalien kanssa luovat positiivisen tunnelman. Korkea tila voi kuitenkin aiheuttaa äänimaailman kautta kolkkoa tunnelmaa tai kaikua jopa puhuttaessa normaalisti. Kaikua ja kolkkoutta voidaan estää kattoon tai seinään asennettavilla akustiikkaelementeillä. Ulkoa tulevat äänet tulisi eristää kunnolla, koska liikenteen äänet voivat olla häiritseviä. Lattialla voisi myös olla mattoja tai kokolattiamattoja akustiikan parantamiseksi. Matot tuovat myös kodikkaan ja rennon tunnelman tilaan. Mattojen käyttö tiloissa herätti keskuste-

lun kenkien käytöstä kampuksella. Mitä jos tilassa ei käytettäisi kenkiä? Kampuksella on ulkopuolisia käyttäjiä, esimerkiksi kirjaston palveluja tarvitsevat sekä projekteissa mukana olevat työelämän edustajat, joten ilman kenkiä kulkeminen koko kampusalueella ei olisi hyvä ratkaisu, mutta kengättömiä alueita olisi mahdollista tehdä. Esimerkiksi neuvottelu- ja ryhmätyötilat voisivat olla tiloja, joissa ei käytettäisi kenkiä, vaan ne jätettäisiin erilliseen kengäparkkiin. Haastateltavista osa perustelee kengättömyyttä tunnetilan muutoksella, jossa kenkien pois ottaminen rentouttaa olotilan. Esimerkki kengättömyydestä tuli YritysLabran pienestä ryhmästä ”villasukkajengistä”, jotka ottavat kengät pois tullessaan Yrityslabralle, ja laittavat jalkoihin villasukat saadakseen rennon olotilan sohvalla.

Labrassahan on ”villasukkajengi”, johon itsekin kuulun. Kengättömyys ois ihan tosi hyvä idea. Mutta paljon eri harrastepiireissäkin pyörineenä tiedän myös, että yllättävän paljon pöllitään toisten kenkiä. Sit se pitäis melkeen olla niin, et siel ois lukittavat lokerot - Näin fysioterapeuttina voin ensinnäkin sanoa, et on paljon parempi kävellä paljain jaloin, kun kengillä. Mut se vähentää myös melua, ei oo kantojen tai muunkaan kopinaa ja kyl se tuo sellasta kodin oloa. (Opiskelija 1)

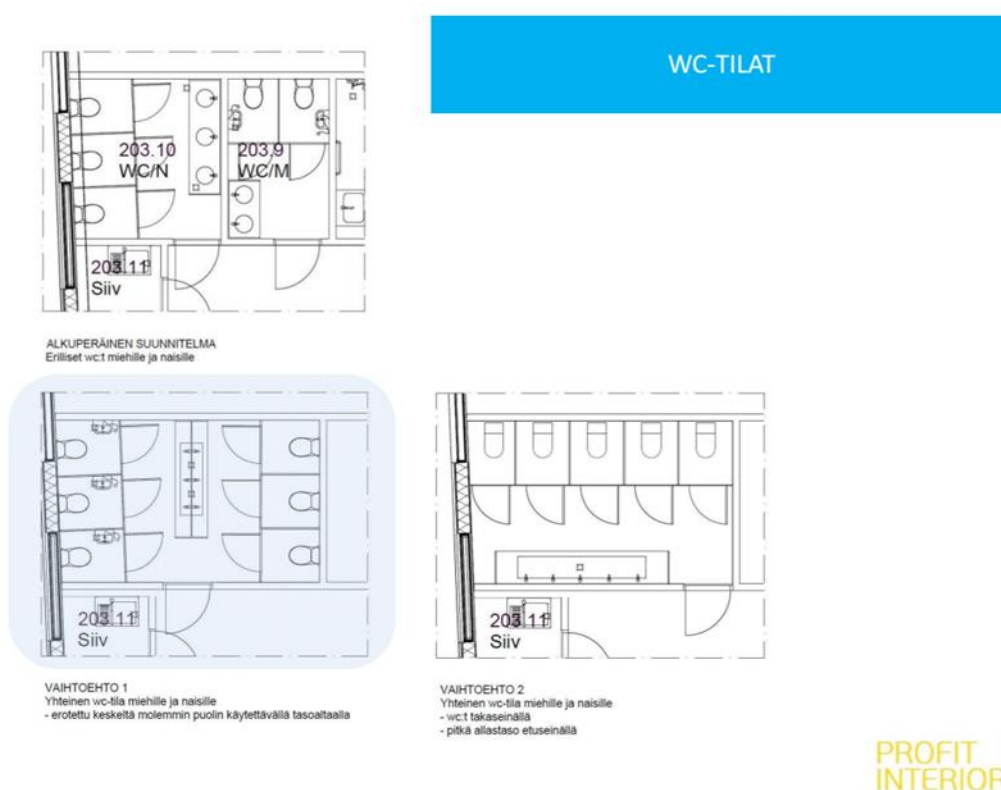
Sosiaali- ja terveystieteiden loppuvaiheen opiskelija 8 kertoo, että hyvä tunnelma luennolla tulee mukavasta opiskelupaikasta. Tuolien pitää olla mukavat, jotta istuminen tuntuu mukavalta koko luennon ajan, ja pöydillä tulisi olla tilaa muistiinpanojen kirjoittamiseen. Luennolla on usein PowerPoint-esityksiä, joten tilojen suunnittelussa tulisi huomioida niiden näkyminen jokaiselle istumapaikalle. Nykyisen kampuksen AMK16-tilassa saattaa takariveissä istuvilla olla hankaluuksia nähdä esitystä, ja se voi vaikuttaa opiskelumukavuuteen. Viherkasvit olivat kaikkien haastateltavien mielestä positiivisen tunnelman luoja. Ne tuovat tilaan kodinomaisuutta, ja siten ne saavat olon rennommaksi. Eräs haastateltavista kertoi aiemman koulunsa ratkaisusta, jossa rakennukseen oli tehty viherhuone.

Ja tollanen viheralue on tosi kiva. Lukiossa meil oli talon korkeimmal kohdal sellanen lasiseinillä tehty niinku akvaario ja se oli ihan täynnä kasveja, ihan niinku joku viidakko ja sit siel oli tuoleja ympäriinsä. Se oli ihan sikamakee. Siel sai sit istuu jos halus sellast fiilistä. (Opiskelija 5)

Wc-tilat

Suunnitelmassa on kolme eri vaihtoehtoa wc-tiloista (kuva 7). Alkuperäisessä suunnitelmassa esitettiin erilliset wc-tilat miehille ja naisille, ja sen rinnalle on tehty kaksi eri suunnitelmaa yhteisestä wc-tilasta. Yhteiset tilat saattaisivat olla toimivat, ainakin naisten mielestä. Lyhyen tauon aikana naisten wc-tilat ruuhkautuvat, ja heistä tuntuu, ettei tauko riitä kunnolla wc-käyntiin, saati kahvilassa käyntiin. Miehet käyvät wc-tiloissa nopeammin, joten yhteinen wc-tila olisi naisten mielestä hyvä ratkaisu, koska silloin olisi naisille enemmän paikkoja wc-käyntiin. Yhteiskäyttöiset wc:t saattavat aiheuttaa ujoutta, mutta inva-wc voisi olla ujoille tarkoitettu. Ongelmana nähdään miesten epäsiisteys wc-tilassa käynnin yhteydessä.

Elämäkokemusta omaava liiketalouden naisopiskelija 7 mukaan se ei välttämättä haittaa, koska naisilla kestää wc-tiloissa käynti, joten jono voi olla pitkä ja siten vaihtoehtona yhteis-wc olisi toimiva ratkaisu. Monessa ravintolassa on käytössä yhteiset wc-tilat ja ne toimivat hyvin. Wc-tila, jossa on käsienpesualtailla jaettu miesten ja naisten puoli todettiin paremmaksi ratkaisuksi, kuin kokonaan yhteinen wc-tila, koska naiset voivat rauhassa olla peilin edessä häiritsemättä käsien pesua.

Kuva 7: Vaihtoehdot wc-tiloiksi (E. Flemming, sähköpostitiedote 27.10.2016)

Simulaatio- ja ohjausympäristö

Sosiaali- ja terveysalan kokeneempi opiskelija 8 ihmetteli simulaatio- ja ohjausympäristön (kuva 4) sijoittamista kampuksen parhaalle paikalle. Tilassa ollaan yleensä vain vähän aikaa, ja silloinkin keskitytään vahvasti simulaatiotilanteeseen, eikä silloin ole väliä näkeekö ikkuna ulos vai ei.

Mut tätä mä ihmettelen tätä ohjaus ja simulaatiotilan ympäristöä, et oikeesti sitä käytetään ehkä, jos kaikki ryhmät otetaan huomioon, ni 20-30 kertaa vuodessa. Et kannattaaks se varata sellaseks tilaks, et siel ei olis mitään muuta, se lohkasee kuitenkin tosi ison osan teijän tosta alueesta, joka on niinku niin pieni. (Opiskelija 8)

Tilassa on kahteen ilmansuuntaan ikkunat, jotka tuovat luonnonvaloa. Jos simulaatio- ja ohjausympäristön siirto olisi mahdollista, voisi tälle paikalle sijoittaa tiloja, joiden käyttöasteet ovat korkeampia.

5 Johtopäätökset

5.1 Tulosten tarkastelua

Ennen tulosten kirjoittamista on syytä käydä teksti läpi ja tarkastaa, onko saatu vastaus tutkimusongelmaan. Tutkimusongelman ratkaisemiseksi on kaikki tutkimuskysymykset tarkasteltava. Tarkastelussa voi käydä ilmi, ettei vastausta ole saatu, mutta sen puuttuminen katsotaan myös vastaukseksi. Saavutetut tulokset tulee esittää yksinkertaisesti ja selvästi tutkimusongelmittain. Esittämisjärjestyksen tulee olla esitettynä siten, että tutkimuksen päätulokset ovat helposti lukijan löydettävissä. (Hirsjärvi ym. 2014, 262-263.)

Fyysinen, sosiaalinen ja virtuaalinen ympäristö ovat vahvassa yhteydessä toisiinsa muodostaen yhdessä oppimisympäristön. Jo tietoperustaa koottaessa oli ajoittain hankalaa sijoittaa tekstiä tiettyyn kappaleeseen, tiettyyn asiayhteyteen, koska sama asia liittyi vahvasti myös muihin asioihin. Aineiston analyysissä tämä hankaluus korostui, koska haastateltaville annettiin tilaisuus kertoa hyvin vapaasti kokemuksistaan ja tuntemuksistaan. Vastauksia ei haluttu rajoittaa, jotta esille nousisi syvällisempää tietoa ja ajatuksia. Esimerkiksi haastateltavien kokemuksia miellyttävästä oppimisympäristöstä ei rajoitettu ainoastaan kouluympäristöön vaan haastateltavia pyydettiin miettimään vastausta yleisellä tasolla.

Tutkimuksen tulosten perusteella liiketalouden opiskelijoiden sekä sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden näkemykset oppimista tukevasta, innovatiivisesta ja nykyaikaisesta kampuksesta olivat samansuuntaiset. Uuden kampuksen sijainti kauppakeskuksen yhteyteen oli tutkimuksen mukaan positiivinen asia. Kauppakeskukseen sijoitettu kampus on erilainen, ja erilaisuus koettiin enemmän positiivisena kuin negatiivisena oppimisympäristönä. Kauppakeskuksen sijoituspaikkana kaupungin keskusta palvelisi julkisilla kulkuneuvoilla kampukselle tulevia. Tutkimus osoitti keskusta-alueen tuovan ongelmia omilla autoilla kulkeville parkkipaikkojen vähyyden vuoksi. Parkkipaikkojen riittävyteen tulisi kiinnittää huomiota, jotta parkkipaikkaongelmat eivät heijastuisi negatiivisesti opiskelukokemukseen.

Innovaatiot ovat välttämättömiä, jotta taloudellinen kasvu ja hyvinvointimme olisi tulevaisuudessa turvattu. Korkeakoulut ovat tärkeässä roolissa innovatiivisuuden vaikuttavien kykyjen kehittämisessä. Luovuus, kriittinen ajattelu ja ongelmanratkaisukyky sekä kyky nähdä asioita eri näkökulmista ovat tärkeimpiä näistä kyvyistä. Perinteinen opetus, jossa opettajan tietoa siirretään oppilaille, ei tue näiden kykyjen kehittymistä. Opetuksessa ollaankin menty yhä

enemmän opiskelijakeskeiseen opettamistapaan. (Hoidn & Kärkkäinen 2014, 5-9.) Tutkimustulokset kertovat, että itsenäisen opiskelun sekä ryhmätyöskentelyn lisääntyminen näkyy Laureassa. Muutokset opetussuunnitelmissa tarvitsevat tuekseen uudenaikaiset joustavat oppimistilat. Ryhmätyöskentely on lisääntynyt sekä luennoilla että luentojen ulkopuolella. Uuden kampuksen opetustiloissa tulisi olla ryhmätyöskentelyä tukevat tilat, mutta koska luentotyypilliselle opetukselle on edelleen paikkansa, tulee tilojen ja kalustuksen olla muunneltavissa. Hoidn ja Kärkkäinen (2014, 20-21) esittelevät esimerkin ratkaisukeskeisen oppimisen prosessista. Siinä opettaja esittelee ensin keskeiset käsitteet, jonka jälkeen aiheesta käydään keskustelua. Tämän jälkeen opiskelijat tutustuvat itsenäisesti aiheeseen, ja lopuksi ryhmässä käydään läpi johtopäätökset. Tämän tyyppinen opetusmenetelmä vaatii tiloilta joustavuutta, ja kalusteiden on oltava helposti liikuteltavissa.

Ryhmätyöskentelyä on paljon myös luentojen ulkopuolella. Niiden tekemiseen tarvitaan tiloja tulevalla kampuksella, koska moni opiskelijoista halusi tulla kampukselle tekemään tehtäviä. Tutkimus osoitti uuden kampuksen tarvitsevan ryhmätehtäviin tarkoitettuja paikkoja runsaasti. Pienryhmä- ja neuvottelutilojen lisäksi tarvitaan tiloja tai työskentelypaikkoja, joissa voi työskennellä yksin tai ryhmässä, ilman että muiden työskentelystä aiheutuu häiriötä. Paikkojen ei tarvitse olla eri tiloissa, vaan tärkeintä on se, etteivät ryhmät olisi tiiviisti kiinni toisissaan esimerkiksi yhden ison tai pitkän pöydän äärellä.

Hyvin suunnitelluissa ja toteutetuissa tiloissa viihdytään, niissä on mukava työskennellä ja tiloihin on mukava tulla. Uudenlaisissa viihtyisissä tiloissa materiaaleina voidaan käyttää esimerkiksi lasia, metallia tai muovia, eikä värimaailman tarvitse olla yksitoikkoisia, pelkkää valkoista tai harmaata, vaan värit voivat olla innostavia. (Vidiella 2008, 9-11.) Suurilla ikkunoilla ja lasiseinillä saadaan tiloihin runsaasti luonnonvaloa. Lasiseinillä voidaan eristää ääntä eri tilojen välillä, ilman että tila tuntuisi suljetulta tai ahtaalta. (Vidiella 2008, 475, 541-558.)

Tutkimustulosten perusteella uuden kampuksen värimaailman ja materiaalien ei tarvitse olla erikoisia. Kampuksen värimaailmaan parhaimpina vaihtoehtoina haastateltavat näkivät lämpimät sekä neutraalit värit. Laurean käyttämä sininen väri nähtiin neutraalina ja toivottuna väri vaihtoehtona. Myös muita, vahvojakin värejä toivottiin yksityiskohtina. Kampuksesta haluttiin avointa tilaa isoilla ikkunoilla, ilman umpinaisia seiniä.

Alustavassa suunnitelmassa olevat vetäytymis- ja pienryhmätilojen lasiseinät koettiin hyvänä ratkaisuna. Luokkatiloissa lasiseinät tarvitsevat lasihin esimerkiksi teippauksen tai silkkipainatuksen, jotta suoraa näköyhteyttä luokkatiloihin ei olisi. Näkösuojan tarkoituksena olisi tuoda yksityisyyden tunnetta, jotta luokan lasiseinän takana kulkevat eivät häiritse keskittymistä opetuksessa. Umpinaisia seiniä tulisi välttää, koska ne tuovat tiloihin ahtauden tunnetta. Korkeat tilat tuovat tilan äänimaailmaan kaikua, joka saattaa olla häiritsevä tekijä

opetuksessa tai opiskelussa. Kaikua tulee estää erillisillä kattoon tai seiniin asennettavilla akustiikkalevyillä, jotka poistavat ylimääräisen kaiun tiloista. Lattiamattojen tai kokolattiamattojen käyttö kampuksella lisäisi viihtyisyyttä. Niillä saataisiin vähennettyä tuoleista ja kengistä tulevia häiritseviä ääniä, ja ne antaisivat mahdollisuuden osittain kengättömään kampukseen. Kenkien pois ottaminen opiskelussa olisi tutkimuksen mukaan rentoutta tuova elementti, jolla olisi positiivista vaikutusta innovatiivisuuteen.

Ihmiset kokevat viheralueiden olevan tärkeitä hyvinvoinnin kannalta. Kasvit ja luonto ovat elvyttävä elementti, ne vaikuttavat keskittymiskykyyn ja mielialaan, ja saattavat edesauttaa luovuutta. (Tukiainen 2010, 58, 90-91.) Haastateltavat näkivät kasvit rauhoittavina ja toisaalta innostavina. Sisätiloissa viherkasvit yhdessä värien kanssa tuovat kodinomaisen tunteen oppimisympäristöön. Kampukselta suoraan ulos terassille tai viherpihalle pääsy taukojen aikana toisi opiskeluun lisää innostumista ja jaksamista. Sen lisäksi hienolla säällä olisi mukavaa mennä terassin tai viherpihan pöytiin tekemään koulutehtäviä yksin tai ryhmissä.

Tutkimustulosten perustella Lohjan kampuksen Yrityslabran tilat edustavat innovatiivista sekä innostavaa oppimisympäristöä. Uudesta kampuksesta toivottiin samanlaista oppimisympäristöä isommassa koossa, koska sieltä löytyvät kaikki asiat mitä opiskelija tarvitsee mukaan lukien opettajat, joiden apua saa tarvittaessa nopeasti. Opettajien ohjauksen ja tuen lisäksi muiden opiskelijoiden vertaistuki on koettu tärkeäksi asiaksi, ja sen vuoksi tiloissa tulisi olla sosiaalisia tiloja, joissa voi tehtäviä tehdessä keskustella muiden opiskelijoiden kanssa.

Oppimista tukeva ympäristö rakentuu pienistä asioista. Uusi rakennus sekä kampus, valoisat tilat, isot ikkunat, hiljaisen- ja ryhmätyöskentelyn tilat, hyvät ja pehmeät tuolit sekä sohva-ryhmät rentoon oleskeluun ovat niitä pieniä asioita, jotka luovat positiivista ja oppimista tukevaa tunnelmaa oppimisympäristössä.

Palvelut kampusalueella olivat yksi oppimisympäristössä pohdintaa aiheuttaneista kysymyksistä. Kirjaston palvelut olivat yksi tärkeimmistä palveluista, joka tuli tutkimuksessa esille. Kirjasto on ollut monelle rauhallista työskentelypaikkaa kaipaavalle opiskelijalle tärkeä paikka. Uuden kampuksen kirjastossa tulisi olla useita paikkoja hiljaisuutta vaativaan työhön, tai ainakin osa kirjastosta tulisi olla hiljaisen työn aluetta. Uuden kampuksen alustavassa suunnitelmassa kirjasto on sijoitettu heti kampuksen sisääntulon yhteyteen. Jos kirjasto halutaan pitää rauhallisena paikkana, tulisi se sijoittaa muualle, kuin sisääntulon yhteyteen. Toisaalta suunnitellulla paikalla kirjaston palvelut olisivat helposti saatavilla koulun ulkopuolisille käyttäjille.

Kauppakeskukseen sijoittuva kahvila tai kampuksen oma kahvila, molemmat vaihtoehdot olivat tutkimuksen mukaan mieleisiä. Merkitystä oli ainoastaan aukioloajoilla sekä tuotetarjonnalla. Monimuoto-opiskelijat saattavat olla kampuksella iltaisin tai viikonloppuisin, joten palvelut tulisi olla saatavilla myös silloin. Kampukselle sijoittuva keittonurkkaus, jossa olisi kahvinkeitto mahdollisuus, olisi myös hyvä vaihtoehto, mutta se vaatisi selkeät toimintaohjeet alueen siisteyden ylläpitoon. Kauppakeskukseen sijoittuva ruokakauppa antaisi mahdollisuuden ostaa pientä välipalaa, mutta jos kauppakeskukseen ei tule ruokakauppaa, olisi kampuksella ehdottomasti oltava välipala-automaatti. Lounas tulisi järjestää kauppakeskuksessa sijaitsevassa lounasravintolassa tai muussa lähellä sijaitsevassa lounasravintolassa.

Teknologia on tuonut uusia mahdollisuuksia opiskeluun. Tutkimustulosten perusteella nykyaikainen oppimisympäristö ei tarkoittanut uusinta teknologiaa. Suurin osa tiedosta on saatavilla internetistä, ja uusia laitteita sekä järjestelmiä opetuksen tueksi kehitetään koko ajan lisää. Nykyiset järjestelmät olisivat riittävät, jos niiden toimivuus saataisiin paremmaksi, ja niiden käyttöön saataisiin enemmän opastusta sitä tarvitseville.

Uusinta teknologiaa voitaisiin hyödyntää sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden simulaatiotilanteissa. Virtuaalitodellisuus on yksi teknologian saavutus, jota voitaisiin hyödyntää tulevaisuuden simulaatiotilanteissa. Simulaatio yhdessä virtuaalilasien kanssa toisi opetukseen ja oppimiseen uusia, todellisemman tuntuisia tilanteita. Simulaatiotilanteessa olevan oppilaan toiminta ja keskustelu simulaatiota ohjaavan opettajan kanssa koettiin tärkeäksi tilannetta seuraavien opiskelijoiden oppimisen kannalta. Opiskelijoiden kokemukset simulaatiotilanteista olivat osittain negatiivisia, koska tilannetta ei ole mahdollista nähdä ja kuulla kunnolla. Virtuaalilasien sekä tilannetta kuvaavien kameroiden avulla simulaatiotilanne näkyisi erillisellä näyttöruudulla, josta opiskelijat näkisivät sekä kuulisivat tilanteen paremmin.

Videoneuvottelut ovat työelämässä jokapäiväistä toimintaa monella alalla. Uudelle kampukselle voitaisiin rakentaa pieni tila, jossa olisi kiinteä kamera sekä mikrofoni valmiina videoneuvotteluja varten.

Alustavan suunnitelman mukaan kampukselle ei tulisi erillisiä it-luokkia. Tutkimus osoitti opiskelijoiden näkemysten tukevan alustavaa suunnitelmaa, ja he näkivät olevan mahdollista järjestää opetus ilman it-luokkia. Mahdollinen oman tietokoneen tarve opiskelussa tulisi kertoa hakuprosessin yhteydessä. Kaikilla ei ole resursseja oman tietokoneen hankintaan, joten Laurea tulisi tarjota näille opiskelijoille tietokone esimerkiksi leasing-periaatteella. It-luokkien puuttuminen tuo haasteita tietokoneohjelmistojen saatavuuteen. Opetukseen käytettävät ohjelmat, jotka ovat nykyisen kampuksen it-luokkien tietokoneissa, tulisivat olla kaikkien opiskelijoiden käytettävissä pilvipalvelun kautta. Pilvipalvelussa olevat ohjelmat tarvitsevat tuekseen nopean langattoman lähiverkon toimiakseen tarvittavalla tasolla.

Ryhmätyöt ovat osa tulevaisuuden oppimista. Ryhmätöitä tehdään usein siten, että jokainen tekee tehtävästä osan, jonka jälkeen osiot kootaan kokonaisuudeksi. Kommunikointi ja vuorovaikutus muiden ryhmäläisten kanssa jää tällöin vähäiseksi, ja aiheesta kokonaisuutena ei välttämättä opita paljoa. Teknologia mahdollistaa tänä päivänä etä-yhdessäolon, ja erilaisilla ratkaisulla olisi mahdollista tukea opiskelijoiden vuorovaikutusta myös silloin, kun he eivät ole fyysisesti samassa paikassa. Ratkaisujen on oltava hyvin suunniteltuja ja toimivia, ja myös tilojen täytyy tukea niiden käyttöä. Se kuinka olennaista on oppia jonkin ryhmätyön kaikista osista, on yksi pohdintaa aiheuttava asia. Tulevaisuuden osaajat eivät ole ihmisiä, joille on koulussa siirretty tietoa. He ovat ihmisiä, jotka osaavat toimia erilaisissa muuttuvissa tilanteissa, ja sopeutuvat niihin. He toimivat luontevasti muiden ihmisten kanssa, samoin kuin koneiden, ja osaavat etsiä, arvioida sekä soveltaa tietoa. Tulevaisuuden osaajat ovat luovia ongelmanratkaisijoita, jotka tavoittelevat innovaatioita, ja ovat omaksuneet elinikäisen oppimisen taidon.

Eräs keskeinen asia, joka tutkimustuloksista on johdettavissa, on puutteet viestinnässä. Viestintä näyttelee suurta osaa kaikissa organisaatioissa. Etenkin suurissa organisaatioissa sujuvan viestinnän järjestäminen on vaativaa, ja kaiken tarpeellisen tiedon välittäminen jokaiselle sitä tarvitsevalle voi olla hankalaa. Osa tiedosta on usein sellaista, ettei ole tarkoituksenmukaista toimittaa tietoa jokaiselle henkilökohtaisesti, vaan tietoa tarvitsevan on itse aktiivisesti sitä etsittävä. Puutteet viestinnässä tämän tutkimuksen teemojen osalta nousi esimerkiksi tilojen käyttömahdollisuuksissa. Monet haastateltavista eivät tieneet, että kampuksen neuvottelutilat Creative, Harmony ja Innovative ovat opiskelijoiden käytettävissä. Yksi haastateltavista oli käsityksessä, että Yrityslabran tilat ovat ainoastaan liiketalouden opiskelijoiden käytettävissä. Haastatteluissa ryhmätöiden osalta oppimistilat AMK01, AMK16 tai AMK17 eivät nousseet lainkaan esille, vaikka opiskelijoilla olisi mahdollisuus myös näitä tiloja käyttää luentojen ulkopuolella. Saattaa myös olla, että luokkatilojen käyttö opiskelijatyöskentelyyn on joidenkin opiskelijoiden tiedossa, mutta opiskelijat mahdollisesti kokevat kyseisten tilojen olevan ainoastaan luentokäyttöön tarkoitettuja, eikä niiden perinteinen luokkamaisuus kannusta ryhmätöiden tekemiseen. Viestinnän puutoksia voidaan havaita myös ohjelmistojen osalta. Haastatteluissa ilmeni, että esimerkiksi erilaisten ohjelmistojen käyttö on vähäistä, koska niistä ei ole tietoa tai niihin ei ole perehdytty.

Uudesta kampuksesta on suunniteltu hyvin erilaista, kuin perinteiset oppilaitostilat. Se poikkeaa täysin siitä, mihin koulumaailmassa on totuttu. Totutusta poikkeaminen saattaa aiheuttaa ihmisissä hämmennystä, etenkin jos käyttäytymissäännöt ovat epäselviä. Jotta tilat kannustaisivat vuorovaikutteiseen ja avoimeen ilmapiiriin, olisi hyvä miettiä keinoja, joilla epä-tietoisuutta saataisiin hälvennettyä ja siten oppimisympäristön sosiaalinen ulottuvuus toimivaksi.

Olemme tottuneet näkemään ja kokemaan kouluympäristön tietynlaisena. Muutostarve uudenlaisille tavoille ja tiloille on havaittu, mutta radikaaleja muutoksia ei vielä ole yleisesti paljoo nähtävillä. Tutkimustulosten perusteella opiskelijoiden näkemykset oppimista tukevasta, innovatiivisesta ja nykyaikaisesta oppimisympäristöstä ovat pitkälti samansuuntaisia kuin aiempien tutkimusten ja kirjallisuuden perusteella pitäisi olla: vuorovaikutusta tukevia, joustavia, avoimia, rentoja sekä valoisia. Niissä tulisi olla sopivasti tilaa ryhmä- ja yksilötyölle sekä hiljaiselle ja äänekkäämmälle tekemiselle, ja tiloihin pitäisi olla mahdollista päästä myös iltaisin ja viikonloppuisin. Lisäksi teknologisten ratkaisuiden tulisi olla toimivia.

Kahdeksan kymmenestä haastateltavasta mainitsi viherkasvien positiivisen vaikutuksen vastaan vaiheessa, kun heille näytettiin kuvaa, jossa oli viherkasveja (alustavien suunnitelmien parviratkaisu, kuva 3). Tästä voidaan päätellä, että on tutkimusongelmaan liittyviä asioita, joita opiskelijat eivät ole osanneet kertoa, ja tähän saattaa vaikuttaa nimenomaan se, että olemme tottuneet tietynlaiseen kouluympäristöön.

Uuden kampuksen valmistuttua jatkotutkimuksella voisi selvittää, kuinka Lohjan uuden kampuksen toteutuksessa on onnistuttu. Tutkimus olisi erittäin mielenkiintoinen, jos otos koostuisi henkilöistä, jotka ovat suorittaneet opintoja sekä vanhalla että uudella kampuksella.

5.2 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Tutkimustekstiä kirjoitettaessa on muistettava pitää lupauksensa niistä asioista, jotka on luvannut tutkittaville kohteille. Tutkimuksen aikana on pohdittava eettisyyttä siitä, mitä tietoja tutkija on saanut tutkijana ja mitkä asiat hän on saanut yksityishenkilönä. Tieteellisen tutkimuksen hyvään periaatteeseen kuuluu, ettei tutkimuksessa julkaista henkilöllisyyden paljastavia tietoja tutkittavista tai ryhmästä. Tutkimustekstissä voidaan käyttää peitenimiä, jotta vahingolliset seuraukset saadaan estettyä. (Vilka 2006, 113-114.) Tässä tutkimuksessa haastateltavat ovat numeroituja opiskelijoita. Taustatietoina on kerrottu sukupuoli, opiskeltava ala sekä missä vaiheessa haastateltavan opinnot ovat, ja onko opintoja suoritettu päivä- vai monimuoto-opintoina.

Laadullisella tutkimusmenetelmällä tehty tutkimus on luotettava, jos tutkittavan käsitykset vastaavat tutkijan tekemiä tulkintoja. Aineistoa tulkitessa tutkijan on pohdittava luotettavuutta jokaista valintaa tehdessään. Luotettavuuden kriteeri laadullisen menetelmän tutkimuksessa on tutkija itse sekä hänen rehellisyytensä. Tutkijan on tutkimustekstissään perusteltava valintojaan; mitä valintoja on tehty ja mistä ne ovat tehty sekä miten ratkaisuihin on päädytty ja ovatko ne tarkoituksenmukaisia tavoitteisiin nähden. (Lindblom-Yläne, Paavilainen, Pehkonen & Ronkainen 2013, 130-131; Vilka 2015, 195-197.)

Tämän tutkimuksen osalta yhtenä haasteena oli pitää omat mielipiteet ulkopuolella. Tutkijat kuuluvat tutkimuksen kohderyhmään, mutta omien mielipiteiden tuominen tutkimukseen ei ole hyväksyttävää, ja lisäksi ne olisivat saattaneet vääristää tutkimustuloksia. Kahden tutkijan päätyminen samoihin johtopäätöksiin lisää tutkimuksen luotettavuutta, samoin kuin tulosten samankaltaisuus kirjallisuustiedon kanssa.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää lohjalaisten opiskelijoiden näkemyksiä nykyaikaisesta, innovatiivisesta ja oppimista tukevasta oppimisympäristöstä. Tutkimukseen on valikoitunut sekä liiketalouden opiskelijoita, että sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoita, jotta tulokset olisivat yleistettävissä Laurea-lohjalaisten opiskelijoiden keskuudessa. Haastateltavat ovat myös eri ikäisiä ja mukana on naisia sekä miehiä. Samoin haastateltavien joukossa on opintojen eri vaiheissa olevia opiskelijoita, joista osa opiskelee päiväopintoina ja osa monimuoto-opintoina. Haastateltavista kaksi oli Yrityslabran opiskelijoita ja loput kahdeksan kampusopiskelijoita.

Pyrkimyksenä oli tuottaa tietoa, joka on yleistettävissä lohjalaisten opiskelijoiden keskuudessa ja tässä on onnistuttu. Tulokset ovat pääosin yleistettävissä myös tämän case-tutkimuksen ulkopuolelle, vaikka kysymykset osittain koskevatkin nimenomaan Lohjaa. Työssä on esimerkiksi selvitetty näkemyksiä uuden Lohjalle sijoittuvan kampuksen luonnoksesta ja kampuksen sijainnista. Vastaukset ovat yleisluontoisia: sijainnissa tärkeimpänä johtopäätöksenä oli se, että parkkipaikkojen riittävyys tulee taata, kun taas kampuksen luonnoksen osalta haastateltavat kertoivat esimerkiksi kirjaston sijoituksen sisäänkäynnin läheisyyteen mahdollisesti häiritsevän kirjastoa hiljaisena tilana.

Lähteet

Kirjat

Ahola, S., Kivelä, S. & Nieminen, M. 2005. Tekemällä oppii. Turku: Turun yliopisto.

Burman, A., Manninen, J., Koivunen, A., Kuittinen, E., Luukannel, S., Passi, S. & Särkkä, H. 2007. Oppimista tukevat ympäristöt: Johdatus oppimisympäristöajatteluun. Helsinki: Opetushallitus.

Dey, I. 1998. Qualitative data analysis. Lontoo: Routledge.

Filenius, M. 2015. Digitaalinen asiakaskokemus. Jyväskylä: Docendo.

Hietanen, P., Mikkonen, V., Nenonen, S. & Nissinen, S. 2011. Tilojen käyttö muuttuu - uudistuvatko suunnittelu ja toteutus. Teoksessa Käyttäjälähtöiset tilat. Helsinki: Tekes, 7-11.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2011. Tutkimushaastattelu. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2014. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Ilmarinen, V. & Koskela, K. 2015. Digitalisaatio: yritysjohdon käsikirja. Helsinki: Talentum.

Kananen, J. 2015a. Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Jyväskylän ammattikorkeakoulu: Jyväskylä.

Kananen, J. 2014b. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Jyväskylän ammattikorkeakoulu: Jyväskylä.

Karimo, H., Kosamo, M., Ronkainen, P. & Viljakka, S. 2007. Viherisuus - teoriaa ja käytäntöä. Opetushallitus: Helsinki.

Koskensalmi, S., Lauttio, L-M. & Lindström, K. 2000. Innovatiiviseksi työyhteisöksi voi kehittyä. Työterveyslaitos: Helsinki.

Kotila, H. & Mäki, K. 2014. Toimiva oppimisympäristö. Unigrafia: Helsinki.

Kumpulainen, K., Krokfors, L., Lipponen, L., Tissari, V., Hilppö, J. & Rajala, A. 2010. Oppimisen sillat - Kohti osallistavia oppimisympäristöjä. Cicero Learning, Helsingin yliopisto: Helsinki.

Leväinen, K. 2013. Kiinteistö- ja toimitilajohtaminen. Hakapaino Oy: Helsinki.

Lindblom-Ylänne, S., Paavilainen, E., Pehkonen, L. & Ronkainen, S. 2013. Tutkimuksen voima sanat. Sanoma Pro: Helsinki.

Lipponen, P. & Rönholm, A. 2016. Pulpetista tablettiin. KAKS- Kunnallisan kehittämissäätiö: Helsinki.

Lonka, K. 2014. Oivaltava oppiminen. Kustannusosakeyhtiö Otava: Helsinki.

Myerson, J. & Ross, P. 2006. Space to work: new office design. Laurence King Publishing Ltd: Lontoo.

Mäkitalo, E. & Wallinheimo, K. 2012. Virtuaaliset ympäristöt. Helsinki: Talentum Media Oy.

Raij, K. 2007. Learning by developing. Edita Prima Oy: Helsinki.

Rantanen, M. 2016. Tunnelmamuotoilu. Talentum Pro: Helsinki.

Sutinen, R., Tehunen-Ruotsalainen, L., Vilenius, V. Tiililä, M. 2016. Innosta onnistumaan - yhdessä. Kauppakamari: Helsinki.

Tukiainen, M. 2010. Luova tila: Tulevaisuuden työpaikka. Rakennustieto 2010: Helsinki.

Vidiella, A. S. 2008. Atlas of office interiors. Beverly, MA.: Rockport.

Vilkkä, H. 2006. Tutki ja havainnoi. Helsinki: Tammi.

Vilkkä, H. 2015. Tutki ja kehitä. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Wheelan, S. 2005. Creating effective teams. Los Angeles, CA: Sage Publications Inc.

Ylöstalo, P. 2005. Työn uudet organisointitavat. Työministeriö: Helsinki.

Artikkelit

Abedi-Lartey, V., Aro, M., Dhima, S., Karinki, J., Lammi, M., Lappi-Ramula, J., Moghadampour, G. & Tiensuu, V. 2012. Tilan vaikutus luovuuteen innovoinnissa. Espoo: Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu.

Asiyai, R. 2014. Students' perception of the condition of their classroom physical learning environment and its impact on their learning and motivation. Julkaisussa: College Student Journal 2014, Vol.48(4), 716-726.

Eskola, J., Vastamäki, J. 2015. Teemahaastattelu: opit ja opetukset. Teoksessa Valli, R., Aaltola, J. (Toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1, 27-44.

Hakala, J. 2015. Toimivan tutkimusmenetelmän löytäminen. Teoksessa Valli, R., Aaltola, J. (Toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1, 14-18.

Heinonen, O-P. 2014. Alkusanat muotoiluajattelusta. Muotoiluajattelu, 7.

Hoidn, S. & Kärkkäinen, K. 2014. Promoting Skills for Innovation in Higher Education: A Literature Review on the Effectiveness of Problem-based Learning and of Teaching Behaviours. OECD Education Working Papers, No. 100. Paris: OECD Publishing.

Kankaanranta, M., Mikkonen, I. & Vähähyyppä, K. 2012. Mistä on oppimisympäristöt tehty? Tutkittua tietoa oppimisympäristöistä, 5.

Koivusalo, T. & Moisio, A. 2015. Opiskelijan arkea StartUp Schoolissa. 21 tapaa tehostaa korkeakouluopintoja, 15-21.

Konkola, R. 2013. Yksi Metropolia - neljä kampusta. Teoksessa Oivaltavat oppimisympäristöt. Toim. Skog, I. Helsinki: Metropolia Ammattikorkeakoulu, 7-9.

Kojo, I. & Nenonen, S. 2015. Käyttäjäkokemuslähtöiset coworkingtilat ja -paikat oppimisympäristöissä. Oppiva kampus, how to co-create campus? 288-303.

Korpinen, V. & Rytönen, E. 2015. Arvon yhteisluominen yliopistokampuksilla. Teoksessa Oppiva kampus. Tampere: Suomen Yliopiskelijakiinteistöt, 59-71.

Koskinen, P. & Tuovinen, R. 2013. Strukturoitu pienryhmätyöskentely vapauttaa keskusteluun. Yhdessä parempaa pedagogiikkaa, 46-50.

Kotila, H. 2012. Oppimiskäsitykset ja oppiminen ammattikorkeakoulujen toimintaympäristössä. Ammattikorkeakoulupedagogiikka 2, 30.

- Lavonen, J., Niemi, H. & Multisilta, J. 2014. Miten suomalainen koulu valmistautuu tulevaisuuteen? Rajaton luokkahuone, 287.
- Miettinen, S. 2014. Nyt on muotoiluajattelun aika. Muotoiluajattelu, 11.
- Mikkola, A. & Kumpulainen, K. Oppiminen ja koulutus digitaalisella aikakaudella. Digitaalinen oppiminen ja oppimisympäristöt, 10-38.
- Nenonen, S., Niemi, O. 2015. Alkusanat. Teoksessa Oppiva kampus. Tampere: Suomen Yliopiskelijajakijateistöt, 5.
- Nissinen, S. 2011. Uudenlaisia tiloja - miksi, miten ja kenelle. Teoksessa Käyttäjälähtöiset tilat. Helsinki: Tekes, 5.
- Ora-Hyytiäinen, E. 2009. Johdanto. Learning by Developing -toimintamalli ja arvioinnin haasteet, 7.
- Paloniemi, S., Rasku-Puttonen, H. & Tynjälä, P. 2010. Asiantuntijuudesta identiteettiin - Anneli Eteläpellon tutkimuspolkuja. Luovuus, oppiminen ja asiantuntijuus, 24-27.
- Peltoniemi, S., Pihlajarinne, N. & Poutanen, J. 2015. Uudet arkkitehtoniset ratkaisumallit muuttavat kampuksien ilmettä. Teoksessa Oppiva kampus. Tampere: Suomen Yliopiskelijajakijateistöt, 72-93.
- Ponti, M. 2013. Self-directed learning and guidance in non-formal open courses. Learning, Media and Technology, 154-168.
- Saarela, J. & Suomi, S. 2015. Moniaistisuuden hyödyntäminen setlementtityössä ja kansalaisopisto-opetuksessa. Aistien-menetelmällä oivalluksia oppimiseen ja kohtaamiseen, 18.
- Staffans, A. & Teräväinen, H. 2011. Tulevaisuuden oppimisympäristöt kannustavat osallistumaan. Käyttäjälähtöiset tilat, uutta ajattelua tilojen suunnitteluun, 40-42.
- Taatala, V. 2013. Oppimisympäristöt myllerryksessä. Teoksessa Oivaltavat oppimisympäristöt. Toim. Skog, I. Helsinki: Metropolia Ammattikorkeakoulu, 91-95.
- Väljjarvi, J. 2011. Tulevaisuuden koulu vai kouluton tulevaisuus? Teoksessa Uusi koulu: oppiminen mediakulttuurin aikakaudella. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Koulutuksen tutkimuslaitos, 19-31.

Sähköiset lähteet

- KvaliMOTV. 2016. Tyypittely. Viitattu 29.11.2016.
http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_5.html
- Laurea. 2017. Opetussuunnitelma. Viitattu 6.1.2017
https://soleops.laurea.fi/opsnet/disp/fi/ops_KoulOh-jOps/tab/tab/cssrep?ryhma_id=11464004&valkiel=fi&stack=push3
- Laurea. 2016a. Kehittäjä-lehti: Haavanhoitoprosessi yhdisti liiketalouden ja hoitotyön opiskelijat. Viitattu 1.11.2016.
<https://www.laurea.fi/tiedotteet/Sivut/Kehittaja-lehti-Haavanhoitoprosessi-yhdisti-opiskelijat.aspx>
- Laurea. 2016b. Laurea-ammattikorkeakoulun tarina. Viitattu 20.10.2016
<https://www.laurea.fi/laurea/laurea-organisaationa>
- Laurea. 2016c. Laurean kampukset. Viitattu 20.10.2016.

<https://www.laurea.fi/laurea/kampukset>

Laurea. 2016d. Englanninkieliset AMK-koulutukset. Viitattu 20.10.2016.
<https://www.laurea.fi/opiskelu-ja-hakeminen/amk-tutkinnot/englanninkieliset-amk-koulutukset>

Laurea. 2016e. Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot Laureassa. Viitattu 20.10.2016.
<https://www.laurea.fi/opiskelu-ja-hakeminen/yamk-tutkinnot>

Laurea. 2016f. Laurea Lohja. Viitattu 20.10.2016.
<https://www.laurea.fi/laurea/kampukset/lohja>

Laurea. 2016g. Living Labit Laurean strategisena valintana. Viitattu 20.10.2016.
<https://www.laurea.fi/tutkimus-kehitys-ja-innovaatiot/laurea-living-labs>

Laurea. 2015. Laurea-ammattikorkeakoulu strategia 2020. Viitattu 20.10.2016.
<http://markkinointi.laurea.fi/strategia2020/#/article/1/page/1>

Lempinen, P. 2014. Työelämä muuttuu, entä koulutus? Viitattu 20.10.2016.
http://www.okka-saatio.com/aikakauskirja/pdf/Aikak_2014_2_E_Lempinen.pdf

Nenonen 2011. Työympäristökokemus ja elvyttävä tila. Viitattu 3.1.2017.
http://www.martela.fi/files/Finland/Ergonomia-artikkelit/suvi_nenonen_03112011.pdf

Opetushallitus. 2004. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004. Viitattu 4.10.2016.
http://www.oph.fi/download/139848_pops_web.pdf

Opetushallitus. 2014. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. Viitattu 4.10.2016.
http://www.oph.fi/download/163777_perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf

Opetushallitus. 2016a. Oppilaitoksen tilat ja rakentaminen. Viitattu 15.10.2016.
<http://www.oph.fi/info/rakentaminen>

Opetushallitus. 2016b. Uudistuva oppilaitosrakennus. Viitattu 15.10.2016.
http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/ohjeita_koulutuksen_jarjestamiseen/oppilaitoksen_tilat_ja_rakentaminen/uudistuva_oppilaitosrakennus

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2016. Ammattikorkeakoulutus ja sen kehittäminen. Viitattu 20.10.2016.
<http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/?lang=fi>

Sitra. 2008. Oppimisen muuttuva maasto. Viitattu 4.1.2017
<http://www.sitra.fi/julkaisut/maat/Oppimisen%20muuttuva%20maasto.pdf>

Tekniikan akateemisten liitto TEK. 2009. Suomi tarvitsee maailman parasta insinööriosamista. Viitattu 9.1.2017.
http://www.ril.fi/media/files/vaikuttaminen/a2_2009_tek_suomi-tarvitsee-maailman-parasta-insinööriosamista.pdf

T-Media. 2016. Kun koulu loppuu - Nuorten unelmia. Viitattu 1.10.2016.
https://issuu.com/mediat/docs/kk_nuorten_unelmia_web_s.1-60

Valtioneuvosto. 2015. Ratkaisujen Suomi. Viitattu 21.12.2016.
http://valtioneuvosto.fi/documents/10184/1427398/Hallitusohjelma_27052015.pdf/75d94d8d-15c9-405a-8a9b-eca4987b635e

Valtioneuvosto. 2016. Toimintasuunnitelma strategisen hallitusohjelman kärkihankkeiden ja reformien toimeenpanemiseksi 2015-2019. Viitattu 27.12.2016.

<http://valtioneuvosto.fi/documents/10184/321857/Toimintasuunnitelma+strategisen+hallitusohjelman+k%C3%A4rkihankkeiden+ja+reformien+toimeenpanemiseksi+2015%E2%80%932019%2C+p%C3%A4ivitys+2016/305dcb6c-c9f8-4aca-bbbb-1018cd7a1fd8>

Muut lähteet

Flemming, E. 2016. Sähköpostitiedote. 27.10.2016. Laurea-ammattikorkeakoulu.

Pohja, E., Sielunahjo, V. & Soininen, H. 2015. Laurean opiskelijakeskeisten palvelujen kehittämisprojektin raportti. Laurea-ammattikorkeakoulu.

Pohja, E. 2016. Henkilökohtainen tiedonanto. 25.2.2016. Laurea-ammattikorkeakoulu. Lohja.

Pohja, E. 2016. Sähköpostitiedote. 25.2.2016. Laurea-ammattikorkeakoulu.

Kuviot

Kuvio 1: Opinnäytetyön rakenne	8
Kuvio 2: Oppimisympäristöjen, opettamisen ja oppimisen muutossignaalit (mukaillen Sitra 2008, 5)	9
Kuvio 3: Työympäristöstrategia (mukaillen Savage 2005)	13
Kuvio 4: Fyysinen, virtuaalinen ja sosiaalinen oppimisympäristö (mukaillen Nenonen 2011)	14
Kuvio 5: Ammattikorkeakoulun prosessi kokemuspohjaisessa oppimisessä (mukaillen Ahola ym. 2005, 12)	23
Kuvio 6: Lohjan kampuksen käyttöasteraportti (E. Pohja, sähköpostitiedote 25.2.2016) .	34
Kuvio 7: Teemahaastattelun suppiloteknikka (mukaillen Kananen 2015a, 149)	38

Kuvat

Kuva 1: Laurean strategia 2020 (Laurea 2015)	33
Kuva 2: Kampuksen tilajako toiminnan mukaan (E. Flemming, sähköpostitiedote 27.10.2016)	35
Kuva 3: Luonnos parviratkaisusta (E. Flemming, sähköpostitiedote 27.10.2016)	58
Kuva 4: Kampuksen alustava suunnitelma kalusteineen (E. Flemming, sähköpostitiedote 27.10.2016)	59
Kuva 5: Alustava suunnitelma kirjaston lukutiloista (E. Flemming, sähköpostitiedote 27.10.2016)	60
Kuva 6: Alustava suunnitelma työskentelytiloista (E. Flemming, sähköpostitiedote 27.10.2016)	61
Kuva 7: Vaihtoehdot wc-tiloiksi (E. Flemming, sähköpostitiedote 27.10.2016)	63

Liitteet

Liite 1: Haastattelukysymykset.....	79
Liite 2: Yrityslabran neuvottelutila Sisu	80
Liite 3: Yrityslabran neuvottelutila Urho	80

Liite 1: Haastattelukysymykset

Haastattelukysymykset	Apusanoja
<p>Oppimisympäristöt ovat muutoksessa ja nykyiset ympäristöt eivät tue oppimista. Oppimisympäristöön sisältyvät koulurakennukset sekä sen fyysisen sijainnin ympäristö, tilat, materiaalit ja opetusvälineet. Lohjalle rakennettavan uuden kampuksen tulisi edustaa nykyaikaista oppimisympäristöä. Onko sinulla kokemuksia positiivisesta oppimis-/työympäristöstä, jossa olet ollut?</p>	<p>Vanha kampus vs uusi kampus Millaiset ennakko-odotukset Lohja kampuksesta? Sijainti Palvelut kampuksella/alueella? Kirjaston sijainti? Opettamisen/ oppimisen muuttuminen, mitä eroa? Millaiset tilat tarvitaan? Turvallisuus kampuksella?</p>
<p>Opetuksen ja oppimisen toimintatavat ovat muuttuneet pedagogisen kehityksen sekä teknologian myötä. Laurean tutkimus- ja kehittämispohjainen oppiminen on laadittu niiden pohjalta ja sen tarkoituksena on kehittää yhteisöllistä oppimista työelämäprojekteissa. Todennäköisesti uuden kampuksen myötä monimuotoisuus lisääntyy sekä opetustavat muuttuvat. Millaisia muutoksia itse olet huomannut ja onko opetuksessa asioita, jotka miellyttävät sinua?</p>	<p>Ryhmätyötä enemmän Yksilötyötä? Luentotyylisenä vai työelämäprojekteina? Ajasta riippumaton opiskelu Monimuoto vs lähiopinnot? Opettamisen/ oppimisen muuttuminen, mitä eroa?</p>
<p>Opetuksessa sekä oppimisen tukena käytetään yhä enemmän teknologiaa hyödyksi. Digitalisaatio ja teknologia on mahdollistanut sen, että tietoa on saatavilla erittäin paljon ajasta riippumatta. Teknologiaa hyödynnetään jo esimerkiksi viestintään ja virtuaaliopintoihin. Miten olet itse hyödyntänyt teknologiaa ja mitä asioita näkisit tulevaisuudessa hyödyntäväsi teknologian avulla opiskelussa/työelämässä?</p>	<p>Työskentely ilman erillistä IT-tilaa? Interaktiiviset taulut Vanhanaikaisen fläppitaulun tai post it-lappujen tarve? Paperiton opiskelu kokonaisuudessaan? Teknologia ryhmätyöhön? Mitä välineitä käytät/tte esitykseen? Miksi? Onko mielestänne riittävästi tukea käyttöön? Jos vertaa nykypäivän saavutuksia teknologiassa, onko koulu hyödyntänyt sitä tarpeeksi?</p>
<p>Tiloilla on suuri merkitys oppimisessa. Oppiminen tapahtuu useasti ryhmissä, joten tilojen tulisi olla helposti muunneltavissa ja toisaalta tarvitaan myös hiljaisia tiloja keskittymistä vaativaan opiskeluun. Tilojen tulisi luoda opiskelijalle oikeanlainen ilmapiiri, jotta opiskelu olisi innostavaa ja kiinnostavaa. Millaisissa tiloissa itse olet ollut innostunut ja innovatiivinen ja mitkä asiat siihen vaikuttivat? Oletko työskennellyt/opiskellut uudenaikaisissa monitoimitiloissa?</p>	<p>Sijainnin merkitys? Värimaailma ja materiaali (lasi- vs betoni/kipsilevyseinä) Kalusteet Toimintojen sijoitus eri alueille Tunnelman luovat tekijät? Wc-tilat?</p>

Liite 2: Yrityslabran neuvottelutila Sisu

Liite 3: Yrityslabran neuvottelutila Urho

